

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA CZARNKÓW

---

na lata 2015–2025

OPRACOWANIE
Urząd Miasta Czarneków

WSPÓŁPRACA
GRUPA ERGO SP. Z O.O., UL. STRZEGOMSKA 3B/3C L. 91, 53-611 WROCŁAW

URZĄD MIASTA CZARNKÓW | PL. WOLNOŚCI 6, 64-700 CZARNKÓW
tel. 067 255 28 02, fax 067 255 26 77; email: um@czarnkow.pl

WSTĘP

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA CZARNKÓW NA LATA 2015–2025 to najważniejszy dokument programowy, w oparciu o który samorząd realizuje obowiązek prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. W obliczu nowej perspektywy budżetowania środków unijnych, która generuje zmiany w możliwościach finansowania działań rozwojowych, a także faktu, że raz sformułowane strategie należy systematycznie aktualizować i dostosowywać do stale zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych i politycznych, oddajemy w Państwa ręce nową strategię rozwoju, której głównym celem jest stworzenie realnych podstaw planu rozwoju Czarnkowa w okresie 2015–2025. Dokument wykracza poza zakres kompetencji samorządu miejskiego, gdyż przyjęto za priorytet opisanie głównych kierunków rozwoju potrzebnych do realizacji na terenie Czarnkowa, za które odpowiedzialne są także inne jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty gospodarcze, społeczne.

Strategia Rozwoju Miasta Czarnków została opracowana w oparciu o perspektywę wizji regionu w 2025 roku, podkreślając jego specyfikę i wskazując na indywidualne rozwiązania, odpowiednie dla jego charakterystyki, wyzwań i potrzeb. Przedłożona strategia będzie zatem dokumentem naczelnym przy realizacji wyznaczonych perspektywicznych kierunków rozwoju regionu, dążeniu do osiągnięcia założonych celów i kierunków działania uprzednio przyjętych do realizacji w granicach miasta Czarnków w wyznaczonym okresie dziesięciu lat, a także przy skutecznym i efektywnym zarządzaniu miastem z perspektywy wielopoziomowego rozwoju. Niemniej jednak jest to dokument programowy, który określa cele rozwoju i stwarza ramy dla przyszłych projektów, ale nie wskazuje precyzyjnie, co i z jakich środków zostanie zrealizowane. Takie podejście zgodne jest z zasadami przygotowywania dokumentów strategicznych, w których wskazuje się wyłącznie kluczowe obszary interwencji i budowania przewag konkurencyjnych. Natomiast w celu wskazania szczegółowych zadań do realizacji ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz źródeł finansowania należy stworzyć właściwe dokumenty wykonawcze.

Kluczowe w planowaniu strategicznym jest umożliwienie udziału w pracach nad założeniami strategicznymi jak najszerszemu gronu interesariuszy tak, aby społeczność utożsamiała się z nim – jest to wyznacznik dla efektywności wdrażania dokumentu. Prezentowany dokument pomyślnie przeszedł proces konsultacji społecznych. W spotkaniach dotyczących budowania strategii uczestniczyli mieszkańcy Czarnkowa, samorządowcy, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych. Doświadczenia i wnioski wypracowane podczas konsultacji miały na celu otwarcie dyskusji na temat przyszłości Czarnkowa, wytyczenie wizji, celów, a także proponowanie konkretnych kierunków działania, które następnie po ich weryfikacji i analizie zostały uwzględnione w niniejszym dokumencie. Proces tworzenia zapisów strategicznych wsparty był również rzetelnymi analizami oraz wnioskami i sugestiami napływającymi od partnerów społecznych, przedstawicieli władz, a także ekspertów poszczególnych dziedzin społeczno-gospodarczych.

Dzięki zaangażowaniu w proces budowy Strategii Rozwoju Miasta Czarnków społeczności lokalnej i funkcjonujących w jej granicach podmiotów, dokument ten wyraża interes publiczny, a także jest ważnym elementem dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego zaangażowanego w sprawy lokalne. Ponadto prezentowany dokument nawiązuje do poprzedniej strategii, celem zachowania ciągłości i spójności lokalnej polityki rozwoju, a także koresponduje ze strategicznymi dokumentami ogólnymi i sektorowymi wyższego rzędu.

METODOLOGIA

Strategia Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025 powstała z inicjatywy Burmistrza Czarnkowa. Jej obecny kształt to wynik wielomiesięcznej pracy interdyscyplinarnej grupy złożonej z przedstawicieli samorządu terytorialnego oraz zewnętrznych ekspertów z firmy Grupa Ergo Sp. z o.o.

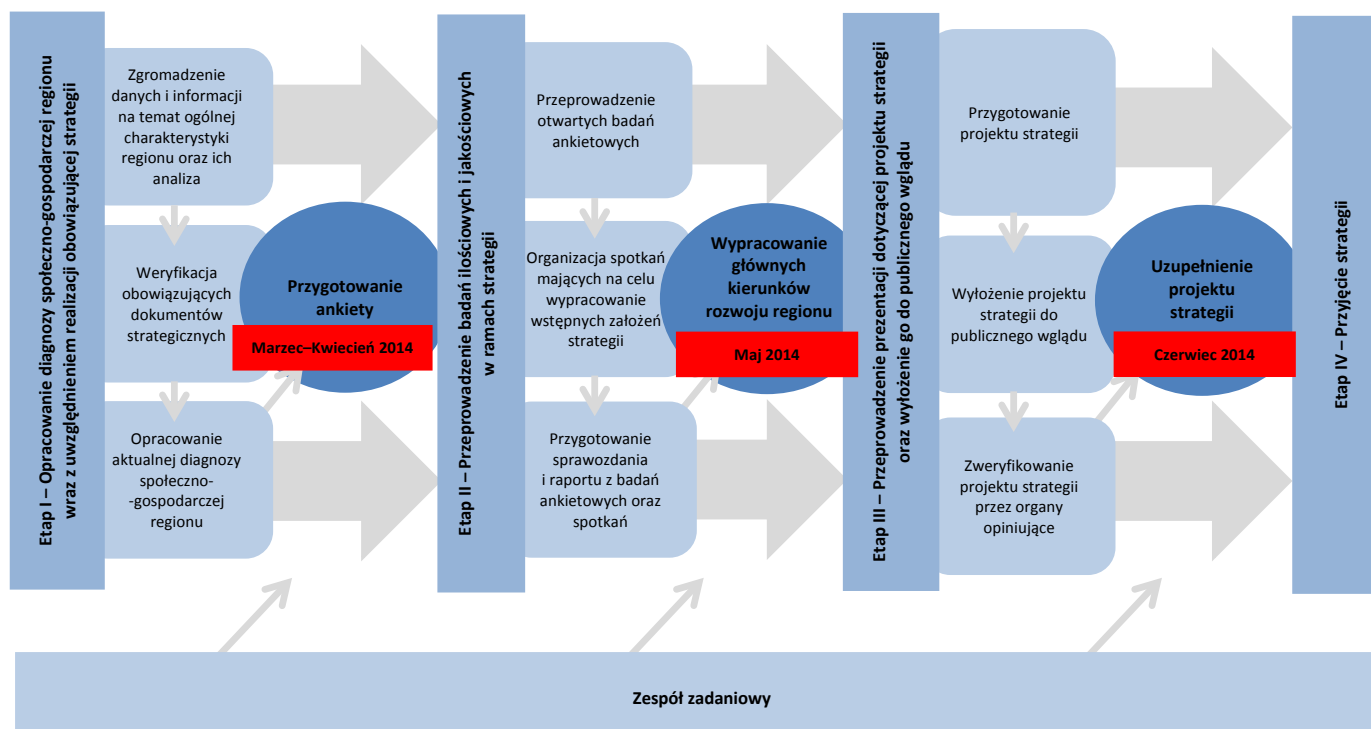
PRACE NAD STRATEGIĄ OBEJMOWAŁY NASTĘPUJĄCE ETAPY:

1. Opracowanie formularzy ankietowych i przeprowadzenie badania wśród mieszkańców, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych.
2. Opracowanie diagnozy społeczno-gospodarczej.
3. Opracowanie analiz SWOT-TOWS.
4. Organizacja spotkania warsztatowego celem wypracowania wstępnych założeń strategicznych.
5. Opracowanie kierunków rozwoju miasta Czarnkowa.
6. Przeprowadzenie elektronicznych konsultacji społecznych i opublikowanie projektu strategii do publicznego wglądu.
7. Uzupełnienie projektu i przyjęcie strategii.

Przedstawioną ścieżkę procesu budowy niniejszej strategii rozwoju obrazuje poniższy diagram oraz umieszczony pod nim opis wyjaśniający istotę przyjętej metodologii pracy nad dokumentem.

Rysunek 1. Harmonogram prac

Źródło: Opracowanie własne

Niniejszy dokument składa się z części programowej, stanowiącej najważniejszy rezultat procesu budowania Strategii Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025. Zawiera ona wizję, misję, kierunki rozwoju, pola strategiczne i operacyjne oraz otwarty katalog kierunków działań. Część programowa zawiera również wskaźniki realizacji strategii, opis finansowania, analizę spójności strategii z innymi dokumentami strategicznymi oraz procedurę monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii. Integralnym elementem strategii są załączniki:

Załącznik nr 1. Sytuacja społeczno-gospodarcza miasta Czarnków.

Załącznik nr 2. Analiza SWOT.

Załącznik nr 3. Raport z badania ankietowego.

Wskazane w strategii kierunki rozwoju, pola strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań znajdują swoje odzwierciedlenie w przeprowadzonej szerokiej analizie stanu aktualnego Czarnkowa. Założenia strategii w pełni wpisują się w wizję i cele strategiczne rozwoju województwa wielkopolskiego oraz ogólne kierunki rozwoju dla Polski.

Dla każdego z czterech wypracowanych kierunków rozwoju Czarnkowa w okresie 2015–2025 została przeprowadzona diagnoza obecnej sytuacji, wraz ze wskazaniem istoty zachodzących procesów i zjawisk, a także ich uwarunkowań. Diagnoza ta została przeprowadzona na etapie opracowywania analizy społeczno-gospodarczej Czarnkowa (załącznik nr 1 do niniejszej strategii) w oparciu o weryfikację danych zastanych (desk research), na podstawie których prowadzone było dalsze wnioskowanie na potrzeby strategii. Podsumowanie ustaleń dla każdej części diagnozy społeczno-gospodarczej stanowi analiza SWOT (załącznik nr 2). Analiza korelacji pomiędzy silnymi i słabymi stronami oraz szansami na rozwój miasta oraz zagrożeniami zidentyfikowanymi w otoczeniu stanowiły punkt wyjścia dla sformułowania wyzwań. W dalszej kolejności zostały sformułowane kierunki rozwojowe Czarnkowa w okresie 2015–2025. Zgodnie z przyjętym porządkiem logicznym dokumentu opracowany został również system wskaźników, który pomocny będzie na etapie cyklicznej weryfikacji stopnia osiągnięcia przyjętych w strategii założeń, zgodnie z procedurą monitoringu, ewaluacji i aktualizacji, będącej integralnym elementem wdrażania niniejszej strategii.

Budując Strategię rozwoju miasta Czarnków na lata 2015–2025 przyjęto zasadę, że zidentyfikowane kierunki powinny odnosić się głównie do kompetencji samorządu terytorialnego. Problematyka wymagająca włączenia się innych grup społecznych, tj. mieszkańców, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych

z Czarnkowa, zasygnalizowana poprzez konsultacje społeczne i badanie ankietowe (załącznik nr 3), została uwzględniona w polach operacyjnych oraz kierunkach działań, które mają charakter obszarowy i wykraczają poza sferę kompetencji samorządu miejskiego. Tym samym należy mieć na uwadze, że realizacja celów tylko w ograniczonym stopniu zależna jest od działań samorządu miejskiego.

WIZJA I MISJA ROZWOJU MIASTA CZARNKÓW

Mając na względzie dobro wspólnoty lokalnej Czarnkowa, sformułowano wizję oraz misję miasta na lata 2015–2025. Wizja na nowy okres jest tożsama z wypracowaną w poprzednim dokumencie pn. Strategia Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2003–2014.

Wizja:

**CZARNKÓW TO CENTRUM GOSPODARCZE I ADMINISTRACYJNE
WSPANIAŁEJ NADNOTECKIEJ KRAINY.
TO MIEJSCE PRACY I WYPOCZYNKU,
MIEJSCE W KTÓRYM MOŻNA BEZPIECZNIE I CIEKAWIE ŻYĆ.**

Misja została wypracowana w oparciu o hasło, którym miasto posługuje się jako elementem strategii promocji Czarnkowa. Jest ona spójna z wypracowanymi już dokumentami, a także jest silnie identyfikowalna dla społeczności. Uznano, że w okresie 2015–2025 hasłem misji dla miasta Czarnkowa będzie:

CZARNKÓW – MIASTO Z CHARAKTEREM.

KIERUNKI ROZWOJU, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Tabela 1. Matryca kierunków rozwoju oraz celów strategicznych i operacyjnych

KIERUNKI ROZWOJU	CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE
I. Konkurencyjna gospodarka	I.1. Wykorzystanie walorów miasta dla jego rozwoju gospodarczego	I.1.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości
		I.1.2. Promowanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego
II. Rozwój kapitału ludzkiego	II.1. Wzrost poziomu życia mieszkańców Czarnkowa	II.1.1. Poprawa warunków i jakości usług świadczonych przez instytucje ochrony zdrowia i pomocy społecznej
		II.1.2. Poprawa warunków i jakości edukacji publicznej oraz kultury fizycznej, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych
		II.1.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego
		II.1.4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego
III. Inwestycje w zasoby	III.1. Poprawa stanu infrastruktury technicznej	III.1.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury
		III.1.2. Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa i tworzenie dogodnych warunków życia mieszkańców
		III.1.3. Ochrona środowiska
IV. Współpraca z otoczeniem	IV.1. Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej	IV.1.1. Wzrost dostępności i jakości świadczenia usług publicznych
		IV.1.2. Kreowanie społeczeństwa obywatelskiego

KIERUNEK ROZWOJU:

I. Konkurencyjna gospodarka

Celem głównym dla kierunku **Konkurencyjna gospodarka** jest wykorzystanie potencjału endogenicznego miasta poprzez ciągłe podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej Czarnkowa, dywersyfikację przemysłu i usług, wzrost liczby miejsc pracy. Kluczowym w okresie 2015–2025 jest prowadzenie polityki gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem walorów miasta dla jej rozwoju gospodarczego. Cel strategiczny **Wykorzystanie walorów miasta dla jego rozwoju gospodarczego**, to odzwierciedlenie posiadanych możliwości, jakie wynikają z położenia miasta, jego otoczenia, charakterystyki zasobów i kwalifikacji jego mieszkańców. Czarnków powinien rozbudowywać funkcję lokalnego centrum społeczno-gospodarczego poprzez rozwój usług, handlu, małej i średniej przedsiębiorczości, rozszerzanie usług ochrony zdrowia i edukacji oraz organizację życia kulturalnego i sportowego w mieście.

Do celu strategicznego: **Wykorzystanie walorów miasta dla jego rozwoju gospodarczego** przypisano poszczególne cele operacyjne, a dalej kierunki działania do realizacji w Czarnkowie w okresie 2015–2025.

W zakresie **Wspierania rozwoju przedsiębiorczości** planuje się obranie kierunków mających na celu wzmacnianie potencjału już istniejących przedsiębiorstw, działania mające na celu powstanie nowych podmiotów oraz aktywizację zawodową mieszkańców Czarnkowa. Miasto Czarnków będzie kontynuowało działania wspierające działalność gospodarczą, w szczególności poprzez wspieranie procesów inwestycyjnych, promocję gospodarczą czy też preferencje podatkowe. Istotne jest upowszechnianie lokalnych produktów w makrootoczeniu. Ważnym zagadnieniem jest także prowadzenie progospodarczego planowania przestrzennego, które uwzględni potrzeby różnych branż. Pod kątem stymulowania rozwoju przedsiębiorczości kluczowe jest wspieranie instytucji otoczenia biznesu oraz różnorodnych form zrzeszających przedsiębiorstwa.

W ramach działań w zakresie **Promowania potencjału turystyczno-rekreacyjnego** planuje się obranie kierunków mających na celu wykorzystanie i zagospodarowanie walorów turystycznych i rekreacyjnych oraz rozwój i budowa infrastruktury turystycznej w mieście. Należy wykorzystać możliwości związane z walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi Szwajcarii Czarnkowskiej, Góry: Krzyżowa oraz Żydowska, położeniem w dolinie rzeki Noteci.

Ocenia się, że wskazane zasoby stanowiące o potencjale turystycznym, zlokalizowane na terenie Czarnkowa, predestynują teren do rozwoju turystyki weekendowej oraz aktywnej i wodnej. Szczególnie istotne jest wsparcie inicjatyw z zakresu poprawy bazy noclegowej i gastronomicznej, a także infrastruktury pod turystykę aktywną (w tym trasy spacerowe, nordic walking). Ważne jest tworzenie szeroko promowanych imprez, które będą miały charakter cykliczny, a które to staną się narzędziem do promowania miasta. Potrzebne jest stworzenie miejsca dla promocji produktów lokalnych oraz ich szerokiej dystrybucji.

Niniejszy potencjał Czarnkowa obliguje do partnerskiej i ponadlokalnej współpracy podmiotów społecznych, gospodarczych, samorządowych na rzecz wykorzystania walorów regionu, ale także do uzupełniania niedostatków infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej. Istotne jest wzmocnienie i rozpowszechnienie informacji turystycznej np. poprzez Punkt Informacji Turystycznej, który zapewni maksymalną skuteczność działań w tym stworzenie miejskiej trasy turystycznej, a także szeroko wypromuje potencjał turystyczny miasta.

Ponadto istotnym elementem turystyki XXI wieku będzie niewątpliwie cyfryzacja zasobów oraz zwiększenie dostępności informacji turystycznej poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii i internetu.

CEL STRATEGICZNY:

- I.1. Wykorzystanie walorów miasta dla jej rozwoju gospodarczego.

CELE OPERACYJNE:

- I.1.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.
- I.1.2. Promowanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego miasta.

KIERUNEK ROZWOJU:

II. Rozwój kapitału ludzkiego

Celem głównym kierunku **Rozwój kapitału ludzkiego** jest zapewnienie warunków dla harmonijnego, bezpiecznego i wszechstronnego rozwoju mieszkańców Czarnkowa. Konieczne jest zatem stymulowanie interakcji pomiędzy podmiotami życia społeczno-gospodarczego, przy jednoczesnym podnoszeniu efektywności ich działań. W okresie 2015–2025 szczególny nacisk w prowadzonej polityce rozwoju lokalnego zostanie położony na **Wzrost poziomu życia mieszkańców miasta**, który to obszar jednocześnie stanowić będzie cel strategiczny podejmowanych we wskazanym okresie czasu działań.

W ramach celu strategicznego **Wzrost poziomu życia mieszkańców miasta Czarnków** wydzielono cel operacyjny **Poprawa warunków i jakości edukacji publicznej oraz kultury fizycznej, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych**. Planuje się podjęcie działań mających na celu poprawę warunków funkcjonowania placówek edukacyjnych, rozwijanie kształcenia pozaszkolnego, a także dostosowanie oferty oświatowej do potrzeb rynku pracy. Uwzględnienie takiego celu operacyjnego w polityce rozwoju lokalnego Czarnkowa do roku 2025 wynika z faktu, że w regionie tym istnieje z jednej strony potrzeba dostosowania edukacji do potrzeb lokalnego rynku pracy, z drugiej natomiast potrzeba kształtowania w społeczności lokalnej zdrowego stylu życia opartego na aktywności fizycznej. Tym samym niezbędne jest wsparcie rozwoju bazy materialnej, w tym wyposażanie w nowoczesny sprzęt oraz materiały dydaktyczne placówek funkcjonujących w publicznym systemie oświaty na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Istotny w tym zakresie będzie rozwój technik cyfrowych w procesie edukacji oraz wzrost dostępności komputerów i internetu w szkołach. Konieczne są również dalsze inwestycje w samą bazę lokalową ośrodków edukacyjnych, poprawa przystosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz uzupełniania niedostatków infrastruktury sportowej (m.in. wspieranie budowy nowej hali sportowej, budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy Szkole Podstawowej, modernizacja orlika, boisk sportowych itp.). Nowoczesna edukacja na poziomie podstawowym i gimnazjalnym na terenie miasta Czarnków wdrażana będzie również poprzez wspieranie organizacji oraz wzrostu jakości oferty zajęć pozalekcyjnych, zarówno tych w zakresie edukacji, jak i sportu. Ponadto efektywny rozwój edukacji i sportu wymaga podniesienia poziomu kompetencji kadr nauczycielskich i trenerskich, w tym poziomu szkoleń i kursów przygotowawczych dla nauczycieli w zakresie stosowania technik cyfrowych w programach nauczania. Niezbędne jest także zapewnienie opieki specjalistycznej dostępnej dla młodzieży szkolnej m.in. psychologa, pedagoga, logopedy, pielęgniarki. Współczesne kształcenie młodzieży wymaga także odpowiedniej współpracy z rodzicami i organizacjami działającymi na terenie miasta. W ramach poprawy warunków i jakości edukacji oraz sportu należy zagwarantować bezpieczeństwo dzieci i młodzieży poprzez m.in. zapewnienie bezpiecznej drogi do i ze szkoły, czy też realizację programów profilaktycznych w zakresie czynników ryzyka oraz zagrożeń środowiskowych.

W ramach działań w zakresie **Poprawy warunków i jakości usług świadczonych przez instytucje ochrony zdrowia i pomocy społecznej** planuje się wspieranie działań z zakresu ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej na terenie Czarnkowa. Rozwój ochrony zdrowia na poziomie lokalnym powinien być ściśle skorelowany z cywilizacyjnym aspektem ochrony zdrowia, w tym z zagrożeniami epidemiologicznymi i demograficznymi wynikającymi z postępującego procesu starzenia się społeczeństwa. Zmiany w strukturze demograficznej Czarnkowa wymuszają dostosowanie priorytetów ochrony zdrowia do warunków funkcjonowania społeczeństw starzejących się. Ponadto w dalszym etapie rozwoju miasta są działania wspierające opiekę paliatywną zarówno dla dzieci jak i dorosłych. W celu zagwarantowania wysokich standardów zdrowotnych populacji, w tym stanowiącej zasoby rynku pracy, niezbędny jest rozwój programów profilaktycznych skoncentrowanych na zmniejszaniu zachorowalności na choroby cywilizacyjne, jak również wdrażanie programów edukacyjnych i akcji promocyjnych na rzecz zdrowego stylu życia oraz regularnego korzystania z badań profilaktycznych i upowszechnianie zachowań prozdrowotnych. Wzrost standardów pomocy społecznej w Czarnkowie uzależniony jest od rozszerzenia spektrum oferowanych form i instrumentów pomocowych, w tym przede wszystkim w takim zakresie jak: przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego, a także stworzenie szerokiej oferty wsparcia, integracji i aktywizacji osób starszych oraz niepełnosprawnych. Dla wsparcia realizacji zadań przez organizacje pozarządowe istotne będzie stworzenie infrastruktury, z której będą mogły korzystać różne podmioty z tegoż sektora.

W ramach działań w zakresie wsparcia **Ochrony dziedzictwa kulturowego** planuje się obranie kierunków mających na celu ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków z terenu miasta Czarnkowa. Ponadto w ramach tego obszaru planuje się kontynuowanie działań mających na celu estetyzację i zagospodarowanie terenów zielonych, poprawę jakości infrastruktury kulturalnej, a także aktywizację mieszkańców wokół promocji tradycji i kultury regionu.

W ramach rozwoju czytelnictwa planuje się wzmocnienie potencjału bibliotek – jest to dążenie do unowocześnienia i aktywizacji placówek, które powinny mieć dostęp do nowoczesnych technologii, a także pełnić rolę ośrodków działalności kulturalnej, edukacyjnej, a także informacji turystycznej.

Kluczowe znaczenie powinny stanowić także działania ukierunkowane na wypracowanie przemysłanej koncepcji zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców Czarnekowa. W tym celu nacisk zostanie położony na realizację inwestycji, które uatrakcyjnią życie mieszkańcom i pozwolą im na ciekawsze i aktywniejsze spędzanie wolnego czasu. Kontynuowane będą działania mające na celu rozwój instytucji takich jak: Muzeum Ziemi Czarnekowskiej, biblioteki, czy też amfiteatru. Istotne jest zachęcenie mieszkańców do aktywności fizycznej poprzez atrakcyjne tereny rekreacyjne (utworzenie bulwaru wzdłuż Noteci), place zabaw dla dzieci z dostosowaniem do różnych grup wiekowych, modernizację obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie miasta i budowę nowych – takich jak np. kryta pływalnia; a także rozbudowę infrastruktury pod kątem ścieżek rowerowych, tras dla rolkarzy, nordic walking, deskorolkarzy, czy też innych sportów uprawianych na zewnątrz. Niezbędne jest stworzenie miejsc, w których społeczność będzie mogła wypożyczyć sprzęt sportowy. Rozbudowane możliwości i atrakcje skłaniające do aktywności skierowane są także do mieszkańców miejscowości ościennych i turystów spoza regionu; mają zachęcić ich do uprawiania turystyki aktywnej weekendowej w Czarnekowie.

W ramach działań w zakresie **Poprawy bezpieczeństwa publicznego** planuje się obranie kierunków mających na celu poprawę bezpieczeństwa publicznego, a także polepszenie organizacji działań służb publicznych. Z tego też względu jednostki samorządu terytorialnego będą koncentrowały swoje działania na rozwoju bezpiecznej przestrzeni, w tym w szczególności infrastruktury monitoringu zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych oraz alarmowaniu mieszkańców o nadchodzącym bądź zaistniałym zagrożeniu, a także doposażaniu w miarę możliwości prawnych i finansowych wszystkich służb bezpieczeństwa publicznego funkcjonujących w jej granicach. Niezbędne są również działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym wszystkich użytkowników ruchu. Ponadto wsparcie w dalszym ciągu ukierunkowane będzie na prowadzenie różnego rodzaju działań i programów profilaktycznych dostosowanych do występujących na terenie miasta zagrożeń, w tym m.in. na zapobieganie takim zjawiskom jak: przemoc w rodzinie, przestępczość i demoralizacja nieletnich, alkoholizm i narkomania czy wszelkiego rodzaju zagrożenia w sieci (cyberzagrożenia), które wydają się w dobie postępu technologicznego istotną problematyką.

CEL STRATEGICZNY:

II.1. Wzrost poziomu życia mieszkańców Czarnekowa.

CELE OPERACYJNE:

- II.1.1. Poprawa warunków i jakości usług świadczonych przez instytucje ochrony zdrowia i pomocy społecznej.
- II.1.2. Poprawa warunków i jakości edukacji publicznej oraz kultury fizycznej, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych.
- II.1.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego.
- II.1.4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego.

KIERUNEK ROZWOJU:

III. Inwestycje w zasoby

Wzrost społeczno-gospodarczy Czarnkowa jest uwarunkowany stanem infrastruktury zarówno drogowej i kulturalnej, a także dostępnością komunikacyjną. Infrastruktura techniczna ma swoje odzwierciedlenie w niemal wszystkich dziedzinach życia gospodarczego i społecznego. Należy mieć na względzie zrównoważony rozwój infrastruktury, który powinien zmierzać w kierunku znacznego zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska naturalnego. Z tego też względu w okresie 2015–2025 nacisk w prowadzonej polityce rozwoju lokalnego zostanie położony przez Miasto Czarnków na **Poprawę stanu infrastruktury technicznej**, który to obszar jednocześnie stanowić będzie cel strategiczny podejmowanych we wskazanym okresie czasu działań.

Wyżej wskazanemu celowi strategicznemu przypisano poszczególne cele operacyjne, a dalej kierunki działania do realizacji w Czarnkowie w okresie 2015–2025.

W ramach działań w zakresie **Zrównoważonego rozwoju infrastruktury** planuje się obranie kierunków mających na celu rozwijanie i modernizację sieci dróg wraz z infrastrukturą okołodrogową (oświetlenie, chodniki, ścieżki pieszko-rowerowe, parkingi, przystanki), a także poprawę istniejącej oraz uruchomienie nowej i synchronizację istniejącej komunikacji transportowej wewnątrz oraz na zewnątrz miasta z drogami powiatowymi, wojewódzkimi i krajowymi. Kluczowa jest także odpowiednia dostępność komunikacyjna terenów inwestycyjnych, a także sukcesywna poprawa dróg dojazdowych do terenów mieszkaniowych. Ponadto w ramach tego kierunku będą podejmowane działania inwestycyjne w rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej nad Notecią, m.in. Łazienki Czarnkowskie, przystanek wodny na rzece Noteć przy bazie OSiR, sztuczny zbiornik wodny itp.

W ramach działań w zakresie **Wspierania rozwoju mieszkalnictwa i tworzenia dogodnych warunków życia** planuje się obranie kierunków mających na celu wzrost dostępności budynków jedno- i wielorodzinnych, promowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w Czarnkowie, a także budowę nowych i poprawę estetyki i stanu technicznego już istniejących zasobów komunalnych, socjalnych i chronionych. Uznano za niezbędne podjęcie na terenie Czarnkowa działań na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych, stanowiących podstawę rozwoju i funkcjonowania społeczeństwa.

W ramach działań w zakresie **Ochrony środowiska** planuje się obranie kierunków mających na celu poprawę stanu środowiska w mieście. Ograniczenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych przyczyni się do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Działania mające na celu szerokie wdrażanie niskoemisyjnych i energooszczędnych technologii będzie kontynuowane w budynkach użyteczności publicznej. Korzystne warunki Czarnkowa w zakresie możliwości wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza energii słonecznej oraz pomp ciepła, stanowią szansę dla miasta, aby partycypowała ona w większym stopniu w procesie budowy bezpieczeństwa energetycznego kraju. Efektywność realizacji zielonych projektów na rzecz zrównoważonego rozwoju wymaga edukowania społeczności poprzez transfer wiedzy w zakresie wykorzystywania ekoinnowacyjnych technologii i kształtowanie postaw proekologicznych. Z tego też względu promocja wykorzystania technologii niskoemisyjnych oraz produkcji i dystrybucji OZE w Czarnkowie została zaprogramowana dwutorowo. Planuje się wdrożenie kolejnych projektów inwestycyjnych korzystających z tego typu źródeł. Równolegle będą prowadzone działania miękkie zwiększające świadomość mieszkańców Czarnkowa w zakresie ochrony środowiska, ekologii, selekcji odpadów oraz promocji lokalnego rolnictwa w zakresie działań wspierających naturalne i ekologiczne wyroby rolno-spożywcze.

CEL STRATEGICZNY:

III.1. Poprawa stanu infrastruktury technicznej.

CELE OPERACYJNE:

III.1.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury.

III.1.2. Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa i tworzenie dogodnych warunków życia mieszkańców.

III.1.3. Ochrona środowiska.

KIERUNEK ROZWOJU:

IV. Współpraca z otoczeniem

Ocenia się, że warunkiem zrównoważonego rozwoju miasta Czarnkowa jest budowanie powiązań kooperacyjnych, które poprzez synergię zasobów i działań pozwolą na pełniejsze wykorzystanie potencjału regionu. Z punktu widzenia działalności publicznej i realizacji zadań, celowa jest współpraca samorządu miejskiego z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, sektorem prywatnym, a także podmiotami pozarządowymi w tym ekonomii społecznej. Z tego też względu w okresie 2015–2025 nacisk w prowadzonej polityce rozwoju lokalnego przez Miasto Czarnków zostanie położony na **Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej**, który to obszar jednocześnie stanowić będzie cel strategiczny podejmowanych we wskazanym okresie czasu działań.

Wyżej wskazanemu celowi strategicznemu przypisano poszczególne cele operacyjne, a dalej kierunki działania do realizacji w mieście Czarnków w okresie 2015–2025.

W ramach działań w zakresie **Wzrostu dostępności i jakości świadczenia usług publicznych** podejmowane będą inicjatywy mające na celu zwiększenie zdolności administracji samorządu miejskiego do wypełniania swoich funkcji w nowoczesny i partnerski sposób. W szczególności rozwijany będzie obszar cyfryzacji usług publicznych. Tym samym w ramach planowania rozwoju strategicznego miasta Czarnków zadbano o zapewnienie przestrzeni do rozwoju nowoczesnej administracji publicznej. Analiza zasobów samorządu miejskiego wskazuje na konieczność rozwoju systemów i narzędzi zarządzania administracją publiczną, w tym przede wszystkim wdrażania usług e-administracji oraz stymulowania partycypacji społecznej w życiu publicznym. Dalszym kierunkiem jest umocnienie współpracy z przedsiębiorcami oraz podmiotami ekonomii społecznej, która ma za zadanie wspólne wypracowanie rozwiązań dla rozwoju Czarnkowa.

Z kolei w ramach działań w zakresie **Rozwoju społeczeństwa obywatelskiego** podejmowane będą inicjatywy mające na celu aktywizację społeczności lokalnej, celem zwiększenia jej partycypacji i roli w kreowaniu polityki rozwoju lokalnego miasta Czarnków. Poprawa zaangażowania społeczności w sprawy miasta wymaga wspierania inicjatyw obywatelskich, organizacji szkoleń, partnerskiej współpracy z przedstawicielami samorządu, prowadzenia otwartego dialogu.

CEL STRATEGICZNY:

IV.1. Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej.

CELE OPERACYJNE:

IV.1.1. Wzrost dostępności i jakości świadczenia usług publicznych.

IV.1.2. Kreowanie społeczeństwa obywatelskiego.

ZADANIA I WSKAŹNIKI DO REALIZACJI

Wskaźniki realizacji mają na celu wspomóc proces monitoringu i ewaluacji strategii. Przyjęto metodę „0”, co oznacza, że w pierwszej kolejności badana będzie bezwzględna wartość wypracowanych produktów strategii. Następnie w stosunku do wskaźników, dla których na koniec 2015 r. możliwe będzie ustalenie wartości referencyjnych, należy dokonać porównania rok do roku.

Opracowano cztery grupy wskaźników, przy czym zaznacza się, że katalog ten nie jest zamknięty i może zostać w toku monitoringu i ewaluacji rozszerzony o dodatkowe kategorie. Pierwsza grupa to wskaźniki ogólne, odnoszące się do liczby projektów zrealizowanych ze środków zewnętrznych i wartości środków zewnętrznych pozyskanych na potrzeby wdrażania uwzględnionych w strategii kierunków działania. Monitorowanie i ewaluacja wskaźników ogólnych jest niezwykle istotna z perspektywy wczesnego ostrzegania o zagrożeniach płynących z braku postępów w określonym obszarze.

Tabela 2. Wskaźniki ogólne

Wskaźniki	Rok										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wartość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd miejski											
Liczba projektów zrealizowanych ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd miejski											

Źródło: Opracowanie własne

W oparciu o analizę istniejącego poziomu konkurencyjności gospodarki miasta Czarnków, przy uwzględnieniu niezbędnych potrzeb w tym zakresie i możliwości dostępu do środków finansowych, wyznacza się następujące kierunki działania:

CEL OPERACYJNY:

I.1.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta, w tym poprzez:
  - wsparcie terenów inwestycyjnych poprzez dobrojenie terenów inwestycyjnych oraz promocję ich potencjału.
2. Wykorzystanie dostępnej infrastruktury w celu poszerzenia oferty inwestycyjnej.
3. Podejmowanie działań mających na celu pozyskanie inwestorów, zwłaszcza z konkurencyjnych i innowacyjnych gałęzi gospodarki.
4. Kontynuacja działań wspierających działalność gospodarczą, w szczególności poprzez wspieranie procesów inwestycyjnych, promocję gospodarczą czy też preferencje podatkowe.
5. Upowszechnianie lokalnych produktów w makrootoczeniu.
6. Prowadzenie progospodarczego planowania przestrzennego, które uwzględnia potrzeby różnych branż.
7. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców Czarnkowa.
8. Realizacja projektów i programów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości na terenie miasta, w tym:
  - współpraca przedstawicieli oświaty i biznesu na szczeblu lokalnym w celu monitorowania systemu kształcenia i potrzeb rynku.

CEL OPERACYJNY:

I.1.2. Promowanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki weekendowej.
2. Podejmowanie działań i inwestycji zwiększających atrakcyjność turystyczną miasta.
3. Rozbudowa tras rekreacyjnych, ścieżek rowerowych na terenie miasta.
4. Stworzenie Punktu Informacji Turystycznej, którego celem będzie koordynowanie rozwoju turystyki w regionie.
5. Opracowanie strategii promocji turystyki i rekreacji w regionie.

Tabela 3. Wskaźniki realizacji kierunku rozwoju „Konkurencyjna gospodarka”

Wskaźniki \ Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
CEL OPERACYJNY: I.1.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości											
Liczba nowo zarejestrowanych na terenie Czarnkowa MŚP [szt.]											
Udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]											
Wskaźnik zatrudnienia [%]											
CEL OPERACYJNY: I.1.2. Promowanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego											
Liczba osób korzystających z noclegów na terenie Czarnkowa [os.]											
Liczba podjętych działań informacyjno-promocyjnych w zakresie promocji oferty turystycznej Czarnkowa [szt.]											

Źródło: opracowanie własne

W oparciu o analizę istniejącego stopnia rozwoju kapitału ludzkiego miasta Czarnków, przy uwzględnieniu niezbędnych potrzeb w tym zakresie i możliwości dostępu do środków finansowych, wyznacza się następujące kierunki działania:

CEL OPERACYJNY:

II.1.1. Poprawa warunków i jakości usług świadczonych przez instytucje ochrony zdrowia i pomocy społecznej

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Współpraca w zakresie rozwoju infrastruktury i wyposażenia placówek ochrony zdrowia.
2. Organizacja działań wspierających profilaktykę i wczesne wykrywanie chorób.
3. Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia.
4. Wspieranie działań w zakresie pomocy społecznej.
5. Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego.
6. Stworzenie szerokiej oferty wsparcia, integracji i aktywizacji osób starszych.
7. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
8. Działania i współpraca międzysektorowa na rzecz zapewnienia opieki paliatywnej.

CEL OPERACYJNY:

II.1.2. Poprawa warunków i jakości edukacji publicznej oraz kultury fizycznej, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Poprawa oferty edukacyjnej oraz modernizacja zaplecza oświatowego, w tym:
  - modernizacja i remont bazy lokalowej;
  - budowa oraz modernizacja zaplecza sportowo-rekreacyjnego;
  - wyposażenie i doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne i nowoczesne technologie.
2. Organizacja zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych, w tym:
  - zapewnienie bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych dostosowanej do potrzeb uczniów, rodziców, rynku pracy;
  - zapewnienie opieki dla dzieci i młodzieży zgodnie z oczekiwaniami rodziców,
  - zapewnienie opieki specjalistycznej (psycholog, pedagog, logopeda, socjoterapeutka, terapeuta pedagogiczny, pielęgniarka).
3. Wzrost bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, w tym:
  - zapewnienie bezpiecznej drogi do szkoły;
  - realizacja programów profilaktycznych na temat potencjalnych zagrożeń i czynników ryzyka.
4. Wspieranie rozwoju zawodowego kadry nauczycielskiej.
5. Wzrost aktywności ruchowej uczniów poprzez organizację zajęć ze specjalistami, trenerami.
6. Współpraca szkół z innymi placówkami oraz z rodzicami i organizacjami działającymi na terenie Czarnkowa, w tym:
  - aktywne włączanie rodziców w życie szkoły,
  - organizacja forum wymiany doświadczeń między jednostkami samorządowymi.

CEL OPERACYJNY:

II.1.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Rewitalizacja przestrzeni publicznej, w tym zagospodarowanie niewykorzystanych miejsc zgodnie z potrzebami mieszkańców.
2. Modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie Czarnkowa, w tym:
  - budowa krytej pływalni,
  - budowa sieci ścieżek rowerowych oraz utworzenie wypożyczalni rowerów,
  - zagospodarowanie terenów nad rzeką Noteć,
  - rewitalizacja parków miejskich.

3. Budowa, rozbudowa i modernizacja placów zabaw z dostosowaniem do poszczególnych grup wiekowych.
4. Poszerzenie oferty rekreacyjnej miasta o nowe trasy nordic walking, trasy dla rolkarzy, deskorolkarzy.
5. Poszerzenie oferty kulturalnej miasta Czarnkowa, w tym:
  - rozwój Muzeum Ziemi Czarnkowskiej,
  - modernizacja biblioteki,
  - modernizacja amfiteatru oraz jego otoczenia.
6. Poszerzenie oferty rekreacyjnej jako formy aktywnego zagospodarowania wolnego czasu.

CEL OPERACYJNY:

II.1.4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Wsparcie wyposażenia służb publicznych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Wspieranie rozwiązań w zakresie poprawy bezpieczeństwa mieszkańców w miejscach publicznych, w tym poprzez monitoring.
3. Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego.
4. Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym m.in. poprzez montaż tablic ostrzegawczych o przekroczeniu prędkości, modernizację niebezpiecznych skrzyżowań i budowę bezkolejowych rond przy współudziale zarządców dróg wyższej kategorii.

Tabela 4. Wskaźniki realizacji kierunku „Rozwój kapitału ludzkiego”

Wskaźniki	Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
CEL OPERACYJNY: II.1.1. Poprawa warunków i jakości usług świadczonych przez instytucje ochrony zdrowia i pomocy społecznej												
Liczba podjętych działań z zakresu promocji zdrowego stylu życia oraz działań wspierających profilaktykę i wczesne wykrywanie chorób [szt.]												
Liczba programów w ramach oferty instytucji pomocy społecznej [szt.]												
CEL OPERACYJNY: II.1.2. Poprawa warunków i jakości edukacji oraz sportu												
Liczba placówek edukacyjno-oświatowych poddanych remontowi i modernizacji [szt.]												
Liczba oferowanych zajęć pozaszkolnych [szt.]												
Liczba komputerów w szkołach z dostępem do internetu [szt.]												
Liczba zorganizowanych kursów podnoszących kwalifikacje kadry nauczycielskiej [szt.]												

CEL OPERACYJNY: II.1.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego											
Liczba zrealizowanych inwestycji z obszaru ochrony dziedzictwa kulturowego [szt.]											
CEL OPERACYJNY: II.1.4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego											
Liczba podjętych działań z zakresu poprawy bezpieczeństwa publicznego [szt.]											

Źródło: opracowanie własne

W oparciu o analizę istniejącego stopnia inwestycji w zasoby miasta Czarnków, przy uwzględnieniu niezbędnych potrzeb w tym zakresie i możliwości dostępu do środków finansowych, wyznacza się następujące kierunki działania:

CEL OPERACYJNY:

III.1.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Budowa i modernizacja dróg na terenie miasta wraz z infrastrukturą około drogową (oświetlenie, chodniki, ścieżki pieszo-rowerowe, parkingi, przystanki).
2. Wspieranie działań w zakresie kontynuacji budowy obwodnicy miejskiej – etap II.
3. Budowa i polepszenie jakości dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych.
4. Budowa dróg dojazdowych i ich modernizacja do terenów mieszkaniowych.
5. Budowa bazy sportowo-rekreacyjnej nad Notecią: łązienki Czarnkowskie, przystanek wodny przy bazie OSiR.
6. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.

CEL OPERACYJNY:

III.1.2. Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa i tworzenie dogodnych warunków życia mieszkańców

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Promowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe.
2. Budowa mieszkań komunalnych, socjalnych i chronionych.
3. Podejmowanie działań mających na celu wzrost dostępności mieszkań dla ludzi młodych.

CEL OPERACYJNY:

III.1.3. Ochrona środowiska

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Wdrażanie niskoemisyjnych i energooszczędnych technologii w obiektach użyteczności publicznej.
2. Podejmowanie działań zwiększających świadomość społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska i ekologii.
3. Dopracowanie systemu pełnej selekcji odpadów.

Tabela 5. Wskaźniki realizacji kierunku rozwoju „Inwestycje w zasoby”

Wskaźniki	Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
CEL OPERACYJNY: III.1.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury												
Długość dróg [km]												
wybudowanych												
wyremontowanych												
Długość chodników [km]												
wybudowanych												
wyremontowanych												
CEL OPERACYJNY: III.1.2. Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa i tworzenie dogodnych warunków życia mieszkańców												
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania [szt.]												
Liczba mieszkań przypadająca na 1000 mieszkańców												
CEL OPERACYJNY: III.1.3. Ochrona środowiska												
Ilość emisji zanieczyszczeń do środowiska [kg/rok]												
Ilość wdrożonych rozwiązań wykorzystujących OZE [szt.]												
Liczba zrealizowanych działań mających na celu zwiększenie świadomości mieszkańców miasta w zakresie ochrony środowiska [szt.]												

Źródło: opracowanie własne

W oparciu o analizę istniejącego stopnia współpracy z otoczeniem Miasta Czarnków, przy uwzględnieniu niezbędnych potrzeb w tym zakresie i możliwości dostępu do środków finansowych, wyznacza się następujące kierunki działania:

CEL OPERACYJNY:

IV.1.1. Wzrost dostępności i jakości świadczenia usług publicznych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Cyfryzacja usług publicznych.
2. Współpraca z innymi samorządami (w kraju i za granicą), dotycząca m.in. wymiany doświadczeń.
3. Umocnienie współpracy z podmiotami ekonomii społecznej, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

CEL OPERACYJNY:

IV.1.2. Kreowanie społeczeństwa obywatelskiego

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Pomoc w organizowaniu i pozyskiwaniu dofinansowania wszelkiego rodzaju szkoleń i innych form wsparcia dla funkcjonujących w granicach miasta organizacji pozarządowych.
2. Pomoc w organizowaniu i pozyskiwaniu dofinansowania wszelkiego rodzaju szkoleń i innych form wsparcia mających na celu rozwój społeczeństwa obywatelskiego.
3. Wspieranie inicjatyw obywatelskich.
4. Podejmowanie działań zmierzających do wzmocnienia partycypacji obywatelskiej w kreowaniu lokalnej polityki rozwoju.

Tabela 6. Wskaźniki realizacji kierunku rozwoju „Współpraca z otoczeniem”

Wskaźniki \ Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
CEL OPERACYJNY: IV.1.1. Wzrost dostępności i jakości świadczenia usług publicznych											
Liczba wdrożonych e-usług w administracji publicznej [szt.]											
CEL OPERACYJNY: IV.1.2. Kreowanie społeczeństwa obywatelskiego											
Liczba zorganizowanych spotkań w ramach konsultacji społecznych [szt.]											
Liczba funkcjonujących na terenie miasta podmiotów ekonomii społecznej [szt.]											

Źródło: opracowanie własne

FINANSOWANIE

Niniejsza strategia określa podstawowe cele i kierunki działania miasta Czarnków w okresie 2015–2025. Kluczowym zadaniem samorządu jest pozyskiwanie środków finansowych na realizację zamierzonych, zaplanowanych działań. Budżet samorządu miejskiego z uwagi na stale rosnącą ilość zadań własnych, nie jest wystarczający dla sfinansowania wielu kluczowych inwestycji i osiągnięcia zamierzonych standardów i celów. W związku z tym koniecznością staje się sięgnięcie do innych, zewnętrznych źródeł finansowania.

Podstawowe źródła finansowania kierunków działań przewidzianych w ramach Strategii Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025 to:

- środki własne budżetowe na realizację zadań własnych Miasta;
- krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe, w tym:
  - środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach Perspektywy Finansowej na lata 2014–2020 (m.in. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności);
  - środki finansowe transferowane w ramach Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego;
  - inne zagraniczne środki finansowe;
  - krajowe środki finansowe;
  - inne źródła finansowania.
- komercyjne instrumenty finansowe, w tym:
  - pożyczki i kredyty bankowe;
  - leasing finansowy;
  - inne.
- fundusze innych uczestników procesu wdrażania strategii, w tym sektora prywatnego.

Jednym z najważniejszych źródeł pozyskiwania środków finansowania działań strategicznych będą środki z funduszy unijnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności). Ocenia się, że samorządy województwa wielkopolskiego oraz inne obiekty gospodarcze i organizacje pozarządowe w latach 2014–2020 będą mogły otrzymać w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014–2020 kwotę 1 272 792 644 euro z funduszy europejskich. Program składa się z 10 osi priorytetowych – spośród których największe środki zaplanowano na infrastrukturę komunikacyjną oraz konkurencyjność przedsiębiorstw.

SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Potrzeba stworzenia nowej Strategii Rozwoju Miasta Czarnków oparta była o wiele istotnych przesłanek. Wśród nich na pierwszy plan wysuwa się wymóg dostosowania zapisów dokumentu do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej, w której miasto znalazło się na początku drugiej dekady XXI wieku. Ponadto niebagatelne znaczenie dla rozwoju polskich regionów ma funkcjonowanie Polski w strukturach Unii Europejskiej i wynikające z niego korzyści (m.in. możliwości pozyskiwania funduszy strukturalnych na rozwój lokalny), ale także zobowiązania, których spełnienie scedowano ze szczebla centralnego na jednostki samorządu terytorialnego. Czas, który upłynął od uchwalenia poprzedniej Strategii Rozwoju Miasta Czarnków, charakteryzuje także diametralna zmiana sposobu prowadzenia polityki rozwoju regionalnego na szczeblu centralnym.

Tym samym Strategia Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025 jest nie tylko dokumentem spójnym wewnętrznie, ale również wykazuje wysoki poziom spójności ze strategicznymi dokumentami ogólnymi i sektorowymi wyższego rzędu.

Okres realizacji Strategii Rozwoju Miasta Czarnków przyjęto na dziesięć lat (2015–2025), co zbiega się z czasem obowiązywania Strategii Rozwoju Kraju 2020, Strategii Sprawne Państwo 2020 czy Wielkopolska 2020. Zaktualizowana strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r. Zatem strategia dla miasta Czarnków została sformułowana w ścisłej korelacji zarówno z nimi, jak i z pozostałymi aktualnie obowiązującymi dokumentami o charakterze planistycznym dla szczebla regionalnego, krajowego i międzynarodowego:

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025 w pełni koresponduje z logiką interwencji Strategii Rozwoju Kraju 2020 na poziomie celu strategicznego oraz obszarów strategicznych i celów operacyjnych. W Strategii Rozwoju Miasta Czarnków zaakcentowano konieczność zrównoważonego rozwoju. Uwzględniono rozwój narzędzi podnoszących jakość i bezpieczeństwo życia mieszkańców oraz bardzo mocno podkreślono znaczenie endogenicznych potencjałów, w tym turystycznego. Powyższe główne zmienne strategiczne Strategii Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025 czynią programowane działania rozwojowe dla Czarnkowa spójnymi ze Strategią Rozwoju Kraju 2020.

Strategia Sprawne Państwo 2020

Strategia Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025 w pełni koresponduje z logiką interwencji Strategii Sprawne Państwo 2020. Jednym z głównych dążeń Strategii Rozwoju Miasta Czarnków jest zwiększenie udziału mechanizmów kooperacyjnych, które pozwoliłyby odejść od sztywnego i hierarchicznego modelu zarządzania w samorządzie w kierunku współzarządzania, tj. sieciowego świadczenia usług przez administrację publiczną i podmioty zewnętrzne, takie jak organizacje pozarządowe, instytucje otoczenia biznesu, przedsiębiorstwa. Mechanizmy ewaluacji zawarte w Strategii Rozwoju Miasta Czarnków pozwolą na wprowadzenie rozwiązań zwiększających partycypację społeczności lokalnej w procesie realizacji strategicznych działań miasta. Powyższe główne zmienne strategiczne Strategii Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025 czynią programowane działania rozwojowe dla Czarnkowa spójnymi ze Strategią Sprawne Państwo 2020.

Wielkopolska 2020. Zaktualizowana strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r.

W Strategii Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025 duży nacisk położono na rozwój narzędzi dostosowujących edukację do potrzeb rynku pracy, promocję kształcenia pozaszkolnego, podjęcie działań mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego, rozwój infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przeciwdziałanie skutkom negatywnych zmian demograficznych i wykluczeniu społecznemu, zainicjowanie mechanizmów współpracy, a także wsparcie informatyzacji i cyfryzacji. Tym samym Strategia Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025 w pełni koresponduje z logiką interwencji Wielkopolska 2020. Zaktualizowana strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r.

SYSTEM MONITORINGU, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII

Realizacja planu strategicznego, jakim jest strategia rozwoju danej jednostki terytorialnej, stanowi podstawę sukcesu związanego z osiągnięciem zamierzonych w jej ramach celów. Niezwykle ważne jest zatem systematyczne monitorowanie oraz ocena realizacji wyznaczonych w strategii kierunków działania, którego podstawę powinien stanowić system informacji o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na obejmowanym przez jednostkę terenie. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy na bieżąco gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są tym samym wyznaczone cele jej realizacji oraz przypisane im kierunki rozwoju, a dalej wskaźniki. Istotą prowadzenia monitoringu tychże obszarów jest natomiast wnioskowanie oraz aktualizowanie.

Proces bieżącej weryfikacji stopnia osiągania uwzględnionych w niniejszej strategii założeń będzie odbywał się na podstawie opracowanej w tym celu wewnętrznej procedury monitoringu, ewaluacji i aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025, która stanowi odrębny dokument.

ZAKOŃCZENIE

Strategia Rozwoju Miasta Czarnków jest dokumentem długoplanowym, przyjętym na okres dziesięciu lat, który określa najważniejsze priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego do realizacji na obszarze jednostki w okresie 2015–2025. Dokument ten stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju lokalnego w oparciu o strategię, jak również skuteczną próbę dostosowania się do standardów europejskich i krajowych, które od czasu przyjęcia dotychczasowej Strategii Rozwoju Miasta Czarnków uległy diametralnej zmianie.

Nowo zaprojektowana strategia rozwoju prezentuje zatem określoną propozycję pożądanych kierunków przekształceń miasta Czarnków w postaci kierunków rozwoju, pól strategicznych i operacyjnych oraz głównych kierunków działania realizowanych na rzecz tworzenia jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarczego oraz wydatnego wzrostu poziomu życia mieszkańców, zgodnie z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego w okresie 2015–2025. W związku z tym, w ramach dokumentu opracowano katalog kierunków działania, do których zmierzać powinien Czarnków we wskazanym okresie czasu. Nie zamyka to oczywiście drogi do wypracowania i realizowania innych kierunków działań i rozwiązań. Niemniej jednak podstawą zmian, korekt i modyfikacji powinny być wyłącznie względy merytoryczne, wynikające ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych (szans i zagrożeń rozwojowych, tkwiących w otoczeniu miasta – prawnych, finansowych, społecznych, gospodarczych, międzynarodowych) oraz wewnętrznych (silnych i słabych stron) rozwoju miasta.

Uaktualniona strategia rozwoju, oprócz swojego zasadniczego celu, jakim jest wskazanie kierunków rozwoju, jest również doskonałą płaszczyzną integrującą władze i społeczność Czarnkowa wokół jej najważniejszych problemów i szans rozwojowych, jakie niesie współczesny świat. Dokument ten nie ogranicza się jednak w swych zapisach wyłącznie do zadań realizowanych bezpośrednio przez władze samorządowe, proponując równolegle partycypację w wyznaczonych w strategii kierunkach działania, innym podmiotom funkcjonującym w granicach miasta Czarnków, celem rozwijania sieci powiązań publiczno-prywatnych na rzecz wdrażania wspólnej polityki rozwoju lokalnego. Tak realizowana kooperacja stanowi jeden z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej, zwłaszcza w kontekście nadchodzącego okresu programowania 2014–2020, gdzie nacisk położony jest na realizowanie wspólnej polityki rozwoju lokalnego w kontekście terytorialnym, mającej na celu współpracę samorządów na rzecz maksymalnego wykorzystania wspólnych atutów i rozwiązywania problemów poszczególnych obszarów danego województwa.

Należy przy tym zaznaczyć, że mimo iż samorząd miejski nie jest jedynym beneficjentem niniejszej strategii, to za wdrażanie koncepcji zawartych w jej ramach odpowiedzialna jest Rada Miasta, która w oparciu o integralny element dokumentu Strategii Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025, jakim jest procedura monitoringu, ewaluacji i aktualizacji, powinna dokonywać okresowych przeglądów stanu realizacji przyjętych koncepcji strategicznych oraz ich korekty lub uaktualnień całości lub części niniejszego dokumentu, celem zagwarantowania realizacji polityki rozwoju lokalnego miasta Czarnków w sposób ciągły i spójny.

ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik nr 1. Sytuacja społeczno-gospodarcza miasta Czarnków.
- Załącznik nr 2. Analiza SWOT.
- Załącznik nr 3. Raport z badania ankietowego.

ZAŁĄCZNIK NR 1.

SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA MIASTA I GMINY CZARNKÓW

1. Historia

Pierwsze wzmianki o Czarnkowie pochodzą z 1025 roku, lecz już w czasach przedhistorycznych istniała tu osada. Później powstał gród piastowski, w 1107 roku zdobyty przez Bolesława Krzywoustego. W roku 1192 Mieszko Stary darował zamek czarnkowski Dzierżykrajowi Nałęczowi, który dał początek rodzinie Czarnkowskich. Od XIII wieku Czarnków był kasztelanią, a prawa miejskie otrzymał w 1397 roku. Czarnkowscy władali miastem do 1727 roku. W średniowieczu odbywały się tu pograniczne jarmarki. W 1919 roku o miasto toczyły walki powstańcy wielkopolscy. W Czarnkowie urodził się Janko z Czarnkowa – kronikarz polski z XIV wieku. Tutaj spędził swoją młodość Franciszek Bartoszek, ps. „Jacek” (1910–1943), malarz i bojownik Gwardii Ludowej.

2. Położenie

Miasto Czarnków położone jest nad rzeką Noteć, środkowa część miasta zlokalizowana jest na równinie w kierunku wschód-zachód. W kierunku północnym miasto opiera się na rzece Noteć, w kierunku wschodnim, południowym i zachodnim miasto otoczone jest wzgórzami morenowymi. W kierunku zachodnim otaczający las styka się z obrzeżami Puszczy Noteckiej. Teren wokół miasta nazywany jest Szwajcarią Czarnkowską.

Miasto Czarnków położone jest w północnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie czarnkowsko-trzcianieckim. W mieście znajduje się siedziba władz powiatowych, miejskich i gminnych. Miasto otoczone jest gminą wiejską Czarnków. W kierunku północnym znajduje się większy ośrodek miejski: Piła w odległości ok. 35 km, Poznań – 70 km, Trzcianka – 23 km.

Miasto Czarnków leży na granicy mezoregionów fizyczno-geograficznych: Pojezierza Chodzieskiego (315.53) i Kotliny Gorzowskiej (315.33), w mikroregionie Doliny Dolnej Noteci. Jest to korzystna lokalizacja, ale naturalnie ogranicza dalszy rozwój miasta w tych formach terenowych (w kierunku północnym rz. Noteć, w pozostałych kierunkach wysokie pofałdowane wzniesienia). Mezoregion Pojezierza Chodzieskiego charakteryzuje się krajobrazami młodogłaciowymi równin i wzniesień morenowych. Krajobraz jest atrakcyjny pod względem przyrodniczym i kulturowym dla turystyki i rekreacji. Szczególnie atrakcyjne są wały moren spiętrzonych, które występują na krawędzi wysoczyzny wokół miasta Czarnkowa.

Rysunek 1. Położenie Czarnkowa na tle Polski

Źródło: www.czarnkow.pl

Ze względu na ukształtowanie terenu otoczenie miasta zwyczajowo nazywane jest Szwajcarią Czarnkowską. W kierunku północnym obszar miasta ogranicza rzeka Noteć. Po obu stronach brzegu rzeki zlokalizowane są obszary NATURA 2000 (Dolina Noteci PLH 300004, Nadnoteckie Łęgi PLB 300003).

Rzeka jest nośnikiem życia biologicznego, tworzy korzystny mikroklimat. Jest ona żeglowna i uregulowana w granicach miasta.

Przez Czarnków przebiegają szlaki turystyki wodnej, rowerowej i pieszej. Miasto położone jest w strefie pokładów wód geotermalnych o temperaturze od 95° do 100°C.

Miasto ma połączenia drogowe z Piłą, Poznaniem, Trzcianką, Wałczem, Chodzieżą, Rogoźnem, Wronkami oraz Wieleniem. Jest miejscem krzyżowania się tras:

- Poznań – Oborniki Wielkopolskie – Kołobrzeg,
- Piła – Wronki – Pniewy – Słubice,
- Piła – Wieleń – Gorzów Wielkopolski – Kostrzyn nad Odrą.

Rysunek 2. Położenie Czarnkowa na tle powiatu czarnkowsko-trzcianieckiego

Źródło: Strategia rozwoju ratownictwa i ochrony przeciwpożarowej dla powiatu czarnkowsko-trzcianieckiego na lata 2011–2020

3. Powierzchnia

Powierzchnia miasta Czarnków w roku 2012 wynosiła 1004 ha (10 km²), co stanowi 0,5% powiatu czarnkowsko-trzcianieckiego.

Sposób użytkowania terenu miasta wyznacza bezpośrednio jego funkcje. Podstawowymi planistycznymi dokumentami, warunkującymi utrwalanie ładu przestrzennego w mieście, są: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Czarnków” z 2007 roku oraz obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

4. Układ przestrzenny

Czarnków posiada dobrze zachowany historyczny układ przestrzenny. Zabytkowy układ urbanistyczny rozpościera się na obszarze śródmieścia i obejmuje zespoły zabudowy ciągnące się wzdłuż ulic: Wodna, Rybaki i Zamkowa w części zachodniej; Łąkowa, pl. Bartoszka, Staromiejska, Krótka i Krzyżowa w części północnej i wschodniej oraz pl. Wolności, pl. Powstańców Wlkp., Kościelna, Kościuszki, Wroniecka do ulicy Strumykowej w części południowej. Na tym obszarze występuje cenny kulturowo obiekt architektury sakralnej oraz szereg budynków, wpisanych do rejestru zabytków.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wyznacza strefę ochrony archeologicznej, której zasięg przestrzenny stanowi część zabytkowego układu urbanistycznego. W obrębie tej strefy znajdują się tereny i obiekty położone wzdłuż ulic: Rybaki, Kościelna, Staroszkolna, Wroniecka, Rzemieślnicza do skrzyżowania ul. Putza z ul. Wąską. Wszelkie działania inwestycyjne polegające na naruszeniu gruntu wymagają uzgodnienia ze służbami archeologicznymi Państwowej Służby Ochrony Zabytków.

4.1. Własność terenów

W mieście Czarnków przeważająca część gruntów (37,5%) należy do osób fizycznych. Poza tym, ponad 1/3 to grunty gmin i związków międzygminnych państwowych i innych państwowych osób. Natomiast 10% zajmują grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste. Grunty gmin i związków gminnych, które zostały przekazane w użytkowanie wieczyste, stanowią 5,5% wszystkich gruntów w mieście.

Tabela 1. przedstawia kategorie gruntów w mieście Czarnków.

Tabela 1. Kategorie gruntów w mieście Czarnków w 2013 r.

Kategorie gruntów w mieście Czarnków	ha	%
Grunty SP z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	102	10,1
Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	60	5,9
Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	3	0,3
Grunty gmin i zw. międzygminnych państwowych i innych państwowych osób prawnych	303	30,1
Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	56	5,5
Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych oraz grunty, których właściciele są nieznani	–	–
Grunty osób fizycznych	377	37,5
Grunty spółdzielni	8	0,8
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	4	0,4
Wspólnoty gruntowe	–	–
Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	20	1,99
Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	–	–
Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	32	3,2
Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	–	–
Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych w pozostałych punktach	39	3,88
Powierzchnia wyrównawcza	–	–
Łączna powierzchnia	1004	100

Źródło: Wydział Geodezji, Kartografii i Katastru Starostwo Powiatowe

4.2. Tereny i oferty inwestycyjne

W planie zagospodarowania przestrzennego miasta Czarnków przewidziane są obszary przeznaczone na tereny inwestycyjne. Przy ich wyodrębnianiu należy pamiętać o zasadzie zrównoważonego rozwoju miasta. Istnieje możliwość tworzenia terenów o przeznaczeniu pod zieleni miejską, jak również terenów mających aktywizować gospodarczo poprzez stawianie zakładów produkcyjnych, baz składowych, magazynowych, warsztatów naprawczych oraz obiektów handlu hurtowego czy detalicznego. W mieście położone są też tereny o przeznaczeniu produkcyjnym. Warto zaznaczyć, że w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego wyodrębniono obszar o powierzchni 70 ha.

Tereny są wyposażone w niezbędne media, takie jak: elektryczność, gaz, kanalizacja, dzięki czemu podnosi to ich atrakcyjność i zachęca do przeprowadzenia inwestycji.

5. Źródła energii odnawialnej

5.1. Energia z elektrowni wiatrowych

Czarnków znajduje się w strefie III korzystnej dla lokalizacji siłowni wiatrowych. Jednakże ze względu na znaczne trudności związane z kosztami, lokalizacją i hałasem nie planuje się w przyszłości budowy farm wiatrowych na terenie Czarnkowa.

5.2. Wody geotermalne

Miasto Czarnków posiada wody geotermalne, występujące w utworach kredy, jury i triasu, o łącznych zasobach 2854 km³ wód, zawierających energię cieplną równoważną 18 812 mln tpu, co daje średnio 42 mln m³ wody/km², czyli 246 000 tpu/km². Zakłada się, że pod obszarami miasta zalegają atrakcyjne zasoby wód geotermalnych o temperaturze sięgającej nawet 110°C, co pozwoliłoby wykorzystać je do celów grzewczych bez stosowania złożonych systemów wspomagających, takich jak: absorpcyjne lub sprężarkowe pompy ciepła.

Od 1994 r. istnieje Geotermia sp. z o.o. Zadaniem spółki, oprócz dostarczania ciepła mieszkańcom z tradycyjnych źródeł, jest poszukiwanie i pozyskiwanie środków umożliwiających realizację w przyszłości budowy ciepłowni geotermalnej. Ponadto planuje się realizację inwestycji współpracujących z układem geotermalnym w postaci:

- centrum rekreacyjno-sportowego,
- kompleksu szklarniowego do ekologicznej hodowli warzyw,
- systemu zasilania stawów rybnych do hodowli ryb ciepłolubnych,
- układu wykorzystania ciepła niskotemperaturowego do suszarni drewna w przemyśle.

Na drodze do realizacji inwestycji z zakresu wód geotermalnych leżą przyczyny natury finansowej i technologicznej. Zbyt duże zasolenie wód znajdujących się w rejonie Czarnkowa uniemożliwia ich wydobywanie w oparciu o metody dostępne w Polsce. Powołana Geotermia sp. z o.o. ma za zadanie monitorować rynek oraz uczestniczyć w konferencjach dotyczących nowatorskich rozwiązań w tej dziedzinie.

5.3. Energia słoneczna

Teoretyczne zasoby energii słonecznej (przy założeniu 100% sprawności przetworzenia energii promieniowania słonecznego na energię użytkową) na terenie miasta Czarnków mieszczą się w przedziale 900 do 1000 kWh/m² na rok. Oznacza to średnio dogodne warunki do produkcji energii cieplnej na bazie kolektorów cieczowych lub próżniowych. Inwestycja jest szczególnie opłacalna dla hoteli, pensjonatów, ośrodków wypoczynkowych, pól namiotowych, basenów i obiektów sportowych wykorzystywanych w lecie. Może być ona również z powodzeniem stosowana w zakładach przemysłowych zużywających duże ilości ciepłej wody oraz w łaźniach. Korzystne efekty ekonomiczne uzyskuje się także w przypadku kolektorów słonecznych do podgrzewania powietrza do suszenia np.: drewna, siana itp.

Kolektory słoneczne proponuje się osobom indywidualnym oraz podmiotom gospodarczym szczególnie z zakresu turystyki i rekreacji.

5.4. Energia z biomasy i biogazu

Do oszacowania potencjału biomasy na obszarze miasta Czarnków przyjęto, że pochodzić ona będzie z produkcji roślinnej, w tym słomy, a także produkcji leśnej. W mieście istnieje jednak niewielki potencjał wykorzystania biomasy, drewna, a w dalszej kolejności słomy, do produkcji energii cieplnej. W zakresie wykorzystania biomasy proponuje się podjęcie współpracy z gminą wiejską Czarnków.

Na każde 1000 m³ ścieków dopływających do oczyszczalni w Czarnkowie można wytworzyć 80 m³ biogazu. Roczny potencjał energii uzyskanej ze ścieków z dwóch oczyszczalni przy obecnej wydajności wynosi około: 58 400 m³/rok biogazu co, po przeliczeniu na energię cieplną z uwzględnieniem sprawności wytwarzania i wykorzystania, daje 225 GJ/rok.

Jednakże z uwagi na małą ilość energii, która mogłaby być uzyskana ze ścieków w ciągu roku, nie bierze się pod uwagę możliwości pozyskania energii z tego źródła w skali miasta..

6. Zasoby naturalne

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Czarnków.

6.1. Klimat

Miasto Czarnków położone jest w strefie pośredniej, między wpływami zarówno klimatu kontynentalnego, jak i oceanicznego. Taka lokalizacja powoduje wielką zmienność i krótkotrwałość jednego typu pogody. Masy powietrza znad Oceanu Atlantyckiego charakteryzują się dużą wilgotnością, co latem wpływa na wzrost zachmurzenia i ilości opadów atmosferycznych, a zimą wiąże się z ociepleniem i dużym zachmurzeniem. Masy te najczęściej zalegają latem i jesienią. Natomiast rzadziej napływające powietrze znad kontynentu azjatyckiego i Europy Wschodniej oddziałuje wręcz przeciwnie. Obecność tego powietrza obserwuje się najczęściej zimą i wiosną. Podczas jego zalegania wiosną występują liczne przymrozki, a zimy są mroźne i słoneczne.

Duży obszar leśny oraz rozległa dolina rzeki Noteci sprzyjają tworzeniu się specyficznego makroklimatu. Obecność terenów podmokłych (torfowisk, bagien, dolin rzecznych) powoduje wzrost wilgotności powietrza. Na otwartych polnych terenach mogą okresowo występować bardzo silne, porywiste wiatry stwarzając niekorzystne warunki aerosanitarnie. Na terenie miasta Czarnków, z uwagi na źródła niskiej emisji oraz bliskość innych ośrodków miejskich (Trzcianka, Krzyż, Wieleń), może dochodzić do lokalnego wzrostu temperatur, szczególnie w okresie zimowym oraz zwiększonej ilości mgieł ze względu na wzrost zanieczyszczenia.

W rejonie miasta Czarnków długość trwania lata wynosi ok. 100 dni, zimy ok. 80, a liczba dni z mrozem waha się w przedziale 30–40. Okres wegetacyjny rozpoczyna się 1–5 kwietnia i kończy 1–5 listopada, tak więc trwa ok. 210 dni w roku. Średnia roczna suma opadów wynosi 500–600 mm.

6.2. Rzeźba terenu

Rzeźba terenu w Czarnkowie jest bardzo urozmaicona. Zasadnicze elementy rzeźby terenu to wysoczyzna morenowa i pradolina. W związku z tym, że Czarnków położony jest na wzgórzach morenowych, teren wokół niego bywa nazywany „Szwajcarią Czarnkowską”.

Pozyskanie terenów pod zabudowę i komunikację spowodowało znaczne zmiany w naturalnej rzeźbie. Tereny o większych spadkach zostały starasowane (np. na Osiedlu Ogrodniczym i w rejonie ul. Rolnej), a tereny w dnie pradoliny, głównie pod zabudowę przemysłową, zostały sztucznie podwyższone przez nawiezenie materiału ziemnego.

Najwyżej położony punkt, o rzędnej około 116,5 m n.p.m., znajduje się w Śmieszkowie, a najniższy, o rzędnej około 39 m n.p.m., zlokalizowany jest przy Noteci, w rejonie stadionu.

6.3. Zasoby wodne

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe stanowią istotny element krajobrazowy Czarnkowa, gdyż są nośnikiem życia biologicznego i wpływają w istotny sposób na klimat lokalny. Jakość wód powierzchniowych jest dość dobra.

Omawiany obszar położony jest nad rzeką Noteć i w całości znajduje się w jej zlewni. Średni roczny stan wody w rzece wynosi 219 cm, tj. 40,51 m n.p.m. Noteć wyróżnia się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania, charakteryzującym się wyraźnym wysokim stanem wody po roztopach wiosennych (marzec, kwiecień), kiedy występuje często powódź w dolinie Noteci, i mniej regularnym wysokim stanem wody po opadach letnich (czerwiec, lipiec) oraz długim okresem niżówkowym (od sierpnia do października, przedłużającym się nieraz na następne miesiące jesienne i wczesne zimowe). Rejon Czarnkowa leży w strefie najniższych odpływów jednostkowych w Polsce.

Wody podziemne

Analizowany teren leży w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP), do których należą: Pradolina Toruń – Eberswalde (Noteć) (138) – w utworach czwartorzędu (powierzchnia – 2100 km², typ zbiornika porowego, średnia głębokość – 30 m, szacunkowe zasoby dyspozycyjne – 400 tys. m³/d) oraz Subzbiornik Złotów – Piła – Strzelce Krajeńskie (127) – w utworach trzeciorzędu (powierzchnia – 3876 km², średnia głębokość – 100 m, szacunkowe zasoby dyspozycyjne – 186 tys. m³/d).

Obszar wód podziemnych Doliny Noteci na terenie całego powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego, a więc i w mieście Czarnków, należy do obszarów najwyższej ochrony (ONO) i częściowo obszarów wysokiej ochrony (OWO).

Wody podziemne ujmowane z ujęcia komunalnego w Czarnkowie przy ul. Gdańskiej 48 poddawane są procesowi uzdatniania na filtrach w SUW. Wyposażenie SUW pozwala na spełnienie warunków sanitarnych, jakim powinna odpowiadać woda do picia (okresowe badania przeprowadzane są przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Czarnkowie).

6.4. Gleby

W rejonie Czarnkowa przeważają gleby brunatnoziemne (na wysoczyźnie) oraz organiczne (na terasie zalewowej pradoliny Noteci).

W południowej i wschodniej części omawianego terenu w składzie mechanicznym gleb występują przeważnie piaszki gliniaste. Bonitacyjnie gleby te należą do klasy IIIa, IVa, V i częściowo VI. W północnej i zachodniej części badanego obszaru w składzie mechanicznym gleby przeważają piaszki słabogliniaste całkowite lub podścielone piaskami luźnymi i pyłami. Występują tam gleby klasy VI i V. Gleby te podlegają silnej erozji na zboczach o dużym nachyleniu oraz charakteryzują się głęboko zalegającą wodą gruntową i zakwaszeniem.

Przydatność rolnicza gleb jest bardzo zróżnicowana. W obrębie gruntów ornych wyróżnia się 9 kompleksów przydatności rolniczej gleb. W Czarnkowie mamy do czynienia z kompleksem 2, czyli psennym dobrym, kompleksem 5 – żytnim, kompleksem 6 – żytnim słabym, kompleksem 7 – żytnim bardzo słabym oraz kompleksem 9, a więc zbożowo-pastewnym słabym. Na wysoczyźnie występują gleby średnio urodzajne, które często podlegają niedoborowi wilgoci i procesowi erozji, gdyż położone są w strefie dużych spadków. Natomiast w dolinie Noteci gleby zaliczane są do kompleksu trwałych użytków zielonych, a więc średnio i słabo urodzajnych. Na obrzeżach i lokalnie w centrum doliny występuje kompleks zbożowo-pastewny.

Grunty rolniczo nieprzydatne oraz niektóre grunty VI klasy bonitacyjnej, występujące na zboczach o dużych spadkach, pokrywa roślinność ruderalna, sosna samosiejka, trawy i jeżyna. Przy ul. Chodzieskiej i Brzezińskiej znajduje się kompleks ogrodów działkowych, a na niektórych zboczach niezalesionych są sady.

W dolinie Noteci występują głównie łąki i pastwiska lokalnie wykorzystywane na uprawę roślin okopowych i pastewnych.

6.5. Surowce mineralne

Miasto Czarnków nie jest zasobne w złoża surowców mineralnych. Zasoby te tworzą głównie złoża kopalin podstawowych, do których należą wody geotermalne.

Złoża wód geotermalnych są częścią basenu ciągnącego się z okolic Łodzi w kierunku Stargardu Szczecińskiego. Ich kulminacja występuje w okolicy Czarnkowa. Parametry geotermalne tego niekonwencjonalnego źródła energii są niezwykle atrakcyjne. Głębokość otworów produkcyjnych i chłonnych jest stosunkowo umiarkowana i wynosi 3200 m. Natomiast temperatura wody geotermalnej jest, jak na stosunki krajowe, niezwykle wysoka i wynosi 110°C przy wydajności otworu 200 m³/h, czyli 4800 m³/d. Przekracza zatem wydajność wody uzyskiwanej z naturalnych ujęć wody pitnej dla miasta Czarnków. Niezwykle korzystne jest położenie zwierciadła statycznego wody względem poziomu terenu na głębokości 40 m, co umożliwia bezproblemowe jej pompowanie. Rezultatem powyższych danych jest roczna ilość ciepła dostarczanego odbiorcom, która wynosi 300 000 GJ. Strop utworów pod dnem doliny Noteci zalega na głębokości od 17 do 30 m. Wody tego poziomu nie są, niestety, oddzielone od powierzchni żadną warstwą utworów nieprzepuszczalnych, dlatego narażone są na zanieczyszczenie zarówno przez infiltrację skażeń z wodą opadową z powierzchni gruntu oraz infiltrację zanieczyszczonej wody prowadzonej przez rzekę Noteć.

Istnieje możliwość wykorzystywania wód geotermalnych w celach grzewczych, w związku z tym, w 1994 r. utworzono spółkę Geotermia-Czarnków z o.o.

6.6. Obszary zielone

Lasy

Lasy w Czarnkowie zajmują 10,6% powierzchni miasta. Czarnków zaliczany jest do nadleśnictwa: Krucz (razem z gminami: Lubasz, Połajewo oraz miastem i gminą Wieleń), Trzcianka (razem z miastem i gminą: Trzcianka, Wieleń) oraz Sarbia (razem z gminą Połajewo). W lasach dominują siedliska boru świeżego i mieszanego, przeważa sosna tworząc jednogatunkowe drzewostany, a na siedliskach żyzniejszych – mieszane ze świerkiem. W strukturze wiekowej przeważają lasy w II i III klasie wieku (21–40, 41–60 lat). Wszystkie kompleksy leśne zaliczane są do I kategorii zagrożenia pożarowego. Największy kompleks leśny stanowi Puszcza Notecka.

Blisko 30% lasów z racji spełniania funkcji pozaprodukcyjnych ma status lasów ochronnych. Są to głównie lasy glebochronne, wodochronne, nasienne, lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, a także stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej i in. Drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem, wymagające przebudowy, stanowią około 10%. Są to drzewostany występujące głównie na siedliskach lasowych. Duża powierzchnia litych drzewostanów sosnowych wynika z preferowania w przeszłości monokultur ze sztucznego odnowienia lasu.

Obszary chronione

- Obszar chronionego krajobrazu „Dolina Noteci” obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych „Dolina Noteci” leży niemal w całości w makroregionie Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej i mezoregionie Doliny Środkowej Noteci. Charakteryzuje ją krajobraz łąkowo-polno-osadniczy, a fragmentarycznie jeziorno-leśno-łąkowy. W samej pradolinie rzeki Noteć przeważa ekosystem łąkowy tzw. Nadnoteckie Łęgi, które mają duże znaczenie dla gospodarki hodowlanej. Dolina Noteci jest w wysokim stopniu zagrożona degradacją.
- Nadnoteckie Łęgi to obszar specjalnej ochrony programu Natura 2000 (kod PLB 300003), o powierzchni równej 16 058,1 ha. Obszar rozciąga się wzdłuż Doliny Noteci od Wieleń do ujścia Gwdy. Pokrywają go łąki zalewowe, torfowiska niskie, pośród których występują kanały i rowy odwadniające, starorzecza i wypełnione wodą doły potorfowe. Część terenu porośnięta jest krzewami i drzewami, a łąki są intensywnie użytkowane. Obszar stanowi również ostoję ptasią o randze europejskiej, jest miejscem o dużym znaczeniu dla ptaków wodno-błotnych. Występują tu co najmniej 23 gatunki chronionych ptaków.
- Dolina Noteci (kod obszaru PLH300004) to obszar chroniony programem Natura 2000 w województwie kujawsko-pomorskim i wielkopolskim o powierzchni 50 532 ha, charakteryzujący się wybitnymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi. Jest to najlepiej zachowany w Wielkopolsce (i jeden z najcenniejszych w Polsce) duży obszar torfowisk niskich.

Celem ochrony jest zachowanie siedlisk przyrodniczych i występujących na ich terenie gatunków roślin i zwierząt. Obszar obejmuje w powiecie czarnkowsko-trzcińskim: miasto Czarnków (0,6% powierzchni miasta), gminę Czarnków (16,7% powierzchni gminy), gminę Trzcianka (7,3% powierzchni gminy), miasto Wieleń (0,1% powierzchni miasta) oraz gminę wiejską Wieleń (6,5% powierzchni gminy). Na terenie miasta Czarnków występujące siedliska to lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe.

Większość obszaru położona jest w dolinie Noteci lub na jej obrzeżach i objęta różnego rodzaju formami ochrony prawnej (Natura 2000, OCHK), a obszar jest predestynowany do zakwalifikowania się jako zabytek dziedzictwa światowego, na liście UNESCO, co daje ogromne szanse promocji tego mezoregionu.

W 2000 r. powstał Związek Miast i Gmin Nadnoteckich, który za cele stawia sobie: wspieranie idei samorządu terytorialnego, integrację wspólnot lokalnych, dążenie do gospodarczego, kulturowego i turystycznego rozwoju miast i gmin nadnoteckich, inicjowanie i wspieranie działań, zmierzających do przywrócenia jakości wód Noteci, jej żeglowności, infrastruktury komunikacyjnej, turystycznej, rekreacyjnej i sportowej, utrzymanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych Noteci.

Pomnik przyrody

W mieście Czarnków odnotowano jeden pomnik przyrody. Jest nim dąb bezszypułkowy o obwodzie 408 cm, znajdujący się na terenie siedziby Starostwa Powiatowego.

7. Procesy demograficzne

7.1. Ludność

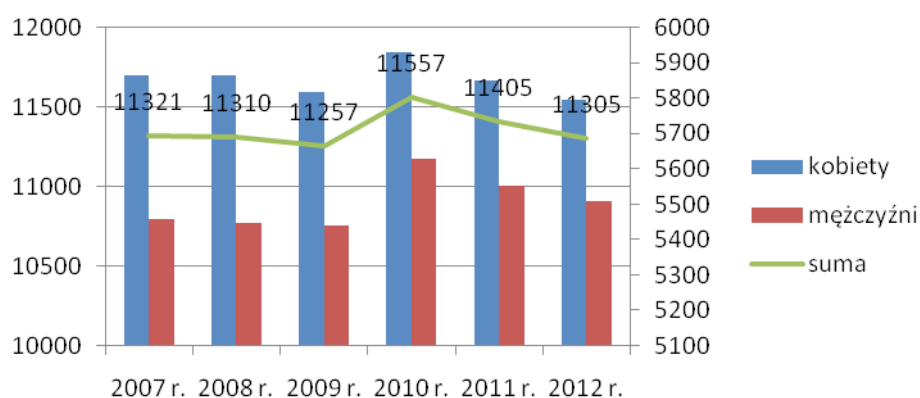
Od 2010 r. można zaobserwować delikatną tendencję spadkową w liczbie ludności. Na koniec 2012 r. w mieście Czarnków mieszkało 11 305 mieszkańców, czyli o 100 osób mniej niż w roku poprzednim (2011 r.) oraz o 252 osoby mniej niż w roku 2010.

Mimo malejącej liczby osób mieszkających w Czarnkowie, to choć wiele rodzin wyprowadza się do pobliskich miejscowości podmiejskich, jednak ich życie prywatne i zawodowe w dalszym ciągu jest związane z Czarnkowem. Wymeldowania z miasta są często wynikiem możliwości kupienia działki pod miastem i wybudowania na niej domu.

Jak ilustruje poniższy wykres, w strukturze ludności w omawianym mieście przeważają kobiety.

Ludność Czarnkowa w roku 2012 stanowiła 12,8% osób zamieszkujących powiat czarnkowsko-trzcianecki oraz 0,3% ludności z województwa wielkopolskiego.

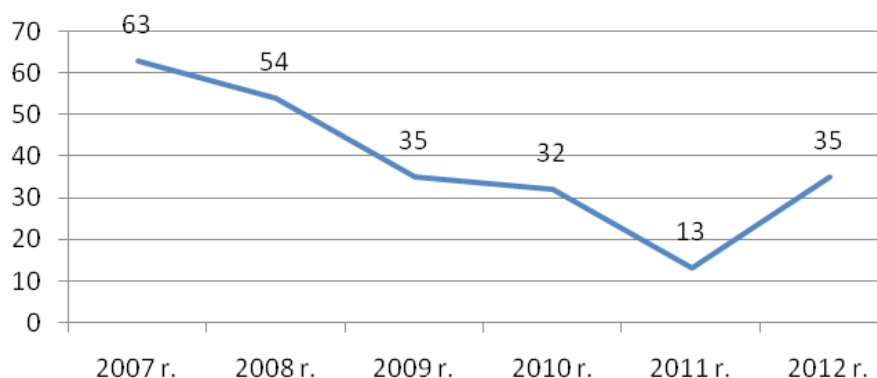
Wykres 1. Ludność miasta Czarnków w latach 2007–2012 wg faktycznego miejsca zamieszkania

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Pozytywnym zjawiskiem w mieście Czarnków jest przyrost naturalny utrzymujący się na dodatnim poziomie. Jednak od roku 2007 do 2011 wskaźnik wykazywał tendencję spadkową. W roku 2012 odnotowano wyraźny wzrost w przyroście naturalnym, co oznacza większą liczbę urodzeń niż zgonów.

Wykres 2. Przyrost naturalny w mieście Czarnków w latach 2007–2013

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 2. Saldo migracji w mieście Czarnków w latach 2007–2012

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Saldo migracji wewnętrznych	-99	-94	-144	-54	-158	-103
Saldo migracji zagranicznych	-14	-3	1	-10	-7	-3

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W zakresie migracji wewnętrznych, czyli zmian zamieszkania w obrębie miasta lub przeniesienie się z terenów wiejskich na miejskie lub odwrotnie, w mieście Czarnków od lat utrzymuje się tendencja ujemna. Wpływa to niekorzystnie na liczbę mieszkańców Czarnkowa oraz kształtuje wizerunek miasta jako mało atrakcyjnego do mieszkania. To negatywne zjawisko pogłębiane jest saldem migracji zagranicznych, gdzie również odnotowuje się więcej osób wyjeżdżających z miasta za granicę w celu osiedlenia się niż napływającej do niego.

Tabela 3. Dane demograficzne miasta Czarnków na tle powiatu, województwa i Polski w 2012 r.

Wyszczególnienie	Miasto Czarnków	Powiat czarnkowsko-trzcianecki	Województwo wielkopolskie	Polska
Ludność na km ² [gęstość zaludnienia]	1126	49	116	123
Przyrost naturalny na 1000 osób	3,1	1,8	1,8	0,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

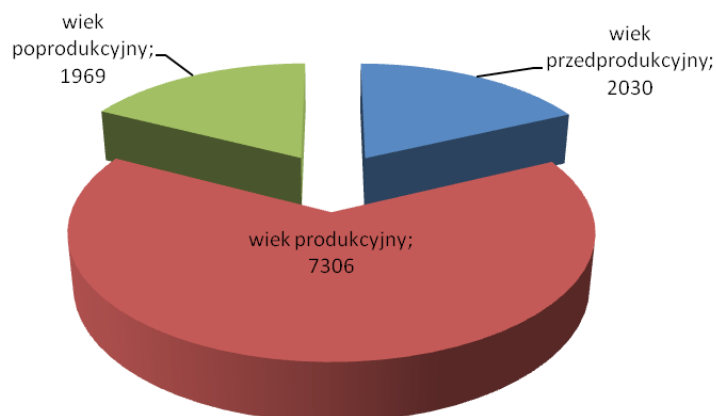
Miasto Czarnków odznacza się bardzo dużą gęstością zaludnienia wynoszącą 1126 osób na 1 km². Jest to ponad 20-krotnie więcej niż średnia gęstość zaludnienia dla powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego. Wskaźnik liczby osób przypadających na 1 km² w województwie wielkopolskim oraz w Polsce również jest znacznie niższy niż ten wyliczony dla omawianego miasta.

Gęstość zaludnienia w mieście Czarnków jest kształtowana m.in. przez przyrost naturalny. W 2012 r. przyrost naturalny na 1000 osób w Czarnkowie wynosił 3,1, co jest najwyższym wynikiem w porównaniu do poziomu powiatowego, wojewódzkiego i ogólnopolskiego.

7.2. Wiek ludności miasta Czarnków

W mieście Czarnków przeważającą grupą są osoby w wieku produkcyjnym. Ich liczba jest ponad trzykrotnie wyższa niż pozostałych grup wiekowych. Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią niemal 1/5 ogółu ludności. Liczebność osób w wieku poprodukcyjnym jest bardzo zbliżona do grupy w wieku przedprodukcyjnym, jednak w 2012 r. była to najmniej liczna kategoria i stanowiła ok. 17% ludności.

Wykres 3. Struktura wiekowa miasta Czarnków

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 4. Procentowy udział grup wiekowych w ogólnej ludności w mieście Czarnków w 2012 r., powiecie, województwie i w Polsce

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	Miasto Czarnków	Powiat czarnkowski-trzaniecki	Województwo wielkopolskie	Polska
wiek przedprodukcyjny	18,0	20,5	19,4	18,3
wiek produkcyjny	64,6	63,9	64,1	63,9
wiek poprodukcyjny	17,4	15,6	16,5	17,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Miasto Czarnków na tle powiatu czarnkowski-trzanieckiego, województwa wielkopolskiego i Polski wypada najgorzej pod względem udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej ludności. Natomiast kategoria osób w wieku produkcyjnym w Czarnkowie przewyższa wskaźniki dla powiatu, województwa i kraju. Procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej ludności w omawianym mieście jest zbliżony do wskaźnika ogólnopolskiego. Grupa osób w wieku poprodukcyjnym w Czarnkowie jest bardziej liczna niż średnia przyjęta dla powiatu i województwa.

Tabela 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego w mieście Czarnków w 2012 r. na tle powiatu, województwa i kraju

Wskaźnik obciążenia demograficznego	Miasto Czarnków	Powiat czarnkowski-trzaniecki	Województwo wielkopolskie	Polska
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym [osoba]	27,0	24,4	25,7	27,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wskaźnik obciążenia demograficznego jest odzwierciedleniem udziału poszczególnych grup wiekowych w ogólnej ludności. W mieście Czarnków na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 27 osób w wieku poprodukcyjnym. W powiecie czarnkowski-trzanieckim i województwie opolskim dane te przedstawiają się bardziej korzystnie, gdyż w tych jednostkach wskaźnik obciążenia demograficznego wynosi odpowiednio 24,4 i 25,7.

8. Infrastruktura społeczna

8.1. Edukacja

Placówki edukacyjne na terenie miasta Czarnków:

Przedszkole Miejskie w Czarnkowie nr 1 „Bajkowy Świat”

Przedszkole istnieje od 1948 r. W wyniku wzrastających potrzeb rozwijającego się miasta w 1965 r. wybudowano nowy budynek przedszkola przy ul. Wronieckiej – jest to główny budynek przedszkola, w którym funkcjonuje sześć oddziałów. Dodatkowo, przy ul. Rolnej mieści się budynek, w którym odbywają się zajęcia dla 3 oddziałów.

W roku szkolnym 2013/2014 przedszkole brało udział w projekcie ogólnopolskim „Akademia Zdrowego Przedszkolaka”, które stanowi odpowiedź na narastający problem otyłości wśród dzieci. Działania koncentrują się wokół zdrowego odżywiania, oraz bezpieczeństwa i profilaktyki zdrowia wśród dzieci.

Przedszkole Miejskie nr 2 im. Jana Brzechwy w Czarnkowie

Przedszkole istnieje od 1978 r. W roku 2013 w placówce funkcjonowało osiem oddziałów 25-osobowych dla dzieci w wieku od 1 roku i 9 miesięcy do 6 lat, w tym jeden oddział żłobkowy. Jednostka zatrudnia 20 nauczy-

cieli, 2 pracowników administracyjnych i 21 pracowników obsługi. W Przedszkolu na bieżąco podejmowane są prace remontowe i modernizacje czyniące placówkę miejscem przyjaznym dzieciom.

Przedszkole promuje zdrowy styl życia uczestnicząc w licznych programach i projektach:

„Ćwiczyć każdy może” (ogólnopolska akcja Ministra Edukacji Narodowej), „Czyste powietrze wokół nas” (edukacja antytytoniowa), „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy”, „Moje dziecko idzie do szkoły”, „Kubusiowi przyjaciele natury”, „Mamo, Tato, wolę wodę”, „Akademia Zdrowego Przedszkolaka”, „Akademia Misia Haribo”.

Niepubliczne Przedszkole „Leśne skrzaty”

Niepubliczne przedszkole jest placówką prywatną, niezależną od działalności miasta Czarnków. Zapewnia ono edukację przedszkolną w trzech 18-osobowych oddziałach.

Niepubliczny punkt przedszkolny Przystań Elfów

Miasto Czarnków jako gmina miejska jest organem prowadzącym placówki edukacyjne: Szkołę Podstawową Nr 1 w Czarnkowie oraz Gimnazjum Publiczne w Czarnkowie.

Miasto Czarnków jako gmina miejska jest organem prowadzącym placówki edukacyjne: Szkołę Podstawową Nr 1 w Czarnkowie oraz Gimnazjum Publiczne w Czarnkowie.

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Czarnkowie im. Henryka Sienkiewicza

W swej strukturze, oprócz pomieszczeń klasowych, szkoła posiada także bibliotekę, stołówkę i świetlicę. Szkoła mieści się w dwóch budynkach, które są w pełni przystosowane do potrzeb dzieci, w tym 6-latków.

Szkoła brała udział w programie międzynarodowym Socrates Comenius, wspierającym współpracę ośrodków związanych z edukacją. W przypadku SP Nr 1 były to kontakty m.in. ze szkołami z Niemiec, Anglii, Norwegii i Hiszpanii.

Działają tu następujące organizacje:

- Samorząd Szkolny,
- Spółdzielnia Uczniowska „Gromada” – zajmująca się aktywizowaniem młodzieży w pracach pozalekcyjnych, rozwijaniem zainteresowań i uzdolnień (proorientacja zawodowa), wyrabianiem wśród młodzieży zmysłu organizacyjnego, gospodarności, poczucia odpowiedzialności i szacunku do pracy, wspólne wypracowywanie funduszu spółdzielni i rozporządzanie nim,
- Harcerstwo,
- Szkolna Kasa Oszczędności – realizująca m.in. ogólnopolski konkurs „Dziś oszczędzam w SKO, jutro w banku spółdzielczym”, uczącego właściwego gospodarowania pieniędzmi,
- Koło Towarzystwa Przyjaciół Dzieci przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Czarnkowie,
- Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”,
- Szkolny Klub Europejski.

SP nr 1 została wyróżniona Znakiem Jakości Interkl@sa 2009/2010, 2010–2011. Wyróżnienia przyznawane są co roku szkołom, które najlepiej przygotowują swoich uczniów do swobodnego funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym oraz mądrego i bezpiecznego korzystania z nowych technologii.

Tabela 6. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej Nr 1 w Czarnkowie w latach 2009–2013

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Czarnkowie					
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Liczba uczniów ogółem	719	715	706	693	712

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W liczbie uczniów szkoły podstawowej z roku na rok widać systematyczny spadek (do 2012 r.). Jest to odzwierciedlenie niżu demograficznego występującego w Polsce. Za pozytywne należy uznać wzrost liczby uczniów w 2013 r.

Gimnazjum Publiczne w Czarnkowie

Edukację na poziomie gimnazjalnym prowadzi w mieście Czarnków Gimnazjum Publiczne w Czarnkowie. Szkoła posiada m.in. bibliotekę, świetlicę oraz halę sportową, a ponadto funkcjonują tu także siłownia i sauna.

W gimnazjum prowadzone są następujące zajęcia pozalekcyjne: SKS dla chłopców i dziewcząt, studio piosenki, koło fotograficzne, chemiczne, matematyczne, fizyczne, polonistyczne, historyczne, geograficzne, biologiczne i dziennikarskie oraz zespół wokalny.

Bardzo pozytywną inicjatywą było utworzenie na stronie internetowej Gimnazjum Kącika Przedmiotowego, w którym uczniowie mogą znaleźć dodatkowe materiały do nauki.

W skład kadry gimnazjum w roku 2013/2014 wchodziło 32 wykwalifikowanych nauczycieli.

Tabela 7. Liczba uczniów w Gimnazjum Publicznym w Czarnkowie

Gimnazjum Publiczne w Czarnkowie					
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Liczba uczniów ogółem	419	409	380	367	380

Źródło: Główny Urząd Statystyczny i Urząd Miasta Czarnków

Podobnie jak w przypadku Szkoły Podstawowej Nr 1, również w Gimnazjum w latach 2009–2012 malała liczba uczniów, jednak w 2013 r. nastąpił wyraźny wzrost.

Prywatny Zespół Szkół w Czarnkowie

Prywatny Zespół Szkół w Czarnkowie jest szkołą prywatną o uprawnieniach szkoły publicznej. w strukturze zespołu znajduje się:

1. Gimnazjum z oddziałami przysposabiającymi do pracy,
2. Liceum Ogólnokształcące (3 lata):
  - profil policyjno-wojskowy – przedmioty rozszerzone: język angielski, biologia – zajęcia z technik samoobrony – nauka pływania – przedmioty uzupełniające związane z profilem,
  - profil prozdrowotny – ratownictwo medyczne – promocja zdrowia,
3. Liceum Ogólnokształcące (3 lata) dla dorosłych,
4. Szkoła Policealna (2 lata) dla dorosłych:
  - asystent osoby niepełnosprawnej (1 rok),
  - technik informatyk,
  - opiekun medyczny,
  - technik BHP,
  - technik administracji,
5. Technikum hodowli koni (4 lata):
  - technik hodowca koni – specjalizacja: ujeżdżacz koni,
6. Technikum (4 lata):
  - technik rolnik,
  - technik handlowiec,
  - technik weterynarz,
  - technik logistyk,
  - technik ekonomista,
  - technik hotelarstwa,

7. Zasadnicza Szkoła Zawodowa Pod Patronatem Cechu Rzemiosł Różnych Dla Młodzieży:

- zawody: kucharz, fryzjer, sprzedawca, rolnik, murarz-tylnik, lakiernik, blacharz, elektryk, wędliniarz, inne zawody wg potrzeb.

Ponadto w mieście Czarnków funkcjonują placówki kształcące na poziomie ponadgimnazjalnym:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Józefa Nojego w Czarnkowie,
2. Zespół Szkół Leśnych w Goraju (w pobliżu miasta Czarnków),
3. Centrum Edukacji Zawodowej – w skład zespołu wchodzi:
Centrum Kształcenia Praktycznego i Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego.

8.2. Kultura i sztuka

Muzeum Ziemi Czarnkowskiej

Muzeum Ziemi Czarnkowskiej mieści się w odrestaurowanym budynku starej pruskiej szkoły z końca XIX wieku. Otwarcie nastąpiło w 1998 r., jednak geneza działań mających na celu jego utworzenia sięga czasów międzywojennych. Zbiory gromadzone są w trzech działach:

- archeologicznym – powiększającym się dzięki intensywnym pracom wykopaliskowym,
- etnograficznym – dokumentującym dawną i obecną kulturę ludową powiatu czarnkowskiego (sprzęty i naczynia gospodarskie, rolnicze, rzemieślnicze),
- historycznym – gromadzącym archiwalia, materiały ikonograficzne i różne pamiątki związane z historyczną przeszłością Ziemi Czarnkowskiej i jej mieszkańców.

Muzeum uczestniczy w wielu przedsięwzięciach ogólnomiejskich, m.in. jako współorganizator „Jarmarku Nałęczańskiego”. W budynku muzeum swoją siedzibę ma także Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego – Koło w Czarnkowie.

Miejskie Centrum Kultury w Czarnkowie

Miejskie Centrum Kultury w Czarnkowie jest instytucją odpowiedzialną za organizację całokształtu życia kulturalnego Czarnkowa. W strukturze MCK funkcjonują następujące jednostki:

1. Czarnkowski Dom Kultury, w którym funkcjonuje kino „Światowid”, redakcja tygodnika powiatowego „Nadnoteckie Echa”, dział administracyjno-księgowy,
2. Miejska Biblioteka Publiczna,
3. Muzeum Ziemi Czarnkowskiej.

Koordinacja działań tych placówek w ramach MCK sprzyja kompleksowej realizacji zadań statutowych (MCK organizuje większość imprez i wydarzeń plenerowych, świąt lokalnych i państwowych) i atrakcyjności oferty dla różnych grup wiekowych i tematycznych. W Czarnkowskim Domu Kultury odbywają się zajęcia sekcji artystycznych, min.: plastycznych, muzycznych, teatralnych czy tanecznych. Organizowane są różne formy edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę. CzDK wspiera amatorski i profesjonalny ruch artystyczny. W Instytucji odbywają się koncerty, spektakle, wystawy i prelekcje. Jednostka współpracuje z organizacjami pozarządowymi, wspierane są inicjatywy społeczne, kulturalne i edukacyjne. W roku 2013 oddano do użytku zmodernizowane kino „Światowid” – dofinansowane z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz ze środków Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zainstalowana w kinie nowoczesna aparatura projekcyjna i koncertowa zdecydowanie i długofalowo podniosła jakość kulturalnej oferty oraz jej zakres. Na dużym ekranie, poza seansami filmowymi (także w technologii 3D) można prezentować żywe relacje operowe, koncertowe czy sportowe. Obok premierowego repertuaru kino oferuje seanse dla konesera w ramach Akademii Filmowej.

Grupy przy MCK

CHÓR MĘSKI „HARMONIA”

Jest kontynuatorem tradycji śpiewaczej założonego w 1897 roku Czarnkowskiego Towarzystwa Śpiewaczego, a w obecnym kształcie rozpoczął wspólne śpiewanie w grudniu 1993 roku. Dyrygentem chóru jest Michał Górzny, absolwent Instytutu Wychowania Muzycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy. Chór występuje

na uroczystościach państwowych, kościelnych i regionalnych. Koncertował w Holandii, Czechach, Słowacji, Austrii, Finlandii, Białorusi, Szwajcarii i na Litwie. Uczestniczy we wszystkich przeglądach organizowanych przez Oddział Nadnotecki PZChO. W swoim repertuarze posiada utwory o tematyce religijnej i świeckiej. Wykonuje stylizowaną polską muzykę ludową, muzykę różnych narodów, utwory z klasyki chóralnej i współczesnej oraz wiele utworów o treści patriotycznej.

CZARNKOWSKA ORKIESTRA DĘTA

Początki istnienia czarnkowskiej orkiestry sięgają roku 1933, gdy powstała orkiestra kolejowa, która funkcjonowała do 1939 r. Orkiestra wznowiła swą działalność po II wojnie światowej, lecz już jako orkiestra strażacka. Po przerwie w latach 1949–1966 wznowiła działalność z inicjatywy władz miasta oraz pracowników ówczesnego Powiatowego Domu Kultury. Od roku 1986 zespołem kieruje dyrygent Tadeusz Kurzac. W ciągu roku Orkiestra koncertuje ponad 40 razy, a jej występy stanowią oprawę świąt patriotycznych i kościelnych oraz tworzą stały element wydarzeń kulturalnych w powiecie i Wielkopolsce. Obok pieśni kościelnych i patriotycznych Czarnkowska Orkiestra Dęta posiada w swoim repertuarze utwory marszowe i standardy muzyki rozrywkowej.

W latach 1997–2000 Orkiestra otrzymała dwukrotnie nagrodę Ministra Kultury i Sztuki.

STUDIO PIOSENKI

Zajęcia, prowadzone przez Michała Górnego, podczas których młodzi wokaliści doskonalą warsztat wokalny, dykcję i frazowanie. W programie muzycznych spotkań są: warsztaty wokalne, ćwiczenia emisji głosu, przygotowanie do konkursów piosenki, doskonalenie zdolności wokalnych. Uczestnicy zajęć występują na konkursach i rozmaitych koncertach środowiskowych oraz szkolnych. Osoby nie związane z systematycznym uczestnictwem również mogą skorzystać z pomocy merytorycznej przy doborze repertuaru czy podkładów muzycznych.

ZESPÓŁ TANECZNO-MARSZOWY „MAGDALENKI”

Zespół mazurek Pa Marsze powstał w celu uatrakcyjnienia występów Czarnkowskiej Orkiestry Dętej. Grupę tworzy kilkanaście dziewcząt występujących z programem tanecznym, towarzysząc orkiestrze podczas jej koncertów. Występami wnoszą powiew młodości, wdzięku i gracji; sprawiają, że popisy orkiestry nie tylko z przyjemnością się słucha, lecz także ogląda.

Grupą opiekuje się Magdalena Kurzac.

ZESPOŁY TANECZNE

Zespół Taneczno-Muzyczny TIP-TOP

Uczestnikami tanecznych spotkań są dzieci w wieku 5–7 lat, które dzięki zajęciom mogą rozwijać zainteresowania muzyczno-taneczne oraz postawy twórcze. Spotkania przygotowują dzieci do odbioru i aktywnego przeżywania utworów muzycznych, pozwalają budować poczucie wartości i wiary we własne siły, pobudzać i rozwijać wrażliwość estetyczną, kształtować i rozwijać motorykę dzieci a także uczyć umiejętności prezentowania swoich osiągnięć przed szerszą publicznością. Powyższe cele grupa osiąga poprzez ruch przy muzyce, śpiew i ćwiczenia słuchowe, doskonalenie aparatu mowy (dykcja), grę na dziecięcych instrumentach perkusyjnych oraz zabawy muzyczno-ruchowe. Zwieńczeniem działań są występy taneczne przy akompaniamencie muzyki poważnej i rozrywkowej.

Zespół HOCUS-POCUS

Uczestnikami tanecznych zajęć są dzieci w wieku 8–12 lat. Warsztaty pozwalają im rozwijać zainteresowania tańcem, stanowią również pomysł na aktywne spędzenie wolnego czasu oraz sposób na zaspokojenie naturalnej potrzeby ruchu. Młodzi tancerze poznają i przygotowują układy taneczne do muzyki pop i disco, często stosując improwizację ruchową do danej muzyki. Poprzez takie działania kształtują poczucie rytmu i swobody ruchu oraz poznają kroki do niektórych tańców towarzyskich (cza-cza, salsa, bachata, tango, elementy tańca bollywood). Zajęcia korzystnie wpływają na budowanie poczucia własnej wartości, pozytywnego obrazu samego siebie i wiary we własne siły.

Zespołami opiekuje się Anna Machmar.

KLUB PLASTYKA „ARA”

Klub Plastyka przy Miejskim Centrum Kultury w Czarnkowie działa od ponad 30 lat. Na jego bazie, w roku 1996 powstał Amatorski Ruch Artystyczny „ARA”, który liczy kilka osób i zrzesza malarzy, rzeźbiarzy i fotografików z Czarnkowa i okolic. Członkowie tej artystycznej grupy na spotkaniach ćwiczą i doskonalą różnorodne techniki plastyczne: malarstwo sztalugowe – olej, akryl, pastel, akwarela, rzeźbę w drewnie.

ZAJĘCIA PLASTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Spotkania wzbogacają i poszerzają wiedzę plastyczną uczestników zajęć oraz doskonalą ich umiejętności w różnorodnych technikach malarskich, m.in.: z zakresu rysunku, rzeźby, malarstwa czy kompozycji. Ważną kwestią jest także nauka współdziałania w grupie, rozwijania kreatywności, wyobraźni, samodzielnego myślenia i koncentracji. Dla uatrakcyjnienia zajęć dostosowuje się ich tematykę, formy plastyczne do poziomu rozwojowego uczestników i indywidualnych zainteresowań. Zajęcia odbywają się w dwóch grupach wiekowych.

AKADEMIA MAŁEGO FLORYSTY

Zajęcia w ramach Akademii Małego Florysty odbywają się w dwóch grupach wiekowych: 5–8 i 9–13 lat. Uczestnicy uczą się nie tylko technik układania kwiatów czy technik plastyczno-dekoratorskich typu decoupage, ale także zastosowania i recyklingu opakowań domowego użytku, które mogą być wykorzystane jako część dekoracji (słoik, puszka, kartonik, styropian). Dzieci wykonują elementy dekoracji wnętrz, ale przede wszystkim obcuje z materiałem roślinnym, który nie jest ogólnie dostępny w lasach czy na łąkach. Aktywnie współpracują również z Klubem Seniora, gdzie dwa razy do roku są zapraszane na wspólne zajęcia z seniorami.

Zajęcia prowadzi Katarzyna Ziomek.

WARSZTATY MUZYCZNE „GODZINA Z GITARĄ”

Adepci gry na gitarze podczas zajęć doskonalą umiejętności (grupa zaawansowana), bądź pracują nad podstawami gry na tym instrumencie (grupa początkująca). Gitarzyści poznają techniczne aspekty gry, ulepszają wykonania poprawiając swoje niedociągnięcia i braki.

Warsztaty prowadzi Zbigniew Rolniczak.

RYTMIKA

Zajęcia przeznaczone są dla dzieci w wieku 4–6 lat i podzielone są na dwa bloki:

- zabawy zawierające problem rytmiczny np. zmiana tempa, umiejętność rozplanowania ruchu w określonej przestrzeni,
- zabawy wprowadzające element rozrywkowy – przeprowadzane w taki sposób, aby wprowadzany element rytmiczny nie był nudny i monotony, lecz by oddziaływał na wyobraźnię dziecka.

Zabawy rytmiczne wyrabiają w dzieciach zdolność skupienia uwagi, pamięć rytmiczną, szybkość orientacji oraz dostosowanie się do pracy w grupie. Zabawom rytmicznym towarzyszą ćwiczenia koordynujące wady postawy, m.in. płaskostopie.

Grupę prowadzi Ilona Koźma-Kurkiewicz.

ROWEROWA SEKCJA TURYSTYCZNA

Rowerowa Sekcja Turystyczna, która jest Stowarzyszeniem Kultury Fizycznej, korzysta z pomieszczeń domu kultury oraz pomocy organizacyjnej i technicznej. Organizowana przez nią działalność rekreacyjno-turystyczna finansowana jest ze składek członkowskich, wpłat uczestników, pomocy sponsorów oraz dotacji Urzędu Miasta i Starostwa Powiatowego.

W roku 2013 Sekcja skupiała 66 osób z Czarnkowa i okolic.

RST jest organizatorem ponad 20 imprez turystycznych rocznie, w których łącznie bierze udział blisko 1000 osób. Oprócz przygotowywania rajdów członkowie Sekcji biorą udział w różnych imprezach kolarskich oraz organizują wyprawy rowerowe w atrakcyjne części Polski.

Grupą opiekuje się Paweł Zajda.

KLUB DOJRZAŁYCH TWÓRCÓW

Klub Dojrzałych Twórców to grupa kilkunastu osób, które już nie są aktywne zawodowo, ale nadal pragną czynnie uczestniczyć w życiu społecznym miasta. Podczas spotkań, zapoczątkowanych w październiku 2006 r., poruszana jest różnorodna tematyka, dotycząca zagadnień z życia współczesnego człowieka i dostosowana do potrzeb i zainteresowań uczestników. Tego rodzaju sposób spędzania wolnego czasu w miłym towarzystwie ma służyć wzajemnemu poznawaniu się, integracji, wspólnej edukacji i nauki.

Gрупę prowadzi Stefania Neldner.

DYSKUSYJNY KLUB FILMOWY

DKF to cykliczne spotkania z ambitnym, ciekawym i niekomercyjnym filmem. Czarnecki Klub stawia sobie za cel, by nie patrzeć na ekran biernie i bezkrytycznie. W zajęciach uczestniczy stała, kilkunastoosobowa grupa młodych ludzi, pomimo pokazywania trudnych w odbiorze, niekonwencjonalnych filmów, niejednokrotnie nie mających klasycznie pojętej akcji, często jeszcze czarno-białego obrazu.

Opiekunem DKF-u jest Paweł Zajda.

WARSZTATY WOKALNE – INTERPRETACJA PIOSENKI

W zajęciach, prowadzonych przez Marię Gęsiczką, młodzi ludzie kształcą emisję głosu i doskonałą zdolności wokalne. Poprzez warsztaty i ćwiczenia przygotowują się do konkursów piosenki i występów publicznych. Często ich prezentacje stanowią oprawę muzyczną wielu imprez organizowanych przez MCK. Uczestnicy warsztatów biorą udział w życiu kulturalnym miasta i powiatu reprezentując placówkę na powiatowych, ogólnopolskich i międzynarodowych festiwalach.

Miejska Biblioteka Publiczna w Czarńkowie

MBP w Czarńkowie organizuje spotkania Klubu Odłotowych Czytelników oraz Podwieczorki z Książką. W strukturze Biblioteki funkcjonuje Oddział Dziecięcy w ramach, którego odbywają się spotkania Bibliomolików. Są to zajęcia dla dzieci 2–5 letnich, które wraz z rodzicami uczestniczą w zajęciach bibliotecznych, słuchając wierszyków, bajek, bawiąc się i zdobywając umiejętności plastyczne. Dla dzieci starszych, w wieku 9–13 lat, organizowana jest Akademia Sprawnych Rąk, rozwijająca umiejętności manualne.

Dodatkowo, MBP ma dwie filie. Filia nr 1 znajduje się przy os. Parkowym 11, gdzie odbywa się czytanie w piaskownicy – Bajkownica. Natomiast w Filii nr 2 przy pl. Wolności funkcjonuje Wypożyczalnia dla Dorosłych oraz Dyskusyjny Klub Książki. Oprócz tradycyjnej działalności związanej z czytelnictwem, przy Filii nr 2 działa Grupa Ekologiczna, zajmująca się tematyką zdrowej, ekologicznej żywności i zdrowego odżywiania.

Plan imprez Miejskiej Biblioteki Publicznej w 2014 r.

- Akcja Zima – gry i zabawy w czasie ferii zimowych – luty
- Wielkanocna pisanka – konkurs – kwiecień
- Palma wielkanocna – kwiecień
- Noc w bibliotece – maj
- Odjazdowy bibliotekarz – rajd rowerowy – maj
- Wakacje z kulturą
- Grzybobranki Liryczne – spotkania autorskie poetów z naszego regionu – październik
- Kartka dla św. Mikołaja – październik

BLOG BIBLIOTEKI CZARNKÓW

Od 2011 r. przez MBP w Czarńkowie prowadzony jest blog. Dokumentowane są na nim różne imprezy organizowane przez bibliotekę oraz prowadzone są dyskusje na tematy związane nie tylko z książkami.

Tabela 8. Miejska Biblioteka Publiczna – dane statystyczne za rok 2012

Miejska Biblioteka Publiczna w Czarnkowie		
księgozbiór	wol.	54 546
czytelnicy w ciągu roku	osoba	2371
komputery użytkowane w bibliotece dostępne dla czytelników z dostępem do internetu	szt.	4

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Imprezy cykliczne

Przez cały rok w mieście Czarnków odbywają się imprezy kulturalne o zasięgu lokalnym, regionalnym, a nawet ogólnopolskim. Głównym organizatorem jest Miejskie Centrum Kultury.

Tabela 9. Kalendarz ważniejszych imprez organizowanych co roku na terenie miasta Czarnków przez MCK

Nazwa imprezy	Data imprezy	Zasięg
Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy	pierwsza niedziela stycznia	lokalny
Forum Teatrów Szkolnych	kwiecień	regionalny
Agro Targi	kwiecień	lokalny
Koncert Majowy	maj	lokalny
Rajd Turystyczny „Same Góry Nie wystarczą”	maj	regionalny
Nadnoteckie Pędzlowanie	czerwiec	lokalny
Dni Ziemi Czarnkowskiej	maj, czerwiec	regionalny
Powiatowy konkurs piosenki „Stań i śpiewaj”	czerwiec	lokalny
Powiatowy konkurs recytatorski „Kochać poezję”	czerwiec	lokalny
Sunrise Dance Party	lipiec	regionalny
Dzień Spieczonego Bliźniaka	ostatnia sobota sierpnia	ogólnopolski
Polska Akademia Gitary	wrzesień	lokalny
Grzybobranki Liryczne	październik	lokalny
Salon Wielkopolski	ostatni piątek listopada	ogólnopolski
Urodzaj na Dziewczynki z Zapałkami	grudzień	lokalny

Źródło: http://www.czarnkow.pl/pliki_do_pobrania/kalendarz_imprez.php3

8.3. Sport i rekreacja

Na terenie miasta Czarnków działa Ośrodek Sportu i Rekreacji. Położony jest w pobliżu rzeki Noteć w malowniczej Puszczy Noteckiej. Posiada atrakcyjną ofertę sportowo-rekreacyjną oraz odpowiednią bazę sportową. Organizuje imprezy sportowe, m.in.: mecze i turnieje w grach sportowych, zawody lekkoatletyczne, zawody pływackie, festyny, wyścigi kolarskie, zabawy taneczne, a także pokazy sportowe i zręcznościowe, festyny promujące miasto, obiekty jak np. „Święto Noteci”, ferie dla dzieci i młodzieży, ligowe rozgrywki halowe, zajęcia Aqua fitness, Aqua Aerobic, szkoła pływacka przy kompleksie basenowym.

Obiekty Sportowe administrowane przez OSiR:

- Boisko piłkarskie pełnowymiarowe, oświetlone, z bardzo dobrze utrzymają murawą i trybunami mogącymi pomieścić 2000 osób. Znajduje się tu również czterotorowa bieżnia żużlowa okólna (386 m) i bieżnia do skoku w dal. Boisko posiada zaplecze socjalne (szatnie, natryski);
- Boisko treningowe – oświetlone, z bardzo dobrze utrzymaną murawą;
- Na co dzień na stadionie i boisku trenują i rozgrywają mecze piłkarze K.S. Noteć, ponadto odbywają się tutaj mecze piłkarskie, zawody lekkoatletyczne i inne imprezy sportowe, jak również festyny i pokazy strażackie;
- Basen odkryty – basen na powietrzu, czynny od czerwca do końca sierpnia. Wymiary niecki głównej: 50 × 20 m oraz głębokość 1,20–1,80 m, a niecki małej: 20 × 10 m, głębokość 0,40–1,20 m. Baseny otacza trawiasta plaża, a nad kąpiącymi stale czuwają ratownicy WOPR;
- Boisko do piłki plażowej – o wymiarach 16 × 8 m, znajduje się obok kompleksu basenowego. Teren gry jest dobrze przygotowany na zniwelowanym, drobnziarnistym piasku wolnym od kamieni, muszelek i innych przedmiotów. W okresie letnim organizowane są na nim Turnieje Siatkówki Plażowej;
- Boisko do koszykówki;
- Boisko do gier małych – kompleks usytuowany na podłożu asfaltowym przy Parku Staszica, w jego skład wchodzi boisko do piłki ręcznej, boisko do siatkówki i tenisa ziemnego, boisko do koszykówki. Zimą wydławane jest tutaj lodowisko;
- Ogródek Jordanowski – obiekt utworzony dla dzieci, składający się z huśtawek, bocianiego gniazda, karuzeli platformowej, karuzeli tradycyjnej z siedziskami i wieży „Orlica”;
- Rampa wrotkarska – profesjonalna rampa wrotkarska firmy Powerman o wymiarach 3 × 5 × 125 m, usytuowana na stadionie obok boiska do piłki nożnej. Znajduje się tu również skate-park składający się z wielu zjazdów, podjazdów, rurek łamanych prostych i podwójnych o różnej wysokości. Jest to odpowiednie miejsce do doskonalenia techniki jazdy na rolkach i deskorolkach, zarówno dla początkujących jak i zaawansowanych rolkarzy;
- Stoły ogrodowe do gry w szachy i tenisa;
- Lodowisko miejskie – czynne w okresie zimowym na całej długości bieżni stadionu;
- ORLIK;
- Przystań MARINA – czynna od maja do września, można tu wypożyczyć kajaki i rowery turystyczne;
- Kompleks siłowni zewnętrznej, składający się z ośmiu dwustanowiskowych zestawów do ćwiczeń.

Kluby sportowe

- Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” przy Szkole Podstawowej Nr 1 im. H. Sienkiewicza w Czarnkowie;
- Miejski Klub Sportowy „Noteć” sekcja piłki nożnej i siatkówki – współfinansowany z budżetu Miasta, możliwość tworzenia nowych sekcji w zależności od zainteresowania mieszkańców;
- Klub Tenisa Stołowego „Plastmet – Noteć Czarnków”;
- Na terenie miasta działają również akademie sportowe: FUN oraz akademie Piotra Reisa;
- TKKF „Nałęcz” im. Stanisława Piławskiego w Czarnkowie – 3 korty tenisowe o nawierzchni z mączki ceglanej, oświetlone, ściana do samodzielnej gry, miejsce do gry w koszykówkę; zaplecze: sauna, prysznic, toalety, szatnia wraz z przebieralnią, zaplecze kuchenne z lodówką;
- Polski Związek Wędkarski – Koło „Miasto” – Koło „Meblomor” – Koło „Płyty” – Koło „Brzeźno”.

Każdego roku OSiR organizuje wiele imprez sportowych, m.in. zawody w popularnych dyscyplinach, takich jak np. piłka nożna czy siatkowa. Wydarzenia są dopasowane do pór roku – w okresie zimowym organizowane są kuligi, w lecie turnieje plażowej piłki siatkowej. Imprezy sportowe jednoczą mieszkańców miasta bez względu na wiek, stanowią też atrakcję dla mieszkańców gmin sąsiednich.

8.4. Bezpieczeństwo publiczne

Policja

Na terenie miasta Czarnków mieści się Komenda Powiatowa Policji w Czarnkowie. Komenda swym działaniem obejmuje cały powiat czarnkowsko-trzcianecki, w tym również miasto Czarnków.

Komenda Policji prowadzi programy profilaktyczne:

- Wielkopolski Program Prewencyjny „Bezpieczna Szkoła” – akcja profilaktyczna i kampania medialna mająca za zadanie wpojenie dzieciom zasad bezpieczeństwa. Zadaniem akcji jest również stworzenie jednolitych standardów bezpieczeństwa dla wszystkich szkół poprzez wprowadzenie jednakowych form współdziałania policji, szkoły i rodziców, zmierzających do wyeliminowania lub znacznego ograniczenia wszelkich zagrożeń.
- Rządowy Program „Razem Bezpieczniej” – zakłada podejmowanie współpracy nie tylko z policją, ale również z innymi podmiotami odpowiedzialnymi za szeroko rozumiane bezpieczeństwo.
- „Uwaga zagrożenia” – profilaktyka oraz działania edukacyjno-informacyjne ukierunkowane na zdecydowane ograniczenie popytu i podaży środków odurzających wśród nieletnich.

Ruch drogowy

Jako miejsca zagrożone wypadkami samochodowymi można wskazać ul. Wroniecką oraz ul. Kościuszki¹.

Straż Pożarna

Za bezpieczeństwo przeciwpożarowe na terenie miasta Czarnków i całego powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego odpowiada Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie. Na terenie powiatu istnieje ryzyko wystąpienia zagrożeń:

- wynikających z dużego stopnia zalesienia powiatu (51,4%),
- substancjami toksycznymi występującymi w zakładach,
- substancjami toksycznymi i chemicznymi w transporcie kolejowym, drogowym i wodnym,
- dla życia i zdrowia ludzi w zakładach zaliczonych do kategorii ZL,
- bioterrorystycznych i innych.

W mieście Czarnków funkcjonuje Jednostka Gaśniczo-Ratownicza PSP. Jej organizacja opiera się na trzech zmianach ratowników, liczących łącznie 35 osób. Na sprzęt jednostki składa się:

SLOp – Citroen Berlingo, GBA 2/17/2,5 – Man, SLRt 1/1 – Renault SCD – 37 – Jelcz, GCBA 5/32 – MAN, Mikrobüs – VW, SLKw – Renault Kangoo, SLRR – Mitsubishi.

Tabela 10. Zdarzenia pożarowe w mieście Czarnków w latach 2011–2013

Zdarzenia w mieście Czarnków			
	2011	2012	2013
pożary	25	31	27
zagrożenia miejscowe	129	111	98

Źródło: Statystyka interwencji przeciwpożarowej na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego w latach 2011, 2012, 2013

Częstotliwość występowania pożarów w mieście Czarnków w latach 2011–2013 oscyluje wokół zbliżonych wartości. Liczba zagrożeń miejscowych (czyli wypadków drogowych, anomalii pogodowych, awarii i innych) od 2011 r. systematycznie spada. Należy uznać to za pozytywne zjawisko, świadczące o poprawie bezpieczeństwa również w innych zakresach – np. większa ostrożność kierowców na drodze, utrzymywanie instalacji kanalizacyjnych w dobrym stanie itp.

W okresie grzewczym Komenda Powiatowa prowadzi akcję ostrzegawczą „Czad. Cichy zabójca”.

¹ Na podstawie danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Czarnkowie za grudzień 2013 r. i styczeń 2014 r.

8.5. Ochrona zdrowia

Na terenie miasta działają publiczne i niepubliczne (prywatne) podmioty opieki zdrowotnej. Podmioty te posiadają umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Głównym świadczeniodawcą opieki publicznej jest Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej przy ul. Kościuszki 91 oraz Szpital Powiatowy przy ul. Kościuszki 98. W skład Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czarnkowie wchodzi następujące jednostki organizacyjne:

1. Szpital Powiatowy,
2. Oddział Ratownictwa Medycznego,
3. Zespół Poradni Specjalistycznych.

Oddziały szpitala:

- izba przyjęć,
- oddział anestezjologii i intensywnej terapii,
- oddział chirurgii ogólnej z pododdziałem chirurgii urazowo-ortopedycznej,
- oddział ginekologiczno-położniczy,
- oddział neonatologiczny,
- oddział chorób wewnętrznych,
- oddział pediatrii,
- blok operacyjny,
- zespół ratownictwa medycznego.

Poradnie:

Zespół Poradni Specjalistycznych działający w strukturach ZZOZ w Czarnkowie udziela świadczenia zdrowotnego pacjentom niezależnie od miejsca ich zamieszkania, zgodnie z ustawą o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym w NFZ.

Poradnie z ZZOZ:

- Poradnia Chirurgii Ogólnej,
- Poradnia Kardiologiczna,
- Poradnia Urologiczna,
- Poradnia Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej,
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza,
- Poradnia Dermatologiczna,
- Poradnia Chorób Płuc i Gruzlicy,
- Poradnia Otolaryngologiczna.

Mieszkańcy Czarnkowa mają możliwość korzystania z pomocy medycznej gabinetów lekarskich: medycyny rodzinnej, specjalistycznej praktyki chirurgicznej, położniczo-ginekologicznych, psychologicznego, okulistycznego i stomatologicznych

Tabela 11. Opieka zdrowotna w mieście Czarnków – dane statystyczne

Opieka zdrowotna w mieście Czarnków		
porady lekarskie	jd.	145 207
apteki	ob.	7
mgr farmacji	os.	10
ludność na aptekę ogólnodostępną	os.	1615

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

System opieki zdrowotnej w mieście Czarnków należy ocenić jak dobry, o czym świadczy dostępność poradni specjalistycznych i podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców.

8.6. Pomoc społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnkowie jest jednostką budżetową, powołaną do organizowania świadczeń pomocy społecznej na terenie miasta, zgodnie z regulacją prawną zawartą w Ustawie o pomocy społecznej. Głównym celem jego działalności jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb życiowych osób i rodzin, które wykorzystując własne środki i możliwości nie są w stanie przezwyciężyć trudne sytuacje życiowe, a także umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka (zadania zgodnie z Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.).

Głównym wykonawcą zadań pomocy społecznej w Gminie Miasta Czarnków jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnkowie, który został powołany Uchwałą Nr XI/60/90 Miejskiej Rady Narodowej w Czarnkowie z dnia 25 kwietnia 1990 r.

Działa na podstawie Statutu nadanego Uchwałą nr X/69/2011 Rady Miasta Czarnków z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnkowie. Przedmiotem działalności MOPS jest realizacja zadań własnych i zleconych Gminie z zakresu pomocy społecznej, polegających w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawami świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk powodujących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej.

W ramach struktury organizacyjnej MOPS działa: Centrum Wolontariatu, Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego, Centrum Aktywności Lokalnej.

W okresie 2008–2013 MOPS realizował Projekt systemowy w ramach Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji – „SZANSA NA LEPSZE JUTRO” – finansowane ze środków EFS.

W 2013 r. Centrum Wolontariatu przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Czarnkowie wspólnie z seniorami z Gadebusch realizowało Projekt Wolontariatu Seniorów (Program LLP Grundtvig – Program Uczenie się przez całe życie) – „Razem, nie osobno”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnkowie aktywnie współpracuje z organizacją senioralną Volkssolidarität z Gadebusch.

Celem pozyskiwania sprzętu rehabilitacyjnego do Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego MOPS współpracuje z Fundacjami z partnerami w Holandii.

Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego w 2013 r. w Konkursie „Wielkopolska Otwarta dla Niepełnosprawnych” organizowanym przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego otrzymała nagrodę główną – jako dobra praktyka.

W 2011 r. MOPS otrzymał Certyfikat Centrum Aktywności Lokalnej – jako pierwszy Ośrodek w województwie wielkopolskim.

Tabela 12. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w mieście Czarnków w latach 2009–2013

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej				
	2009	2010	2011	2012	2013
Ubóstwo	202	161	165	212	235
Bezrobocie	154	159	165	185	207
Niepełnosprawność	73	68	72	80	94
Długotrwała choroba	43	45	53	62	87
Przemoc w rodzinie	1	2	3	5	2
Ochrona macierzyństwa	26	20	21	26	32
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	5	4	5	9	9

Alkoholizm	10	13	11	13	13
Trudność w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	6	3	3	5
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna/ Zdarzenie losowe	0	0	0	0	0
Zasiłki rodzinne – kwotowo [zł]	10 318	9327	8346	7858	7187
Fundusz alimentacyjny	971	1022	1104	1001	995

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Z powyższej tabeli wynika, że wielu mieszkańców Czarnkowa jest dotkniętych ubóstwem. Ta kategoria przyznawania pomocy społecznej jest najliczniejsza i dodatkowo wzrosła od 2010 r. Drugim niepokojącym zjawiskiem jest bezrobocie, które zmusza rodziny do pozyskiwania wsparcia finansowego z MOPS-u. Wiele rodzin potrzebuje zasiłków ze względu na niepełnosprawność lub długotrwałą chorobę, jaką dotknęła jej członka. Za pozytywne należy uznać, że miasto nie boryka się z problemem przemocy w rodzinie. Występuje on na bardzo niewielką skalę. Od 2009 r. wzrosła natomiast grupa rodzin pobierających świadczenia pomocy społecznej ze względu na ochronę macierzyństwa.

8.7. Organizacje pozarządowe i społeczeństwo obywatelskie

Działalność organizacji pozarządowych w mieście Czarnków jest silnie rozwinięta. Można wyróżnić 30 aktywnie działających organizacji, których zadania statutowe dotyczą m.in. opieki zdrowia, aktywności sportowej, turystyki, gospodarki czy historii regionu i Polski. Działania tych podmiotów ukierunkowane są na podnoszenie jakości życia mieszkańców Czarnkowa oraz zwiększanie aktywności ludzi w różnych dziedzinach. Działalność organizacji pozarządowych i stowarzyszeń opiera się zarówno o ludzi młodych jak i seniorów. Szczególna uwaga poświęcana jest osobom borykającym się dolegliwościami zdrowotnymi np. diabetycy oraz niepełnosprawnym. Urząd Miasta Czarnków stara się współpracować z organizacjami pozarządowymi poprzez zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów, sprawniejszą komunikację i wymianę informacji między samorządem a opinią publiczną, lepsze wykorzystanie potencjału wynikającego z inicjatyw obywatelskich. Przejawia się w konsultacji programów współpracy władz samorządowych z organizacjami. Ponadto przedstawiciele najbardziej aktywnych stowarzyszeń są w stałym i bieżącym kontakcie z pełnomocnikiem burmistrza ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Organizacje działające w mieście mogą korzystać z infrastruktury znajdującej się w Urzędzie Miasta, są im zlecane realizacje zadań publicznych oraz wpierają one miasto w realizacji zadań własnych. W ciągu roku odbywa się wiele imprez sportowych, okolicznościowych i plenerowych organizowanych wspólnie przez Gminę Miejską i stowarzyszenia.

Dużą zmianą jakościową było powstanie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w 2012 r. Podstawową działalnością UTW jest edukacja seniorów, usprawnianie psychiczne, fizyczne oraz społeczne. Wśród założeń programowych można wymienić: rozwijanie zainteresowań i pasji słuchaczy, integracja środowiska seniorów UTW i wielopokoleniowa, wykorzystywanie potencjału płynącego z doświadczenia życiowego i zawodowego. Założenia te realizowane są poprzez wykłady i seminaria, zajęcia warsztatowe, konferencje naukowe i kursy prowadzone przez specjalistów z różnych dziedzin.

Władze Miasta Czarnków starają się prowadzić dialog z mieszkańcami oraz zachęcać ich do wyznaczania kierunków rozwoju i działalności miasta. Corocznie organizowane jest spotkanie burmistrza z mieszkańcami w celu przeprowadzenia debaty o budżecie miasta na nadchodzący rok. Dla podatników stanowi to okazję do poznania planów władz, możliwość ich skontrolowania, jak i skorygowania. Dzięki temu mieszkańcy mają poczucie wspólnego budowania miasta. O rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w regionie świadczy rosnąca z roku na rok frekwencja na spotkaniach z miejskimi urzędnikami.

Powiatowa Komenda Policji stara się poznać potrzeby mieszkańców, w związku z tym za pomocą swojej strony internetowej przeprowadziła np. w 2014 r. badania ankietowe dotyczące poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Czarnkowa. W 2013 r. z inicjatywy Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu odbyła się debata społeczna, w której udział wzięli przedstawiciele władz szczebla powiatowego oraz mieszkańcy powiatu czarnkowsko-trzcieńskiego. Najczęściej poruszane tematy dotyczyły bezpieczeństwa w ruchu drogowym, miejscach zamieszkania, miejscach publicznych, oraz aktualnej edukacji antynarkotykowej.

W roku 2013 powstał pomysł utworzenia Rady Działalności Pożytku Publicznego dla powiatu czarnkowsko-trzcianieckiego z siedzibą w Czarnkowie. Jest to organ doradczy, którego rolą jest konsultowanie, opiniowanie dokumentów na potrzeby organu jednostki administracyjnej, przy której ta Rada działa. Najważniejsze jednak jest stworzenie płaszczyzny do dialogu społecznego, dzięki któremu wszystkie zainteresowane podmioty mogą tylko zyskać. Istnienie tego rodzaju instytucji w mieście Czarnków przyczyni się do rozwijania społeczeństwa obywatelskiego.

9. Sytuacja gospodarcza

9.1. Rynek pracy

Źródło: Na podstawie opracowania PUP w Czarnkowie: Aktualna sytuacja na rynku pracy w powiecie czarnkowsko-trzcianieckim i mieście Czarnków

W mieście Czarnków w 2013 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej wynosiła 1198, z czego 1152 (96%) stanowiły podmioty prywatne. W porównaniu do roku 2012, w którym liczba podmiotów wynosiła 1171, nastąpił wzrost o 2,3%.

Tabela 13. Liczba podmiotów gospodarczych wg rodzaju działalności w mieście Czarnków w 2012 r.

Liczba podmiotów gospodarczych wg rodzaju działalności w mieście Czarnków		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	jed. gosp.	16
Przemysł i budownictwo	jed. gosp.	263
Pozostała działalność	jed. gosp.	892
Ogółem	jed. gosp.	1171

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Ze względu na miejski charakter gminy jaką jest miasto Czarnków, podmioty trudniące się działalnością rolniczą stanowią zaledwie 1,7% ogółu podmiotów gospodarczych. Ponad 1/5 podmiotów należy do kategorii przemysł i budownictwo, co umożliwia rozwój miasta oraz zatrudnienie jego mieszkańców. Zdecydowana większość – ponad 75% podmiotów jest sklasyfikowanych w tzw. pozostałej działalności, w której skład wchodzi m.in. handel, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, opieka zdrowotna, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz usługi. Tak duże zaangażowanie rynku w działalność o charakterze usługowym świadczy o wysokim stopniu rozwoju miasta Czarnków.

Tabela 14. Podmioty gospodarcze wg wielkości klas w mieście Czarnków w 2012 r.

Podmioty gospodarcze wg liczby pracowników		
0–9	jedn. gosp.	1090
10–49	jedn. gosp.	60
50–249	jedn. gosp.	19
250–999	jedn. gosp.	2
ogółem	jedn. gosp.	1171

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2012 r. w omawianym mieście dominowały małe podmioty gospodarcze, zatrudniające do 9 pracowników. Stanowiły one 93% ogółu funkcjonujących podmiotów. Większych zakładów, zatrudniających od 10 do 49 pracowników było w 2012 r. w mieście Czarnków sześćdziesiąt. Ponadto blisko 20 działających zakładów

zatrudniało od 50 do 249 osób. Na terenie Czarnkowa funkcjonują 2 podmioty dające miejsca pracy kilkuset ludziom, tj. od 250–999 osób. Są to STEICO sp. z o.o. Czarnków i Meble VOX sp. z o.o., Spółka Jawna Zakład Produkcyjny w Czarnkowie.

Sytuację lokalnych firm w 2013 r. należy ocenić jako stabilną, zmierzającą do utrzymania zatrudnienia na obecnym poziomie z tendencją wzrostu. Nie odnotowano przeprowadzeń zwolnień grupowych. Pod koniec 2013 r. największe podmioty gospodarcze w mieście Czarnków to:

- STEICO sp. z o.o. Czarnków – spółka produkuje szeroką paletę materiałów izolacyjnych z włókna drzewnego oraz niezwykle wytrzymałe i zarazem lekkie belki dwuteowe na konstrukcję ścian, dachów czy stropów; ekologiczne produkty budowlane pozwalają na projektowanie oraz budowę domów w standardzie energooszczędnym, w tym również w standardzie pasywnym;
- Fabryka Sprzętu Okrętowego MEBLOMOR SA – specjalność firmy to produkcja wyposażenia okrętowego; oferuje m.in. drzwi okrętowe metalowe do nadbudówek, włazy okrętowe, pokrywy włazów do zbiorników i cystern, drzwi przeciwożniowe, żaluzje wentylacyjne, meble ze stali nierdzewnej;
- Dora Metal sp. z o.o. Czarnków – producent urządzeń gastronomicznych i mebli technologicznych ze stali nierdzewnej;
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Czarnków;
- METROLOG sp. z o.o. Czarnków – producent węzłów cieplnych, wdrażających swoje rozwiązania za pomocą nowoczesnych technologii; firma posiada również ofertę usługową i handlową;
- SeaKing Poland Ltd. sp. z o.o. Czarnków – firma zajmująca się wyposażeniem jachtów, statków, łodzi;
- Meble VOX sp. z o.o., Spółka Jawna Zakład Produkcyjny w Czarnkowie
- Browar Czarnków – tradycje piwowarskie w regionie sięgają XVI wieku, jednak przełomowy moment nastąpił w 1893 roku, kiedy to na ruinach zamku wniesiono browar zwany Zamkowym; w 2006 roku najbardziej rozpoznawalny produkt browaru – piwo Noteckie, zostało wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
- Gminna Spółdzielnia „SCH” Czarnków w Czarnkowie – jest jedną z najstarszych i zarazem kluczowych firm w regionie, która przez blisko 70 lat zaspokajała potrzeby lokalnego rynku; podstawowa działalność firmy to prowadzenie sklepów spożywczo-przemysłowych, rozszerzona o sprzedaż artykułów masowych (węgiel, nawozy, pasze, materiały budowlane) oraz o skup żywcza, a także działalność w sektorze rynku mięsnego.

9.2. Otoczenie biznesu

Instytucje otoczenia biznesu to podmioty posiadające bazę materialną, techniczną, zasoby ludzkie i kompetencje niezbędne do świadczenia usług na rzecz sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Do zadań instytucji otoczenia biznesu można zaliczyć: wspieranie przedsiębiorczości, ułatwianie rozpoczynania działalności gospodarczej, pomoc nowotworzonym przedsiębiorcom.

- Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości sp. z o.o. – przedmiotem działalności Spółki jest rozwijanie aktywności gospodarczej poprzez świadczenie pomocy przedsiębiorcom na obszarze Województwa Wielkopolskiego, realizując założenia Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Działalnością Agencji są objęte mikro-, małe i średnie firmy.

WARP zapewnia przedsiębiorcom dostęp do:

- pożyczek – prowadząc Fundusz Pożyczkowy, który oferuje pożyczki w ramach unijnej Inicjatywy JEREMIE,
- dotacji – prowadząc Regionalną Instytucję Finansującą, która spełnia funkcje regionalnego partnera PARP, uczestnicząc we wdrażaniu wybranych działań Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka; do zadań RIF należy obsługa przedsiębiorstw aplikujących oraz realizujących projekty dofinansowane z części działań Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- doradztwa – prowadząc Punkty Konsultacyjne KSU, których celem jest zapewnienie przedsiębiorcom i osobom zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą wysokiego standardu usług informacyjnych i doradczych,
- szkoleń – prowadząc Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego świadczące usługi informacyjne, szkoleniowe, doradcze i animacyjne, prowadzące kampanię propagującą Europejski Fundusz Społeczny, działające na rzecz rozwoju środowiska lokalnego, służące pomocą podmiotom, które chcą skorzystać lub korzystają ze wsparcia EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

- Wielkopolska Sieć Innowacji – jest projektem realizującym cele Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski. Misją WSI jest podnoszenie innowacyjności regionu poprzez skoordynowanie działań, zapewnienie wysokiej jakości usług oraz stałe doskonalenie kadr regionalnych Instytucji Wsparcia – członków Sieci. Cele projektu WSI: rozwój kultury innowacyjnej wśród instytucji wspierających rozwój innowacyjny regionu, jednostek samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstw, pogłębienie współpracy pomiędzy instytucjami otoczenia biznesu będącymi członkami WSI oraz jednostkami samorządu terytorialnego, prezentacja jednolitej struktury Instytucji Wsparcia i ich oferty usługowej wobec przedsiębiorców, prezentacja oferty dotyczącej wspierania przedsiębiorczości oraz terenów inwestycyjnych wielkopolskich gmin, rozwijanie umiejętności kadr Instytucji Wsparcia w zakresie świadczenia specjalistycznych usług innowacyjnych oraz wzrost wykorzystania tych usług przez wielkopolskich przedsiębiorców.
- Forum Gospodarcze Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego. Związek pracodawców prywatnych – podstawowym celem Związku jest ochrona praw i reprezentowanie interesów zrzeszonych pracodawców wobec związków zawodowych pracowników oraz organów władzy publicznej. Swoje cele realizuje m.in. poprzez prezentowanie opinii w sprawach związanych z gospodarką, inspirowanie inicjatyw gospodarczych i prowadzenie doradztwa organizacyjnego, prawnego, ekonomicznego i technicznego, prowadzenie badań, popularyzację wiedzy ekonomicznej, prawniczej i organizacyjnej.
- Starostwo Powiatowe w Czarnkowie – Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości

Obecność powyższych instytucji w otoczeniu miasta Czarnków oraz aktywne uczestnictwo mieszkańców i lokalnych firm w projektach i szkoleniach organizowanych przez te instytucje sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości. Przed młodymi ludźmi stwarzane są możliwości wyróżnienia się pomysłowością i kreatywnością, które mogą przerodzić się w założenie własnego biznesu. Instytucje te dbają o pracowników, zapewniając ich ciągły rozwój. Województwo wielkopolskie dąży do ciągłego rozwoju innowacyjnego i przedsiębiorczego, stąd aktywność wszystkich jednostek położonych na jego terenie jest tak ważna.

9.3. Przemysł

W sferze przemysłu w mieście Czarnków wyraźnie dominował przemysł drzewny ze względu na dużą powierzchnię lasów oraz nieistniejącego już Zakładu Płyt Wiórowych. Obecnie w tej dziedzinie bardzo prężnie działa firma STEICO.

W 2012 r. w mieście Czarnków funkcjonowały 263 podmioty związane z przemysłem i budownictwem.

Do dominujących i ciągle rozwijających się gałęzi przemysłu na terenie miasta Czarnków zalicza się:

- produkcję mebli, urządzeń ze stali nierdzewnej,
- przemysł meblarski,
- przemysł drzewny,
- przetwórstwo spożywcze.

Głównym kierunkiem działalności gospodarczej jest handel. Nie bez znaczenia jest znaczący udział podmiotów w sektorze usług niematerialnych (np. szkoły, placówki zdrowotne) i usług rynkowych (np. zakłady gastronomiczne, hotele, banki, stacje benzynowe itp.).

Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego

Polski przemysł drzewny jest jednym z najważniejszych działów gospodarki narodowej oraz jednym z największych zbiorowych pracodawców. Jego bazę surowcową stanowią zasoby polskich lasów, których stan i rozwój zależy od dochodów, jakie przynosi sprzedaż drewna okrągłego kilku tysiącom przedsiębiorstw przetwórczych. Co ważne – drewno jest surowcem odnawialnym, a jego szerokie wykorzystywanie wpisuje się w ekologiczną politykę i Polski i całej Unii Europejskiej.

Misją PIGPD jest aktywne wspieranie rozwoju szeroko rozumianego polskiego przemysłu drzewnego, integracji producentów i współpracy między nimi. Członkiem PIGPD jest firma z Czarnkowa – STEICO sp. z o.o.

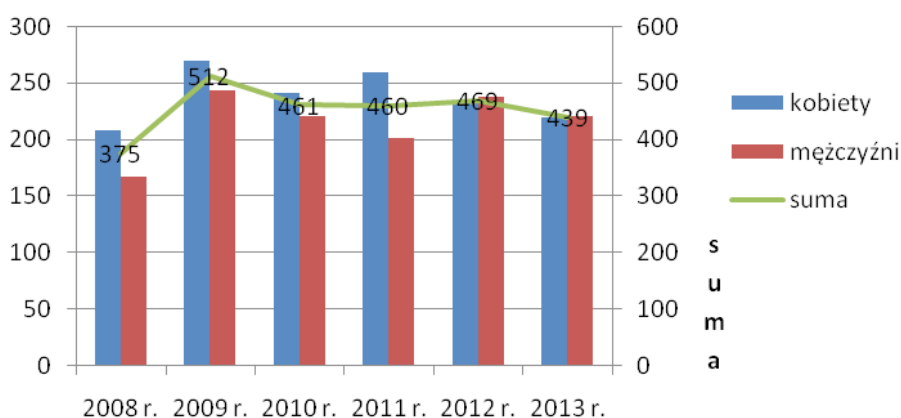
9.4. Bezrobocie

Źródło: Na podstawie opracowania PUP w Czarnkowie: Aktualna sytuacja na rynku pracy w powiecie czarnkowsko-trzciańskim i mieście Czarnków

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Czarnków pod koniec grudnia 2013 r. wynosiła 439 osób (w tym 219 kobiet) i była niższa o 30 osób (tj. o 6,4%) w porównaniu do grudnia 2012 r.

Na początku analizowanego okresu – lata 2008–2013 – bezrobocie w mieście Czarnków dość gwałtownie wzrosło między rokiem 2008 a 2009. W latach 2010–2013 utrzymywało się na ustabilizowanym poziomie, a od roku 2013 notuje się tendencję spadkową.

Wykres 4. Liczba bezrobotnych w mieście Czarnków w latach 2008–2013

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie

Natężenie bezrobocia w grudniu 2013 r., mierzone wskaźnikiem bezrobocia rejestrowanego – stosunek bezrobotnych do ludności w wieku produkcyjnym, wynosiło w mieście Czarnków 5,8% i było najniższe w całym powiecie czarnkowsko-trzciańskim. Natomiast stopa bezrobocia (liczba bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo – pracujący i zarejestrowani bezrobotni) dla powiatu na koniec grudnia 2013 r. wynosiła 14,7% i była wyższa o 1,3% od stopy bezrobocia dla kraju (13,4%) i o 5,1% od stopy bezrobocia dla Wielkopolski (9,6%).

Tabela 15. Poziom i natężenie bezrobocia w mieście Czarnków i powiecie czarnkowsko-trzciańskim w roku 2013

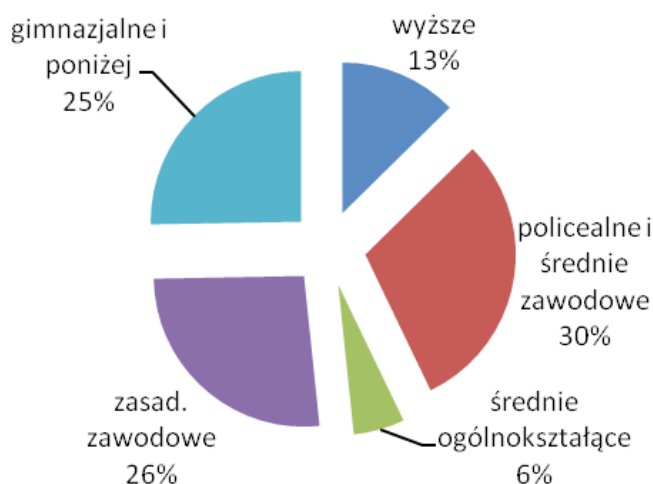
	Liczba bezrobotnych		Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w porównaniu do XI 2013				Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego na koniec XII 2013
			W liczbach bezwzględnych		W procentach		
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	
Powiat czarnkowsko -trzciański	4715	2539	181	58	4,0%	2,3%	8,2%
Miasto Czarnków	439	219	22	1	4,2%	0,3%	5,8%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie

W mieście Czarnków pod koniec grudnia 2013 r. zanotowano 182 osoby długotrwale bezrobotne, stanowiące 41,5% ogółu bezrobotnych w rejonie. W porównaniu do grudnia 2012 r. nastąpił wzrost liczby długotrwale bezrobotnych o 7 osób, tj. 4,0%.

Pod względem posiadania prawa do zasiłku w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim zanotowano na koniec grudnia 2013 r. 3929 osób bez prawa do zasiłku (83,3% ogółu bezrobotnych), natomiast na terenie miasta Czarnków 344 osoby (78,4% ogółu bezrobotnych).

Wykres 5. Bezrobocie według wykształcenia w mieście Czarnków w 2013 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie

Wśród bezrobotnych w 2013 r. w Czarnkowie największą grupę stanowiły osoby o wykształceniu policealnym i średnim zawodowym (30%). Bardzo liczna jest też kategoria osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (26%) oraz gimnazjalnym lub niższym, stanowiąca ¼ ogółu bezrobotnych. Absolwenci szkół wyższych stanowią 13% wszystkich bezrobotnych w omawianym mieście, podczas gdy osoby, które ukończyły tylko liceum ogólnokształcące zaledwie 6%.

Tabela 16. Struktura długotrwale bezrobotnych wg wykształcenia w mieście Czarnków w 2012 i 2013 r.

Struktura długotrwale bezrobotnych wg wykształcenia w mieście Czarnków			
	Liczba długotrwale bezrobotnych na koniec grudnia 2012 r.	Liczba długotrwale bezrobotnych na koniec grudnia 2013 r.	Dynamika (%)
Wyższe	24	23	-4,2
Policealne i średnie zawodowe	40	55	37,5
Średnie ogólnokształcące	17	10	-41,2
Zasadnicze zawodowe	58	48	-17,2
Gimnazjalne i poniżej	36	46	27,8

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie

W mieście Czarnków w 2013 r. osoby, które ukończyły szkołę wyższą do 27. roku życia stanowiły 1,4% ogółu bezrobotnych (6 osób), w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim liczba tych osób (56) stanowiła 1,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Osoby w wieku 25–34 lata stanowią największą grupę bezrobotnych w mieście Czarnków. Jest to zjawisko niepokojące, gdyż przekłada się na inne dziedziny życia. Brak możliwości usamodzielnienia negatywnie odbija się kondycji psychicznej młodych ludzi, skłania ich do wyjazdu za granicę lub do wykonywania pracy niedopasowanej do swojego wykształcenia. Znaczna część bezrobotnych to osoby w wieku 45–54 lata, czyli byli pracownicy już z wieloletnim doświadczeniem, którym trudno odnaleźć się w położeniu bezrobotnego i na rynku pracy. Bezrobocie w najmniejszym stopniu dotyka osoby w wieku przedemerytalnym.

Tabela 17. Liczba bezrobotnych w poszczególnych kategoriach wiekowych w mieście Czarnków w 2013 r.

Liczba bezrobotnych w poszczególnych kategoriach wiekowych w mieście Czarnków				
	Miasto Czarnków		Powiat czarnkowsko-trzcianecki	
lata	osoby	%	osoby	%
18–24	78	17,8	947	20,1
25–34	112	25,5	1228	26,0
35–44	82	18,7	944	20,0
45–54	87	19,8	903	19,2
55–59	59	13,4	535	11,3
60–64	21	4,8	158	3,4

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie

9.5. Turystyka

W mieście ma szansę rozwijać się turystyka weekendowa. Mieszkańcy dużych miast wielkopolski oraz okolicznych gmin mogą odwiedzać Czarnków w czasie jedno- lub dwudniowych wycieczek i korzystać z atrakcji przygotowanych dla turystów. Jednak by rozwinąć tę gałąź potrzebna jest poprawa i rozszerzenie bazy noclegowej.

Baza noclegowa

Na bazę noclegową miasta Czarnków składają się m.in.:

- Hotel „Lidia”,
- Hotel „Czarna Hanka”,
- Gościniec „Śmieszek”,
- Zajazd „Meteor”,
- Agroturystyka „Ponderosa” (z możliwością organizacji imprez i przyjęć okolicznościowych, a także spotkań biznesowych).

Baza gastronomiczna

- Kawiarnia „Mocca”,
- Restauracja „Parkowa”,
- „Rodzinne smaki”,
- Pizzeria „La Prima Vera”,
- Pizzeria „Vesuvio”,
- restauracja Bohema,
- China Bar,
- Cafe Melanż,
- Cafe No 5,
- Lilla Bar,
- Bistro TROJA,
- Doner Kebap.

W regionie nie jest niestety rozwinięta agroturystyczna gałąź gospodarki. Oferta gastronomiczna jest skonstruowana tak, by odpowiadała jak najszerszej grupie turystów.

Wśród zabytków i obiektów miasta, które warto zwiedzić w czasie wizyty w Czarnkowie, można wymienić:

- układ centrum miasta wraz z pl. Wolności,
- Stary Rynek,
- kościół pw. Jezusa Chrystusa Najwyższego Kapłana,
- późnogotycki kościół parafialny (1570–1580),
- klasycystyczny dworek,
- ratusz i późnoklasycystyczne domy (XIX w.),
- magazyn zbożowy (XIX w.),
- budynek Muzeum Ziemi Czarnkowskiej z XIX w.,
- neogotycki szpital,
- budynek poczty z XIX/XX w.,
- browar z XIX w.,
- Góra Krzyżowa,
- dawna szkoła miejska (1906),
- dawna preparanda,
- czołg T-34,
- plac Wolności,
- dawna szkoła ewangelicka (1888),
- most na Noteci.

Rekreacja

Na terenie miasta Czarnków znajdują się atrakcje turystyczne, które pozwalają zrelaksować się i odpocząć. Funkcjonuje tu OSiR, dysponujący basenem odkrytym, popularnym w okresie letnim, stanowiący idealne miejsce dla dzieci, młodzieży i całych rodzin. Cała baza sportowa miasta, m.in. boisko czy korty tenisowe, również stanowią dużą atrakcję, z której obok mieszkańców korzystać mogą turyści. Przez teren miasta przebiega północy odcinek Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej, liczącej 200 km długości i łączącej Poznań z Okonkiem. Położenie Czarnkowa na tej trasie sprzyja promocji miasta. Ponadto w 1964 r. wybudowano w mieście skocznię narciarską „Grzybek”, która stanowi interesujący obiekt architektoniczny.

Przez cały rok w Czarnkowie odbywają się imprezy kulturalne i sportowe, przyciągające ludność z okolicznych gmin i miast, należą do nich m.in. Flis Notecki czy Dzień Spieczonego Bliźniaka – oryginalna impreza ogólnopolska z kilkunastoletnią już tradycją².

Dużą atrakcją turystyczną w Czarnkowie jest przystań wodna Marina. Położenie miasta nad rzeką Notecą daje duży potencjał do rozwoju turystyki wodnej. Na amatorów wypoczynku nad wodą czekają bezpłatne pole namiotowe, slipy – pochylnie na łodzie i kajaki, bezpłatna infrastruktura sanitarna a także miejsca do grillowania. W ofercie przystań Marina posiada także rowery miejskie, kajaki i łodzie do wynajmowania.

Atrakcje turystyczne miasta Czarnkowa reklamuje film promujący tę gminę miejską jako miejsce idealne na aktywny wypoczynek i poznanie ciekawej historii, zamieszczony na stronie internetowej miasta³.

9.6. Rolnictwo

Obecnie miasto Czarnków nie jest miastem rolniczym. Nie wszystkie osoby zarejestrowane jako rolnicy w Czarnkowie (płacące podatki gruntowe) posiadają grunty na terenie miasta. Uwarunkowania wynikające z prawa miejscowego uniemożliwiają dalszy rozwój rolnictwa na terenie miasta Czarnków. Są to miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i uchwała w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie miasta. Przepisy te uniemożliwiają powstawanie nowych gospodarstw rolnych, a także rozwój już istniejących. Jedynie szansę rozwoju mają gospodarstwa agroturystyczne.

W mieście Czarnków dwa razy w miesiącu odbywają się targi, na których swoje tradycyjne produkty mogą wystawiać rolnicy i sprzedawcy. Dodatkowo, co roku odbywają się w mieście Agro Targi, stanowiące huczną im-

² Reportaż z wydarzenia obejrzeć można na stronie: http://www.youtube.com/watch?v=_yU704ledw4.

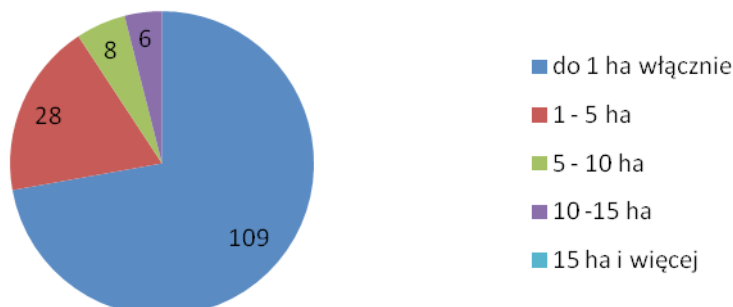
³ Film dostępny jest również na stronie: <http://www.youtube.com/watch?v=v0JJBtsk7TE>.

prezję plenerną. W czasie obok stoisk z produktami odbywa się Kiermasz Produktu Lokalnego, organizowane są warsztaty rękodzielnicze oraz występują lokalne zespoły artystyczne.

Poniższy wykres przedstawia powierzchnie istniejących gospodarstw rolnych w mieście.

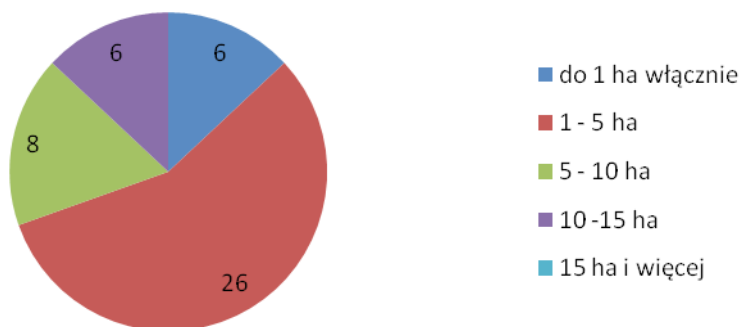
Wykres 6. Liczba gospodarstw rolnych wg wielkości w mieście Czarnków w 2010 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W mieście Czarnków, według danych za 2010 r., zdecydowaną większość gospodarstw rolnych stanowiły gospodarstwa, których powierzchnia nie przekraczała 1 ha. Wynika to z miejskiego charakteru gminy oraz jej zagospodarowania przestrzennego. Na terenie omawianego miasta 18,5% stanowią gospodarstwa małe, których powierzchnia waha się w granicach 1–5 ha, a zaledwie 5,2% stanowią gospodarstwa średnie o powierzchni 5–10 ha.

Wykres 7. Liczba gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą w mieście Czarnków w 2010 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Działalność rolnicza nie jest w mieście Czarnków głównym źródłem zatrudnienia i dochodu. Zaledwie 6 ze 109 istniejących gospodarstw rolnych o powierzchni do 1 ha prowadzi działalność rolniczą. Odmienne zależności występują w pozostałych kategoriach gospodarstw. Aż w 92,9% gospodarstw o powierzchni 1–5 ha prowadzona jest działalność rolnicza. Natomiast wszystkie gospodarstwa na terenie miasta mające powierzchnię 5–10 ha i 10–15 ha są przeznaczone do prowadzenia działalności rolniczej.

Tabela 18. Użytkowanie gruntów w mieście Czarnków w 2010 r.

Użytkowanie gruntów w mieście Czarnków		
grunty ogółem	ha	317,48
użytki rolne ogółem	ha	291,12
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	167,37
pod zasiewami	ha	112,08
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	0,88
uprawy trwałe	ha	3,41
sady ogółem	ha	3,41
ogrody przydomowe	ha	3,34
łąki trwałe	ha	47,66
pozostałe użytki rolne	ha	123,74
las i grunty leśne	ha	14,11
pozostałe grunty	ha	12,25

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Największą część użytkowanych gruntów miasta Czarnków zajmują użytki rolne (91,7% gruntów ogółem), z czego ponad połowę stanowią użytki w dobrej kulturze. Niewielki udział w użytkowaniu gruntów mają uprawy trwałe, sady ogółem i ogrody przydomowe.

10. Infrastruktura techniczna

10.1. Mieszkalnictwo

W mieście Czarnków dominuje zabudowa jedno- i wielorodzinna, realizowana w poprzednich latach zgodnie z planami miejscowymi.

W Czarnkowie funkcjonuje Towarzystwo Budownictwa Społecznego realizujące zadania z zakresu mieszkalnictwa. Powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej spowoduje poprawę wizerunku miasta poprzez budowę budynków o nowoczesnej, zharmonizowanej z otoczeniem i przyrodą architekturze.

Tereny o najkorzystniejszych warunkach dla lokalizacji budownictwa mieszkaniowego występują w południowej części miasta oraz we wschodniej, po obu stronach ulicy Chodzieskiej. Teren ten charakteryzuje się wierzchowinowymi partiami wysoczyzny morenowej, o spadkach w granicach 2–5%, lokalnie na obrzeżach – 5–8%, a sporadycznie – 8–12%. Występujące na tym obszarze gleby należą do klasy IV, a sporadycznie do klasy V. Klimat jest bardzo korzystny dla lokalizacji budownictwa mieszkaniowego, gdyż charakteryzuje się dobrym nasłonecznieniem i przewietrzaniem. Dogodne warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego znajdują się również w rejonie ulicy Poznańskiej.

Część budynków wymaga przeprowadzenia remontu elewacji i dachu oraz systemów grzewczych. Przeprowadzenie inwestycji we wszystkich wymagających remontu punktach przełoży się na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery w wyniku modernizacji ogrzewania.

Na poprawę wizerunku miasta pozytywnie wpłynie też remont budynków należących do historycznych zespołów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków. Zadania należy zatem realizować zgodnie z zaleceniami konserwatora zabytków.

Tabela 19. Mieszkalnictwo w mieście Czarnków w 2012 r.

Mieszkalnictwo w mieście Czarnków w 2012 r.		
Zasoby mieszkaniowe gmin – mieszkania socjalne	mieszk.	47
Zasoby mieszkaniowe w miastach	mieszk.	3959
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	67,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	23,7
Mieszkania wyposażone w instalacje:		
– wodociąg	%	99,7
– łazienka	%	97,6
– centralne ogrzewanie	%	87,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Liczba mieszkań na terenie miasta Czarnków w 2012 r. wyniosła 3959. Bardzo korzystnie przedstawiają się warunki mieszkaniowe pod względem dostępu do instalacji sanitarnych. Prawie 100% lokali posiada wodociąg i łazienkę. Centralne ogrzewanie nie jest stosowane we wszystkich mieszkaniach, jednak wynik ten będzie ulegał poprawie ze względu na planowane modernizacje budynków.

10.2. Sieć komunikacyjna

Miasto Czarnków położone jest w miejscu krzyżowania się tras:

- Poznań – Oborniki Wlkp. – Kołobrzeg,
- Piła – Wronki – Słubice,
- Piła – Wieleń – Gorzów Wlkp. – Kostrzyn n. Odrą.

Ze względu na swe położenie w systemie dróg wojewódzkich, przez miasto odbywa się narastający ruch tranzytowy, prowadzący do przejść granicznych w Słubicach (170 km), Świecku (180 km) oraz w Kostrzynie n. Odrą (155 km). Ruch tranzytowy nie tylko pogarsza warunki ruchu wewnętrznego w mieście, lecz jest przede wszystkim niezmiernie uciążliwy dla mieszkańców i przyczynia się do degradacji istniejącej zabudowy. Od 2011 r. trwa budowa obwodnicy miejskiej Czarnkowa mająca zniwelować ten problem.

Komunikacja kolejowa

Na terenie miasta Czarnków znajduje się stacja kolejowa, przez którą nie przechodzą żadne osobowe linie kolejowe. Przez teren miasta przechodzi jedynie linia towarowa.

Najbliższe stacje kolejowe znajdują się w Trzciance – 17 km, we Wronkach – 30 km, w Pile – 35 km, Szamotułach – 35 km i Krzyżu Wlkp. – 45 km.

W związku z brakiem możliwości wykorzystania stacji do celów komunikacyjnych, powstała inicjatywa utworzenia kolei turystycznej (TurKol). Stacja w Czarnkowie stała się atrakcją turystyczną na trasie linii obsługiwanej przez zabytkowe pojazdy rozwijające prędkość do 25 km/h.

Komunikacja autobusowa

Teren miasta jest obsługiwany przez Miejski Zakład Komunalny Czarnków sp. z o.o. Świadczy on usługi z różnych dziedzin, w tym właśnie z komunikacji miejskiej.

Ruch komunikacyjny na terenie miasta odbywa się ulicami: Rzemieślniczą, Kościuszki, Pocztową, Ogrodową, Wroniecką, Sikorskiego, Gdańską i Rolną, z głównymi przystankami rozjazdowymi na pl. Powstańców Wielkopolskich. Trasy przejazdu rozmieszczone są optymalnie i nie ma możliwości ich zmiany (szczególnie w obrębie pl. Powstańców Wielkopolskich).

Spośród kilkunastu oferowanych przystanków część z nich oraz obowiązujący rozkład są dopasowane do szkół różnego rodzaju. Uzasadnione jest to faktem, że pasażerami MZK najczęściej są dzieci szkolne i młodzież.

10.3. Sieć energetyczna

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Czarnków, rok 2007

Stan sieci zasilającej na terenie miasta należy uznać jako dobry. Możliwości zaopatrzenia w energię elektryczną nie stanowią barier dla realizacji nowych osiedli mieszkaniowych, obiektów turystycznych czy zakładów przemysłowych na terenie Czarnkowa. Miasto Czarnków zaopatrywane jest w energię elektryczną z krajowego systemu elektroenergetycznego liniami napowietrznymi wysokiego napięcia 110 kV do GPZ 110/15 kV zlokalizowanego przy ul. Chodzieskiej. Zasilanie odbiorców zlokalizowanych na terenie miasta odbywa się na średnim napięciu 15 kV w większości liniami napowietrznymi.

Przewiduje się wybudowanie nowych linii napowietrznych średniego napięcia 15 kV, stacji transformatorowych 15/0, 4 kV oraz linii niskiego napięcia.

10.4. Sieć kanalizacyjna

Gospodarka ściekowa w Czarnkowie jest obecnie niemal całkowicie uporządkowana. Odprowadzaniem ścieków bytowo-gospodarczych zajmuje się Miejska Kanalizacja i Wodociągi Sp. z o.o. Zdolności produkcyjne firmy w pełni zaspokajają potrzeby Czarnkowa, a od kilku lat nie są nawet w pełni wykorzystywane.

Tabela 20. Sieć kanalizacyjna w mieście Czarnków w 2012 r.

Sieć kanalizacyjna w mieście Czarnków w 2012 r.		
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	30,2
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	734
ścieki odprowadzone	dam ³	696
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	10702
korzystający z instalacji kanalizacyjnej	%	94,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Miasto posiada jedną oczyszczalnię ścieków o zdolnościach przerobowych 4000 m³/dobę. W ostatnich latach obserwuje się spadek ilości ścieków, dopływających do oczyszczalni, a wykorzystanie jej mocy przerobowych waha się w granicach 2300–2500 m³/d (60–65%), natomiast zimą około 2000 m³/d. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Noteć. Stan techniczny i eksploatacja urządzeń zabezpieczających wody przed zanieczyszczeniem nie budzi zastrzeżeń. Wyniki analiz i ilość ścieków nie wykazują naruszania warunków pozwolenia wodno-prawnego.

W najbliższych latach, zgodnie z Programem Wodociągowania i Kanalizowania Gminy Miejskiej Czarnków, planuje się rozbudowę sieci kanalizacyjnej na nowych terenach. Kanały sanitarne mają powstać w ulicach: Łąkowa, Gdańska, Fabryczna.

10.5. Sieć wodociągowa

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Czarnków, rok 2007

Sieć wodociągową obsługuje w mieście Czarnków Miejska Kanalizacja i Wodociągi sp. z o.o.

Do sieci wodociągowej wg stanu na rok 2012 podłączonych jest 98,1% gospodarstw domowych. Stan sieci wodociągowej jest dobry. Wymieniono starą instalację azbestową. W mieście funkcjonuje jeszcze około 250–300 metrów starej sieci na ul. Bednarskiej, lecz nie notuje się na tym odcinku wielu awarii, dlatego nie ma konieczności pilnej wymiany.

Planuje się też modernizację sieci wodociągowej w następujących ulicach: Poznańskiej, Rolnej, Gdańskiej, Browarnej, Łąkowej, a także w łącznikach ul. Pocztovej z ul. Nową oraz ul. Parkowej z ul. Kościuszki.

Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ustawowo zobowiązane jest do opracowania wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, będących w jego posiadaniu.

Tabela 21. Sieć wodociągowa w mieście Czarnków w 2012 r.

Sieć wodociągowa w mieście Czarnków w 2012 r.		
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	32
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	116
woda dostarczana gospodarstwom domowym	dam ³	378,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	11093
korzystający z instalacji wodociągowej	%	98,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

10.6. Sieć gazowa

Czarnków jest zgazyfikowany prawie w 100%. Wyjątek stanowi część ul. Chodzieskiej z ulicami przyległymi.

10.7. Sieć telefoniczna

Na terenie miasta kilku dostawców usług telekomunikacyjnych. Umożliwia to założenie i funkcjonowanie linii telefonicznych. Firmy posiadają w swojej ofercie również możliwość korzystania z internetu. Czarnków leży w zasięgu sieci wszystkich polskich operatorów telefonii komórkowej: T-mobile, Plus, Orange i Play. Poza tym sieć telewizji kablowej działająca w mieście umożliwia tani dostęp do internetu.

Wraz z rozwojem miasta konieczne będzie unowocześnienie systemu łączności przewodowej i bezprzewodowej.

10.8. Gospodarka odpadami

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Czarnków, rok 2007

Gospodarka odpadami w Czarnkowie jest uregulowana. Nieczystości są wywożone na wysypisko odpadów komunalnych w Zofiowie. Składowisko posiada wszystkie niezbędne do funkcjonowania decyzje i dokumenty (przegląd ekologiczny, instrukcja eksploatacji) oraz spełnia normy bezpieczeństwa.

Odbiorem odpadów stałych z terenu miasta zajmuje się Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o.

Z myślą o poprawie stanu środowiska naturalnego oraz uregulowaniach prawnych, dostosowujących polskie prawo do prawa unijnego, na terenie miasta Czarnków wprowadzono selektywną zbiórkę odpadów.

11. Powiązania zewnętrzne

Miasto Czarnków jest członkiem Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski, Wielkopolskiego Ośrodka Kształcenia i Studiów Samorządowych oraz Związku Miast i Gmin Nadnoteckich. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów działa na rzecz integracji poszczególnych szczebli samorządu i stanowi forum wymiany doświadczeń i inicjatyw skierowanych na rozwój Wielkopolski. Z kolei Wielkopolski Ośrodek Kształcenia oferuje edukację samorządową, doradztwo prawne, informację europejską. Celem Związku Miast i Gmin Nadnoteckich jest natomiast przywrócenie Noteci jej walorów naturalnych, turystycznych i gospodarczych. Gmina Miasto Czarnków wraz z Gminą Drawsko realizowała projekt „Teraz Noteć”, którego przedmiotem było wykreowanie nowych produktów turystycznych – przystani wodnych na rzece Noteć – w Czarnkowie i Drawsku. Przystanie są położone na Międzynarodowej Drodze Wodnej E70. W 1996 roku z sieci około 36 tysięcy kilometrów europejskich śródlądowych dróg wodnych wydzielono szlaki, które mają połączyć porty w całej Europie i stać się alternatywą dla kołowego transportu lądowego. Nadano im status międzynarodowych dróg wodnych.

Miasta partnerskie

Coeworden (Holandia)

Współpraca została zainicjowana w 1991 r. przez Fritsa Spijkmana – mieszkańca Coevorden w Holandii. Za pośrednictwem utworzonej w Coeworden dziesięć lat temu Fundacji Pomocy Polsce, do Czarnkowa docierały dary w różnej postaci (żywność, leki, odzież, środki opatrunkowe, sprzęt rehabilitacyjny). Działanie to z pomocowego przerodziło się wkrótce we współdziałanie społeczności obu miast, na niwie towarzyskiej poprzez wzajemne kontakty (spotkania, wycieczki), wymianę kulturalną – zespołów muzycznych, orkiestr dętych i chórów, wystawy malarstwa organizowane zarówno w Czarnkowie jak i w Coevorden.

W 2003 r. został podpisany list intencyjny mający na celu nawiązanie między miastami współpracy ekonomicznej, technicznej i handlowej.

Gadebusch (Niemcy)

W 2008 r. została podpisana umowa partnerska, poprzedzona wieloletnimi kontaktami na płaszczyźnie formalnej, jak i prywatnej. Współpraca między Czarnkowem a Gadebusch opiera się na wymianie doświadczeń kulturalnych oraz na wzajemnych promowaniu miast i zacieśnianiu więzów między mieszkańcami. W ramach kontaktów z Gadebusch, lokalni artyści z Czarnkowa prezentowali swoje prace za granicą, a Czarnkowska Orkiestra Dęta wystąpiła dla niemieckiej publiczności. Ponadto współpraca ma wymiar turystyczny. W 2011 r. zorganizowana została wyprawa rowerzystów z Czarnkowa do Gadebusch.

ZAŁĄCZNIK NR 2. ANALIZA SWOT

ANALIZA SWOT – POŁOŻENIE I OTOCZENIE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ historyczne tradycje miasta czyniące je miejscem ciekawym i z charakterem, ▪ układ przestrzenny i zabytki czynią Czarnków miejscem turystycznym wartym odwiedzenia, ▪ obszary o wysokich walorach krajobrazowo-przyrodniczych wraz z atrakcyjnymi kompleksami leśnymi, ▪ korzystne położenie geograficzne sprzyjające rozwojowi turystyki i wysoki wskaźnik przestrzeni rekreacyjnej, ▪ nieeksploatowane szlaki wodne (rzeka Noteć) jako naturalny motor rozwoju – położenie na szlaku Międzynarodowej Drogi Wodnej E70, ▪ przebieg międzynarodowej turystycznej trasy rowerowej, ▪ dobry stan środowiska, ▪ możliwość wykorzystania wód geotermalnych, ▪ obszar silnie uprzemysłowiony, ▪ ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii przez obszar NATURA 2000, ▪ silnie rozwinięta sieć drogowa (drogi wojewódzkie nr 178, 181 i 182), ▪ rozwój w sektorze prywatnym w usługach i handlu, ▪ miasto będące lokalnym centrum skupiającym ważne urzędy i instytucje oraz ważny węzeł komunikacyjny dla dróg wojewódzkich i powiatowych, ▪ pokłady wód geotermalnych – utworzenie w związku z tym Geotermii sp. z o.o., do wykorzystywania wód w celach turystycznych, hodowlanych oraz grzewczych jako alternatywne źródło energii, ▪ wydzielone tereny inwestycyjne w przestrzeni miejskiej – rozwój miasta, inwestycje dające miejsca pracy.	▪ położenie geograficzne miasta Czarnków korzystne turystycznie i przyrodniczo, ale ograniczające tym samym rozwój miasta.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ możliwość wykorzystywania energii odnawialnej: energii wodnej – wybudowanie w przyszłości elektrowni wodnej; energii słonecznej – panele słoneczne montowane głównie w hotelach i pensjonatach; wykorzystywanie biomasy przy współpracy z gminą wiejską Czarnków.	▪ krzyżowanie się dróg wojewódzkich i powiatowych – duży ruch w mieście uciążliwy dla mieszkańców oraz środowiska.

ANALIZA SWOT – ZASOBY NATURALNE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ charakterystyczne ukształtowanie terenu uzasadniające nazwę „Szwajcaria Czarnkowska”, ▪ dość dobra jakość wód powierzchniowych, ▪ lasy spełniające funkcję ochronną – zachowywanie walorów przyrodniczych, ▪ występowanie obszarów ochronnych wskazujących na duże walory środowiska naturalnego, ▪ atrakcyjność miasta – ścieżki spacerowe, rekreacja itp.	▪ złe warunki aerosanitarne przyczyniające się do wzrostu zanieczyszczenia powietrza w okresie zimowym, ▪ gleby o małej przydatności rolniczej, ulegające erozji i zakwaszeniu – nie jest to jednak problem o znaczeniu strategicznym ze względu na miejski charakter gminy miasto Czarnków.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ zaspokajanie potrzeb turystycznych poprzez istnienie obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Noteci” – przyciąganie turystów oraz uczynienie z obszaru znaku rozpoznawczego miasta, ▪ występowanie wód geotermalnych – szansa na uzyskanie dostępu do nich w przyszłości w wyniku rozwoju technologii.	▪ kompleksy leśne zaliczane do I kategorii zagrożenia pożarowego (tzn. małe zagrożenie), jednak mogące ulegać podwyższeniu w okresach suszy, ▪ zagrożenie powodziowe, ▪ ograniczenia swobodnego rozwoju miasta ze względu na ochronę środowiska.

ANALIZA SWOT – PROCESY DEMOGRAFICZNE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ przyrost naturalny w mieście Czarnków od lat na poziomie dodatnim – dużo urodzeń w gminie miejskiej przyczyni się do wzrostu liczby mieszkańców, ▪ pomimo wyprowadzania się mieszkańców na obrzeża miasta i poza jego granicę, ich działalność i sprawy życiowe wciąż koncentrują się w mieście.	▪ tendencja spadkowa liczby ludności – będąca głównie wynikiem ujemnego salda migracji wewnętrznych i zewnętrznych, ▪ bardzo duża gęstość zaludnienia mogąca niekorzystnie odbijać się na mieszkańcach, ▪ najniższy udział w ogóle ludności osób w wieku produkcyjnym w porównaniu do powiatu, województwa i kraju.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ duża gęstość zaludnienia – budowanie nowych mieszkań by zaspokoić potrzeby mieszkaniowe, nie się to za sobą rozwój miasta oraz miejsca pracy.	▪ niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego w mieście Czarnków w porównaniu do powiatu, województwa i kraju – duży udział osób starszych w ogóle ludności może spowolnić gospodarkę, ▪ wyjazd młodych ludzi za granicę lub w inne rejony Polski ze względu na brak perspektyw.

ANALIZA SWOT – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ istnienie na terenie miasta przedszkoli i żłobków – możliwość oddania najmłodszych dzieci pod fachową opiekę i podjęcie pracy przez rodziców, ▪ uczestnictwo SP Nr 1 i przedszkoli w programie Comenius – możliwość wymiany międzynarodowej, motywowanie uczniów do nauki i zaangażowania w sprawy szkoły, ▪ prowadzenie w szkołach zajęć pozalekcyjnych z różnych dziedzin – pogłębianie wiedzy i rozwijanie talentów przez uczniów, ciekawa forma spędzania wolnego czasu, ▪ rozwinięte i nowoczesne działanie Miejskiej Biblioteki Publicznej starającej się dotrzeć do mieszkańców i zainteresować ich czytelnictwem, ▪ funkcjonowanie kina „Światowid” – źródło rozrywki dla mieszkańców i miejsce spotkań, ▪ szeroka działalność MCK, organizująca życie kulturalne w mieście, jak i pozwalająca na różne formy działalności twórczej mieszkańców, ▪ bogata oferta OSiR-u – atrakcyjne obiekty sportowe, dopasowane do potrzeb każdej grupy wiekowej, stanowiące miejsce spotkań mieszkańców i zachęcające do odwiedzin przez turystów, ▪ prowadzenie przez Komendę Policji na terenie miasta działań prewencyjnych i profilaktycznych, ▪ położenie na terenie miasta ZZOZ-u – dostęp mieszkańców do usług medycznych u specjalistów, ▪ funkcjonowanie licznych organizacji pozarządowych o różnych profilach – oznacza wysoką aktywność społeczną, popraw jakości życia ludności oraz rozwój gminy miejskiej.	▪ spadająca liczba uczniów w szkołach – trudność w opanowaniu tego zjawiska ze względu na panujący niż demograficzny, ▪ mała liczba klubów sportowych, brak rozbudowanej oferty dla dziewcząt, ▪ konieczność przeprowadzenia modernizacji biblioteki (przy pl. Wolności).
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ atrakcyjna baza sportowa i kulturalna zachęcająca do odwiedzin gminy przez turystów, ▪ utworzenie Rady Działalności Pożytku Publicznego, wspierającej realizację zadań i projektów z udziałem czynnika społecznego.	▪ pogłębiający się spadek liczby uczniów w szkołach prowadzący do redukcji etatów, a nawet zamknięcia szkół.

ANALIZA SWOT – SYTUACJA GOSPODARCZA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ spadek bezrobocia w 2013 r. ▪ najniższa stopa bezrobocia miasta Czarnków wśród gmin powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego, ▪ wysoki stopień rozwoju miasta, ▪ funkcjonowanie kilku dużych oraz bardzo dużych podmiotów gospodarczych – dających zatrudnienie wielu osobom oraz pozwalające na rozwój infrastruktury otaczającej, ▪ przemysł drzewny będący znakiem rozpoznawczym gminy miejskiej, ale również innych dochodowych gałęzi przemysłu, ▪ rozwinięta gałąź produkcji ze stali nierdzewnej i związane z tym funkcjonowanie dużych zakładów, ▪ rozwinięta rekreacja – funkcjonowanie OSiR-u, przystani Marina, organizowanie unikatowych imprez kulturalnych, ▪ imprezy plenerowe pozwalające na promocję tradycyjnych wyrobów.	▪ przeważająca większość bezrobotnych bez prawa do zasiłku – oznacza pozostawanie bez pracy dłużej niż 6 miesięcy, negatywnie odbija się na życiu społecznym i rodzinnym, ▪ dość wysoki udział osób z wyższym wykształceniem wśród bezrobotnych – brak wystarczającej liczby ofert pracy, ▪ przewaga bezrobocia wśród osób w wieku 25–34 – trudność w usamodzielnieniu się, pogłębianie się negatywnych zjawisk społecznych, ▪ uboga baza noclegowa.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ utrzymanie się tendencji spadkowej bezrobocia – zminimalizowanie tego problemu w gminie miejskiej, ▪ funkcjonowanie w rejonie miasta Czarnków instytucji otoczenia biznesu wspierających przedsiębiorczość, innowacyjność, ▪ wykorzystywanie długoletniego doświadczenia w przemyśle drzewnym – osiągnięcie ważnej pozycji na rynku.	▪ wyjeżdżanie młodych osób do innych miast i za granicę w celu znalezienia zatrudnienia.

ANALIZA SWOT – INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ mieszkania z dostępem do instalacji sanitarnych – oznacza to wysoki standard oraz przekłada się na wygodę lokatorów, ▪ krzyżowanie się ważnych dróg na terenie miasta – czyni je ważnym punktem na mapie, zwiększa dostępność i prawdopodobieństwo zainteresowania się nim przez osoby z zewnątrz, ▪ funkcjonowanie na terenie miasta Czarnków prywatnych przewoźników oraz MZK i dopasowanie jego rozkładu do planu lekcji szkół – bezpieczny dojazd dzieci, usprawnienie komunikacji, ograniczenie liczby samochodów w godzinach szczytu, ▪ uporządkowana i szeroko dostępna sieć kanalizacyjna, ▪ prawie 100% gazyfikacja gminy miejskiej – źródło energii bardziej przyjazne środowisku, alternatywne dla tradycyjnych, ▪ brak barier w sferze dostępności telefonii czy internetu, ▪ selektywna zbiórka odpadów – segregacja oznaczająca ekologiczne podejście, możliwość recyklingu części odpadów.	▪ brak linii kolejowej na terenie miasta Czarnków – utrudniony dojazd, mogący zniechęcać potencjalnych turystów do odwiedzenia.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ nowe budownictwo mogące przyciągnąć nowych mieszkańców i poprawić wizerunek miasta, ▪ remont zabytkowych budynków będących wizytówką miasta, ▪ trwająca budowa obwodnicy miejskiej – odciążenie miasta w ruchu samochodowy oraz wzrost bezpieczeństwa, ▪ modernizacja istniejących instalacji – poprawa warunków bytowych w gminie miejskiej.	▪ bardzo niska opłacalność MZK mogąca w przyszłości oznaczać konieczność likwidacji spółki, ▪ duże koszty modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej mogącej zniechęcać do przeprowadzenia inwestycji i odkładanie jej w czasie.

ANALIZA SWOT – POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ członkostwo w Związkach Gmin i Powiatów Wielkopolski – zaangażowanie w sprawy lokalne, łatwiejsze osiągnięcie celów ze względu na działanie grupowe, udział w projektach regionalnych, ▪ współpraca z Wielkopolskim Ośrodkiem Kształcenia zapewnia możliwość szkolenia pracowników oraz pomoc merytoryczną przy realizacji projektów ▪ nawiązanie współpracy ze Związkiem Miast i Gmin Nadnoteckich – ochrona walorów przyrody ważnych przy kształtowaniu polityki turystycznej, ▪ współpraca z zachodnimi miastami partnerskimi – wdrażanie sprawdzonych rozwiązań, pozowania kultury, integracja między państwami.	▪ brak członkostwa w związku lub współpracy ściśle o charakterze ekonomicznym mogącej poprawić sytuację gospodarczą w mieście.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ osiągnięcie istotnej i strategicznej pozycji w regionie, ▪ przyciągnięcie nowych parterów zagranicznych rozszerzających horyzonty miasta, ▪ rozwinięcie współpracy ekonomicznej z Holandią i poprawa sytuacji gospodarczej w mieście Czarnków, ▪ nauka języków obcych ze względu na współpracę międzynarodową, ▪ pozyskanie inwestorów zagranicznych.	▪ zachęcenie młodych osób do wyjazdu na stałe z gminy miejskiej ze względu na wizję możliwości za granicą, ▪ w dłuższej perspektywie utrata tożsamości regionalnej ze względu na zbyt duże zapatrywania na zachodnich sąsiadów.

ZAŁĄCZNIK NR 3. RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH

---

1. WSTĘP

Badanie ankietowe zostało zrealizowane na zlecenie Burmistrza Czarnkowa w ramach opracowywanej Strategii Rozwoju Miasta Czarnków. Objęto nim reprezentatywną grupę mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych, pochodzących z obszaru miasta.

Raport powstał w oparciu o dane z niniejszego badania ankietowego przeprowadzonego na terenie Czarnkowa w lutym i marcu 2014 r., na potrzeby którego przygotowano 3 rodzaje ankiet:

- dla mieszkańców miasta Czarnków,
- dla przedsiębiorstw posiadających siedzibę lub działających na obszarze miasta Czarnków,
- dla organizacji pozarządowych posiadających siedzibę lub działających na obszarze miasta Czarnków.

W tak sformułowanym kształcie badania ankietowego przyjęto możliwość wypełnienia więcej niż jednej ankiety. Dla przykładu, jeśli mieszkaniec jest równocześnie właścicielem firmy oraz członkiem stowarzyszenia, to miał możliwość wypełnienia trzech ankiet. Przyjęto że inna jest percepcja mieszkańca, przedsiębiorcy oraz organizacji pozarządowej, gdyż podmioty te mają zupełnie inne problemy, cele, zakres działań, potrzeby, oczekiwania, a także relacje z samorządem terytorialnym.

Układ przedstawionych wyników stanowi odzwierciedlenie zrealizowanych ankiet. Opracowanie składa się z uwag metodologicznych, charakterystyki badanej populacji oraz tabel zawierających wyniki udzielonych odpowiedzi na pytania zawarte w arkuszach formularzy.

1.1. CEL I METODA BADAŃ

Realizacja niniejszego projektu badawczego stanowi integralną część prac nad Strategią Rozwoju Miasta Czarnków na lata 2015–2025. Zgodnie z założeniem, dokument ten ma nakreślać najważniejsze cele, do których dążyć będzie Czarnków w perspektywie 2015–2025¹.

Kształt kwestionariuszy użytych do badania ankietowego i problematyka zawarta w poszczególnych formularzach wychodzi naprzeciw problemom istotnym z punktu rozwoju miasta Czarnków.

Celem ankiety skierowanej dla mieszkańca było przede wszystkim zbadanie poziomu jakości życia w mieście Czarnków. A zatem w szczególności istotne było zebranie informacji o problemach, potrzebach i jakości życia w mieście. Było to badanie ukierunkowane na zgromadzenie danych o subiektywnych odczuciach mieszkańców, z tym, że nie w znaczeniu indywidualnych potrzeb, a w formie opinii społeczeństwa miasta Czarnków w ogóle. Respondenci odpowiadali także na pytania dotyczące m.in. oceny realizacji zadań i inwestycji na terenie miasta w podziale na kategorie takie jak: edukacja, bezpieczeństwo, rekreacja, kultura. Odpowiadający ponadto mogli wskazać, który obszar rozwoju powinien stanowić ich zdaniem priorytet działań Miasta w latach 2015–2025.

Ankieta dedykowana przedsiębiorcom była narzędziem badawczym do zobrazowania oceny prowadzenia działalności gospodarczej pozarolniczej/rolniczej oraz możliwości jej rozwoju na obszarze miasta Czarnków.

Kwestionariusz przeznaczony dla organizacji pozarządowych miał na celu przedstawienie problematyki dotyczącej prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe, zebranie informacji o ich sytuacji, możliwościach rozwoju, a także o współpracy z administracją publiczną w mieście Czarnków.

Należy przy tym zaznaczyć, że kategorie wyżej wskazanych ankiet nie dotyczyły tylko zadań realizowanych przez samorząd terytorialny na poziomie Miasta, ale także poruszały kwestie, za które odpowiedzialność spoczywa na poziomie Powiatu czy innych jednostek centralnych realizujących zadania kluczowe dla mieszkańców. Dla przykładu, zadano pytania o edukację na poziomie zarówno podstawowym, gimnazjalnym jak i ponadgimna-

---

¹ Termin «miasto» rozumiany jest w niniejszym Raporcie jako obszar terytorialny. Nie należy go mylić z organem administracji publicznej, którego przedstawicielem jest Burmistrz oraz Urząd Miasta, będący jednostką pomocniczą dla Burmistrza. Z wyjątkiem pytania w ankiecie dla mieszkańca, w którym «Miasto» rozumiane jest jako organ administracji publicznej o przypisanych kompetencjach i obowiązkach, pozostałe terminy odnoszą się do miasta w kontekście geograficznym, wspólnoty celów.

zjalnym, mimo że ten ostatni leży w gestii odpowiedzialności Powiatu. Takie podejście związane jest z podstawowym założeniem badania, którego celem było kompleksowe spojrzenie na ogół życia mieszkańców – obywateli w danym regionie zawężonym jego granicami administracyjnymi, a nie ocena stopnia wywiązywania się Miasta z przypisanych mu zadań własnych.

Każda osoba wypełniająca ankietę – niezależnie od tego czy był to mieszkaniec, przedstawiciel przedsiębiorstwa czy organizacji pozarządowej – mogła zaproponować zadanie jego/jej zdaniem priorytetowe do realizacji na obszarze objętym badaniem. Było to pytanie otwarte, w którym proszono respondenta o podanie tematu zadania wraz z krótkim jego opisem oraz wskazaniem miejsca jego realizacji. Celem tego pytania była możliwość szerszego zaangażowania mieszkańców miasta Czarnków w proces uspołeczniania i wspólnego budowania jego Strategii Rozwoju. Pytanie to miało również na celu zweryfikowanie potrzeb oraz oczekiwań respondentów w zakresie przyszłości miasta, a także nakreślenie ważnych kierunków rozwojowych z poziomu operacyjnego.

Kwestionariusze do przeprowadzenia badania ankietowego zostały przygotowane zarówno w formacie DOC, PDF jak i stworzono ich wersję elektroniczną udostępnioną na portalu www.ebadania.pl. Dokumenty w formacie DOC miały utworzone i włączone makra celem ułatwienia i zautomatyzowania wyboru preferowanej przez respondenta odpowiedzi.

Kwestionariusze były dystrybuowane wieloma kanałami komunikacyjnymi, w tym m.in. poprzez:

- Urząd Miasta Czarnków,
- informację o prowadzeniu badania ankietowego umieszczoną na stronie internetowej Urzędu Miasta Czarnków, a także na stronie czarnkow.info oraz na [funpage'u](http://funpage.pl) Urzędu Miasta,
- mailing z firmy Grupa Ergo Sp. z o.o. skierowany do przedsiębiorstw, sfery budżetowej, organizacji pozarządowych, sołtysów, mediów,
- call center na podstawie bazy danych dostępnych w internecie (np. bazy.ngo.pl, firmy.net, strony dotyczące turystyki na terenie miasta).

Do ostatecznej analizy statystycznej zakwalifikowano wszystkie przesłane ankietę. Otrzymano ankietę jedynie w formie elektronicznej. W wyniku realizacji badania uzyskano łącznie **181 ankiet**, z czego zostało przesłanych: 6 ankiet dla przedsiębiorstw, 1 dla organizacji pozarządowych, 174 dla mieszkańców. Dane z kwestionariuszy zostały poddane analizie statystycznej i merytorycznej. Przy realizacji ankiet zachowano anonimowość osób ankietowanych.

Ze względu na znikomą liczbę ankiet od przedstawicieli organizacji pozarządowych w raporcie zrezygnowano z wydzielenia osobnego rozdziału dotyczącego analizy tych danych. Badanie będzie kontynuowane w dalszym procesie uspołeczniania, m.in. na konsultacjach społecznych z przedstawicielami sektora pozarządowego.

Przygotowane ankietę przeznaczone były do samodzielnego wypełnienia. Struktura kwestionariuszy uwzględniała zarówno pytania zamknięte, jak i otwarte, przy czym zdecydowanie przeważał typ pytania zamkniętego. W wybranych pytaniach o charakterze zamkniętym uwzględniono odpowiedź „inne”, z możliwością wyszczególnienia odpowiedzi, która nie znalazła się w zaproponowanym przez autorów badania katalogu. Ponadto w ankietach pojawiły się pytania ze skalą odpowiedzi od 1 do 5 (gdzie „1” oznaczało bardzo źle, a „5” – bardzo dobrze).

Sposób pozyskiwania respondentów warunkował strukturę próby badawczej. Wyłożenie ankiet w Urzędzie, mailing, call center, bezpośrednie dostarczenie wersji papierowych ankiet, czy też zamieszczenie ich w internecie, spowodowało, że wypełniały je w głównej mierze osoby zainteresowane miastem Czarnków, aktywne i dobrze zorientowane w sprawach swojego regionu.

W niżej przedstawionej analizie wypełnionych ankiet w części pytań odpowiedzi mogą nie sumować się do 100%. Spowodowane jest to występowaniem pytań, w których respondenci mogli nie udzielić odpowiedzi. W przedstawionych tabelach są również takie, w których wynik może przekroczyć wartość 100%, co wiąże się z możliwością udzielenia więcej niż jednej odpowiedzi na pytanie.

Niniejsze opracowanie stanowi raport z przeprowadzonych badań. Przy jego opracowaniu kierowano się zasadą precyzyjnego przedstawienia wyników i unikania ich krzyżowej, głębszej interpretacji statystycznej. Dzięki temu potencjalnie zainteresowany tą problematyką czytelnik będzie miał możliwość dokonania samodzielnej analizy w oparciu o przedstawione dane ilościowe i jakościowe.

2. MIASTO CZARNKÓW W PERCEPCJI MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORSTW I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

2.1. ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA MIESZKAŃCÓW

Ankieta dla mieszkańca zawiera 8 pytań oraz metryczkę. Autorzy ankiety sformułowali 6 pytań zamkniętych oraz 2 pytania otwarte.

Zakres badania ankietowego obejmował następujące obszary tematyczne:

1. Ocena potrzeby posiadania Strategii Rozwoju Miasta Czarnków.
2. Ogólna ocena życia w mieście.
3. Ocena sytuacji w mieście.
4. Ocena poczucia przynależności do miasta.
5. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie miasta.
6. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie miasta w latach 2015–2025.
7. Propozycja zadania do realizacji na terenie miasta w okresie 2015–2025 z punktu widzenia respondenta.
8. Plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie najbliższych 5–7 lat.
9. Metryczka – Informacje o respondentach.

METRYCZKA – INFORMACJE O RESPONDENTACH

Istotne jest, aby scharakteryzować grupę docelową, która wzięła udział w badaniu ankietowym skierowanym do mieszkańców. W tej części ankiety należało odpowiedzieć na pytania o to, jaka jest struktura płci, wieku, wykształcenia oraz zatrudnienia respondentów.

Tabela 1. Struktura płci respondentów

PŁEĆ RESPONDENTÓW	% WYPEŁNIONYCH ANKIET
Kobieta	47
Mężczyzna	53
Razem	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość respondentów, która wzięła udział w badaniu, stanowili mężczyźni, jednak ich przewaga jest nieznaczna, gdyż udział mężczyzn w badaniu wyniósł 53%, a kobiet 47%. Oznacza to, że zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne miasta Czarnków rozkłada się równomiernie z punktu widzenia struktury płci.

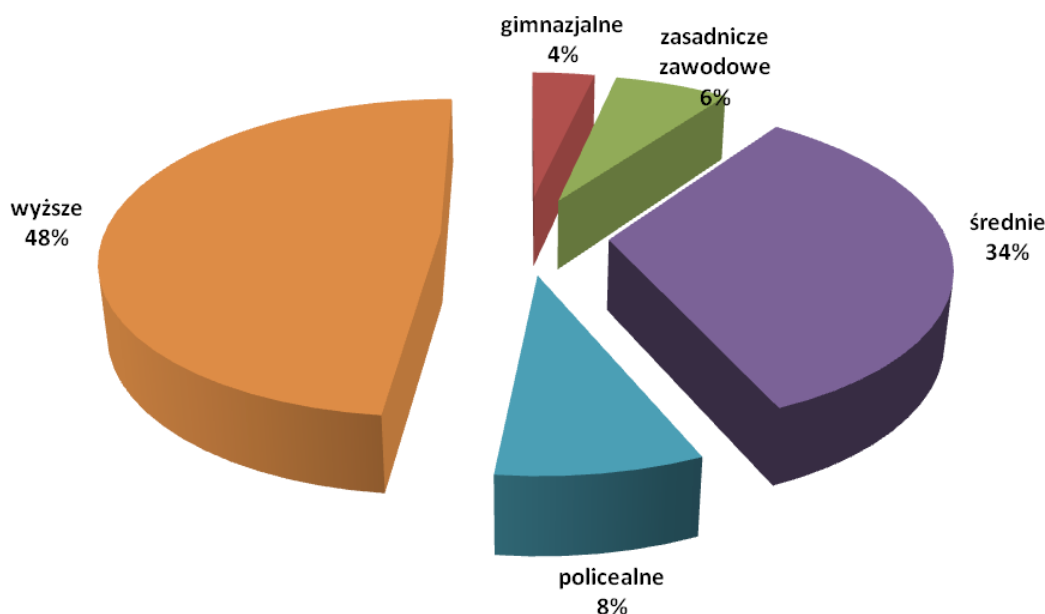
Tabela 2. Struktura wiekowa respondentów

WIEK	% WYPEŁNIONYCH ANKIET
15–20	7
21–30	30
31–40	35
41–50	12
51–60	12
Powyżej 60	4
Razem	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wśród zrealizowanych ankiet najczęściej należało do osób w wieku między 31 a 40 rokiem życia, którzy stanowią 35% wszystkich respondentów badania oraz pomiędzy 21 a 30 rokiem życia, którzy z kolei stanowią 30% wszystkich ankietowanych. Znaczący jest także udział w badaniu osób w wieku 41–50 lat oraz 51–60 lat, tj. po 12% ogółu respondentów. Odsetek procentowy dwóch skrajnych grup wiekowych, tj.: między 15 a 20 rokiem życia oraz powyżej 60 lat, jest najmniejszy i wynosi odpowiednio 7 i 4%. Jest to ważna informacja z perspektywy aktywizowania osób najmłodszych oraz najstarszych do zaangażowania w życie społeczne miasta. Należałoby się zastanowić przy okazji tej informacji m.in. nad poszukiwaniem innych kanałów informacyjnych dla tych grup wiekowych, a także nad diagnozą problemów w zakresie kapitału społecznego Czarnkowa. Tym bardziej, że sytuację w tym zakresie w mieście odzwierciedla badanie realizowane w skali ogólnopolskiej przez Instytut Spraw Publicznych dotyczące społeczeństwa obywatelskiego oraz kapitału społecznego w Polsce, które wskazuje, że udział osób w wieku 15–20 oraz powyżej 60 roku w ma tendencje do utrzymywania się na stosunkowo niskim poziomie².

Wykres 1. Struktura wykształcenia respondentów

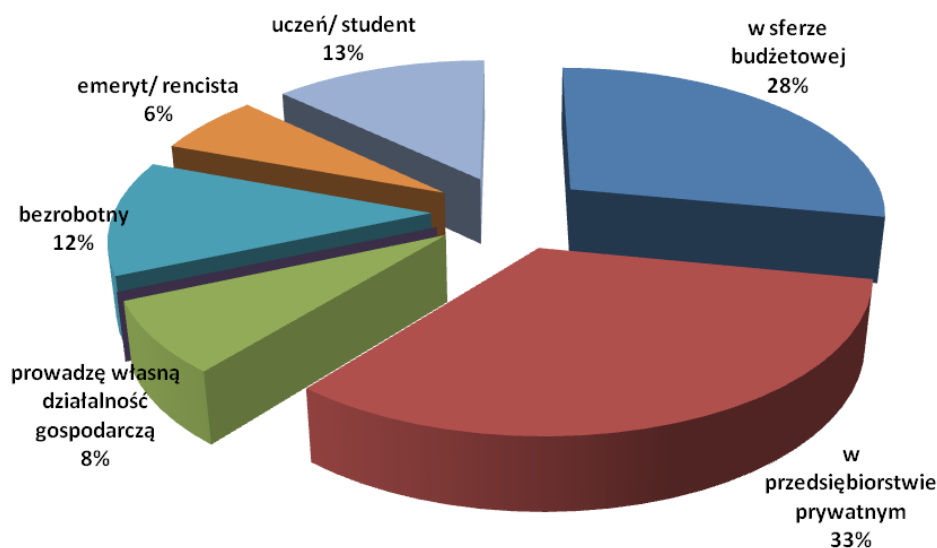
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowanie dominującą grupą w badaniu pod względem wykształcenia są osoby posiadające dyplom uczelni wyższej – stanowią one niemalże połowę osób, które wypełniły ankietę (48%). Reprezentatywna jest także grupa osób z wykształceniem średnim (34%). Niewielki udział w badaniu stanowią natomiast mieszkańcy z wykształceniem policealnym (8%), zasadniczym zawodowym (6%) oraz gimnazjalnym (4%). Ponadto w badaniu w ogóle nie wzięły udział osoby z wykształceniem podstawowym.

² Zob. szerzej, *Partycypacja publiczna w praktyce*, red. Anna Olech, Warszawa 2013; *Przepis na uczestnictwo. Diagnoza partycypacji publicznej w Polsce*, red. Anna Olech, Warszawa 2013. Raporty dostępne są: <http://www.isp.org.pl/publikacje,25.html>

Wykres 2. Struktura zatrudnienia

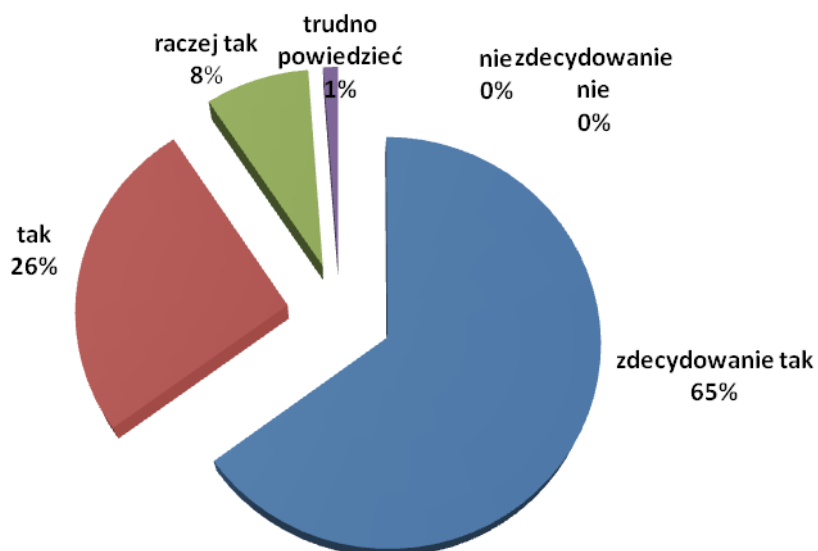
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej osób ankietowanych deklarowało zatrudnienie w przedsiębiorstwach prywatnych (33%). Reprezentatywna była także grupa osób zatrudnionych w sferze budżetowej (28%). Udział w badaniu pozostałych grup jest nieznaczny gdyż kształtuje się on pomiędzy 6 a 13%, w tym udział: uczniów/studentów stanowi 13%, osób prowadzących własną działalność gospodarczą – 8%, bezrobotnych – 12%, a emerytów/rencistów – 6%. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że w niniejszym badaniu swoich przedstawicieli nie posiadają osoby prowadzące własne gospodarstwo rolne.

OCENA POTRZEBY POSIADANIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA CZARNKÓW

Autorzy badania uznali za zasadne zapytanie respondentów o opinię, czy uważają oni za konieczne budowanie Strategii Rozwoju Miasta Czarnków. Ważny jest aspekt akceptacji procesu tworzenia Strategii Rozwoju, stąd istotnym jest zbadanie na samym wstępie jakie jest podejście do tego tematu samego społeczeństwa, a także czy występuje wśród niego i jaka jest ewentualna skala niezadowolenia.

Wykres 3. Ocena potrzeby posiadania Strategii Rozwoju

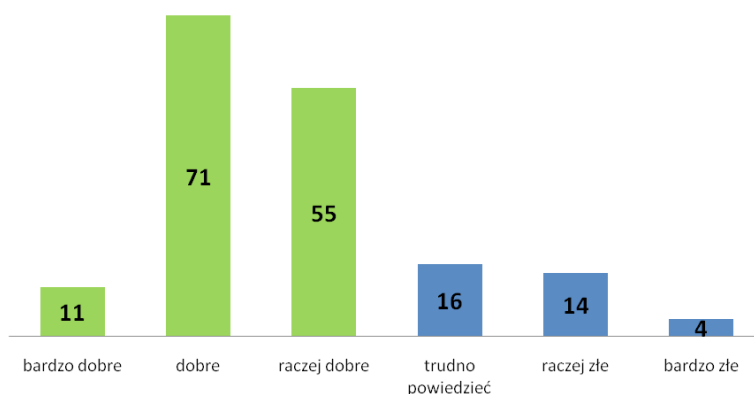
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość, bo aż 99% respondentów, uznała proces budowania Strategii Rozwoju Miasta Czarnków za zasadny, w tym 65% ankietowanych uważa, że taka Strategia jest zdecydowanie potrzebna, 26% uważa, że jest potrzebna, a 8%, że jest raczej potrzebna. Zaledwie 1% ankietowanych stwierdziło, że „trudno powiedzieć”. Taka struktura odpowiedzi oznacza, że mieszkańcy miasta Czarnków widzą potrzebę planowania strategicznego przez Urząd Miasta w oparciu o dokument Strategii Rozwoju, co może stanowić odzwierciedlenie ich niezadowolenia w stosunku do dotychczasowej polityki rozwoju regionalnego miasta.

OGÓLNA OCENA ŻYCIA W MIEŚCIE CZARNKÓW

Celem pytania była próba zaprezentowania ogólnego poziomu jakości życia w mieście Czarnków. Jest to ważna informacja w szczególności przy diagnozowaniu problemów, celów oraz kierunków rozwoju miasta, które mają na celu podwyższenie poziomu jakości życia mieszkańców w mieście Czarnków.

Wykres 4. Ogólna ocena życia w mieście

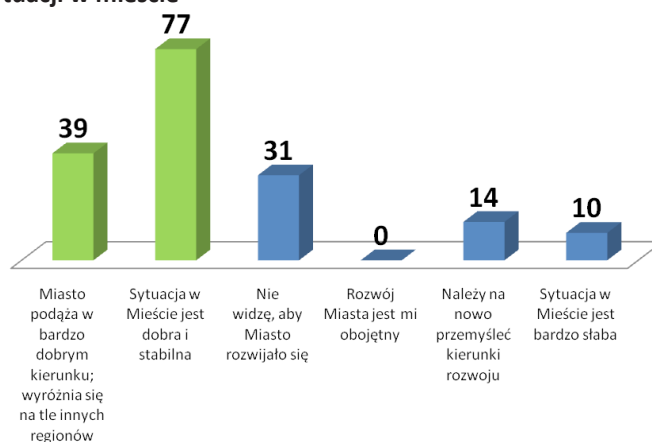

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Należy zwrócić uwagę na odpowiedź respondentów w pytaniu o ogólną ocenę poziomu życia w mieście Czarnków. Większość osób, bo aż 80%, zadeklarowało, że jakość ich życia jest zadowalająca, w tym: 6% oceniło ją bardzo dobrze, 42% dobrze, a 32% raczej dobrze. Negatywnie jakość życia w mieście Czarnków oceniło około 11% respondentów, w tym: 3% z nich oceniło tę jakość bardzo źle, a 8% raczej źle. Natomiast 9% osób biorących udział w badaniu wskazało na trudność w zweryfikowaniu ich jakości życia w mieście. Analizując otrzymane odpowiedzi warto podkreślić, że mimo iż zdecydowanej większości respondentów żyje się dobrze w granicach miasta Czarnków, to niestety w społeczeństwie tym funkcjonuje również spora grupa osób, które są niezadowolone z warunków życia, co należy wziąć pod uwagę przy planowaniu kolejnych kierunków rozwoju miasta w najbliższym okresie.

OCENA SYTUACJI W MIEŚCIE CZARNKÓW

Wykres 5. Ocena sytuacji w mieście

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość badanych twierdzi, że sytuacja w mieście Czarnków jest dobra i stabilna (45%), a 23% uważa, że miasto podąża w bardzo dobrym kierunku i wyróżnia się na tle innych regionów. Z drugiej jednak strony, aż 18% ogółu badanych nie widzi, aby miasto to rozwijało się. Wśród odpowiedzi pojawiły się również głosy mieszkańców negatywnie oceniających kierunki rozwoju miasta, które stanowią 8% ogółu, a także wskazania, że sytuacja w mieście jest bardzo słaba, które z kolei stanowią 6% wszystkich odpowiedzi. Oznacza to, że mimo sporego odsetka mieszkańców miasta Czarnków pozytywnie oceniających sytuację miasta, większość społeczeństwa nie dostrzega jego rozwoju, lub wręcz jednoznacznie stwierdza, że sytuacja w mieście jest zła i niekorzystnie oddziałuje na mieszkańców. Zaznaczyć przy tym należy, że żadnej z osób biorących udział w badaniu rozwój miasta nie jest obojętny.

OCENA POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI DO MIASTA CZARNKÓW

Problematyka poruszona w pytaniu opiera się na dwóch zagadnieniach. Pierwsze to: opinia o współpracy, relacjach Miasta z mieszkańcami. Drugie to poczucie przynależności do Miasta. Intencją tak sformułowanego pytania było badanie krzyżowe, z jednej strony opinii o współpracy, komunikacji Miasta z mieszkańcami, a z drugiej poczucia przynależności do wspólnoty, do Miasta. Należy to pytanie potraktować jako otwierające dyskusję, a nie jako podsumowanie dotyczące interakcji pomiędzy mieszkańcem, a samorządem terytorialnym, władzą w mieście.

Wykres 6. Ocena poczucia przynależności do miasta

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów zakresliło odpowiedź: Czuję, że należę do wspólnoty (35%). Druga duża grupa ankietowanych (26%) odpowiedziała, że ich poczucie przynależności jest bardzo silne. Z kolei trzecia co do wielkości grupa respondentów (25%) wskazała, że wyczuwa słabą więź z miastem. Oznacza to, że około 86% ankietowanych wyczuwa jakąkolwiek przynależność do miasta Czarnków, z naciskiem na pozytywny aspekt tego uczucia. Niemniej jednak, należy wziąć pod uwagę, że wśród odpowiedzi 4% wskazań było na stwierdzenie „nie mam zdania”, a 10% respondentów nie czuje w ogóle przynależności do miasta Czarnków.

OCENA REALIZACJI ZADAŃ I INWESTYCJI NA TERENIE MIASTA CZARNKÓW

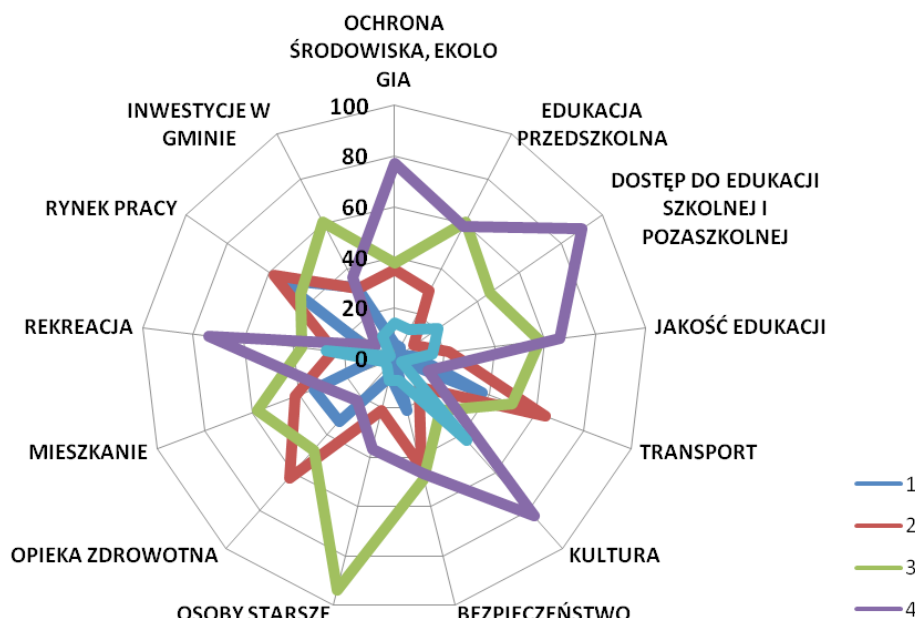
Wykres radarowy przedstawia ocenę zadań i inwestycji w podziale na poszczególne kategorie. Ustalona została skala od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo źle, a 5 – bardzo dobrze. Obszary zadań, które były oceniane w tym pytaniu to:

1. Ochrona środowiska, ekologia
2. Edukacja przedszkolna.
3. Edukacja.
4. Transport.
5. Kultura.
6. Bezpieczeństwo.
7. Pomoc społeczna.
8. Opieka zdrowotna.

9. Mieszkanie.
10. Rekreacja.
11. Rynek pracy.
12. Inwestycje w mieście.

Liczby 0, 20, 40 ... aż do 100 oznaczają liczbę ocen wyrażonych przez mieszkańców w danej kategorii.

Wykres 7. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie miasta

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najlepiej zostały ocenione: kultura, rekreacja, dostęp do edukacji. Kulturę oceniły 43 osoby jako bardzo dobrą. Z kolei rekreację: 74 osób na dobry, dostęp do edukacji: 90 osób na dobry. Najwięcej kategorii otrzymało ocenę przeciętnie. Średnia ocen od 3,5 do 4,2 kształtuje się odnośnie: edukacji przedszkolnej, pomocy społecznej, inwestycji w mieście.

Spośród kategorii **najslabiej** zostały ocenione: rynek pracy, mieszkanie, opieka zdrowotna oraz transport. Średnia ocen kształtuje się od 2,7 do 3,2. Jest to bardzo znaczący sygnał, że muszą to być kluczowe obszary w diagnozowaniu problematyki, celów, kierunków rozwojowych, a także zadań operacyjnych.

PRIORYTETOWE OBSZARY ROZWOJU NA TERENIE MIASTA CZARNKÓW

Kolejne pytanie bezpośrednio wynika z poprzedniego, tj. oceny zadań oraz inwestycji na terenie miasta. Respondenci mieli tutaj za zadanie przedstawić, które obszary są według nich priorytetowymi w okresie 2015–2025.

Tabela 3. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie miasta w latach 2015–2025

LP.	NAZWA OBSZARU ROZWOJU	LICZBA WSKAZAŃ W ANKIETACH
1.	POCHRONA ŚRODOWISKA, EKOLOGIA	12
2.	EDUKACJA PRZEDSZKOLNA	10
3.	DOSTĘPNOŚĆ DO EDUKACJI SZKOLNEJ I PRZEDSZKOLNEJ	55
4.	TRANSPORT	22
5.	KULTURA	12
6.	BEZPIECZEŃSTWO	22

7.	OSOBY STARSZE	7
8.	OPIEKA ZDROWOTNA	40
9.	MIESZKANIE	23
10.	REKREACJA	25
11.	RYNEK PRACY	118
12.	INWESTYCJE W MIEŚCIE	33
	RAZEM	379

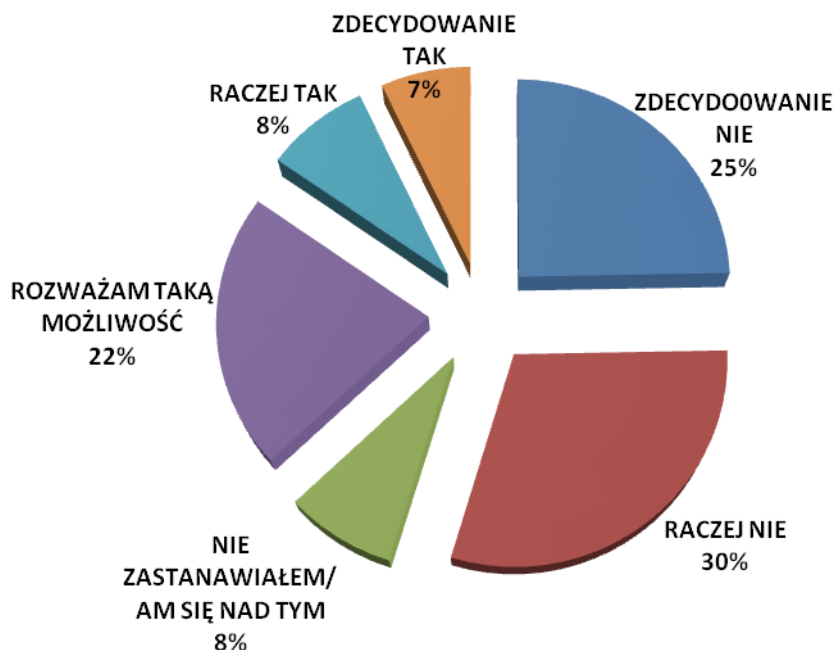
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wyróżnione zostały obszary, które według mieszkańców stanowią priorytet do rozwoju w okresie 2015–2025. Najwięcej wskazań w zakresie konieczności skoncentrowania się na szukaniu rozwiązań otrzymały takie obszary jak: rynek pracy, dostępność do edukacji szkolnej i przedszkolnej oraz opieka zdrowotna.

PLANY RELOKACYJNE MIESZKAŃCÓW MIASTA CZARNKÓW

Badani odpowiadali na pytania dotyczące planów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania poza obszar miasta. Jest to istotne pytanie w kontekście odczuć, opinii społeczeństwa o ogólnym poziomie życia, warunków, możliwości rozwoju na terenie miasta.

Wykres 8. Plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie najbliższych 5–7 lat

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość ankietowanych (30% udzielonych odpowiedzi) raczej nie zamierza zmienić swojego miejsca zamieszkania poza obszar miasta, ponadto 25% respondentów zdecydowanie nie zamierza tego robić. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że 22% osób biorących udział w badaniu rozważa możliwość przeprowadzki, a 15% zdecydowanie lub raczej chce to uczynić. Taki rozkład odpowiedzi oznacza, że zdecydowana większość respondentów uważa, iż ich życie w mieście Czarnków jest na takim poziomie, że nie zamierzają oni zmienić miejsca zamieszkania poza jego obszar. Przy wytyczaniu kolejnych kierunków rozwoju miasta Czarnków należy jednak zwrócić uwagę na głosy tej części społeczeństwa, która na chwilę obecną nie widzi szans dalszego prosperowania w jej granicach i rozważa, albo w ogóle podjęła już decyzję, o zmianie miejsca zamieszkania. Tym bardziej że 8% osób biorących udział w badaniu nie zastanawiało się jeszcze nad taką ewentualnością.

2.2. ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA PRZEDSIĘBIORSTW

Kolejną grupą docelową badania ankietowego byli przedstawiciele przedsiębiorstw. Ankietyzacji poddano nie tylko firmy, które mają swoje siedziby na terenie miasta Czarnków, ale także te, które prowadzą w jego granicach działalność. Ważne było wydzielenie tematu rynek pracy, prowadzenie działalności gospodarczej, gdyż już na etapie diagnozy społeczno-gospodarczej ten obszar pojawił się jako problematyczny. Ponadto przedstawiciele przedsiębiorstw mają inną perspektywę oceny miasta niż pozostałe grupy interesariuszy.

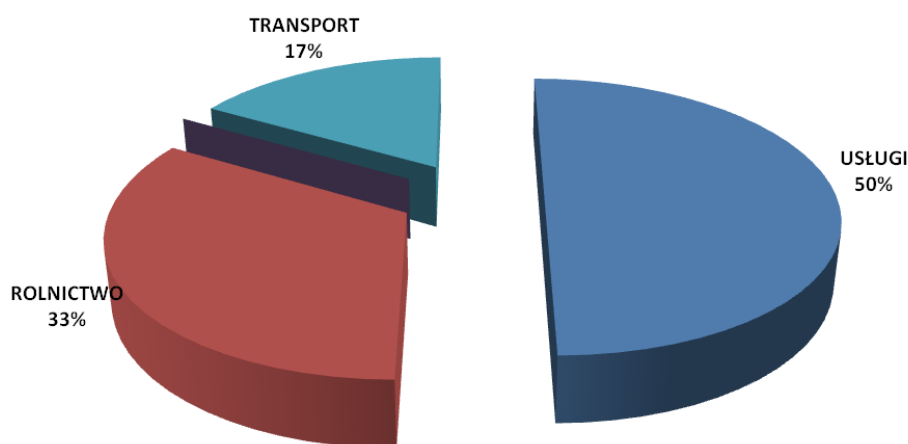
Zakres badania ankietowego obejmował następujące obszary tematyczne:

1. Dane o firmie: branża, rok rozpoczęcia działalności, wielkość zatrudnienia, siedziba firmy, miejsce wykonywania działalności.
2. Ocena rozwoju prowadzonej działalności.
3. Ocena bieżącej sytuacji finansowej.
4. Korzystanie z zewnętrznych form wsparcia finansowego.
5. Warunki prowadzenia działalności.
6. Wsparcie lokalnej działalności.
7. Propozycja zadania do realizacji na terenie miasta w okresie 2015–2025 z punktu widzenia respondenta.
8. Podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do przedsiębiorstwa.

DANE O FIRMIE

Na początku należy scharakteryzować grupę przedstawicieli przedsiębiorstw, które wzięły udział w badaniu ankietowym.

Wykres 9. Rodzaje branż

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość przedstawicieli przedsiębiorstw, która wzięła udział w badaniu ankietowym reprezentuje branże usługowe (50% ankietowanych). Wśród kolejnych wskazań znalazły się: rolnictwo (33%) oraz transport (17%). W badaniu nie wzięli udziału przedstawiciele takich branż jak handel czy przemysł.

Tabela 4. Rok rozpoczęcia działalności

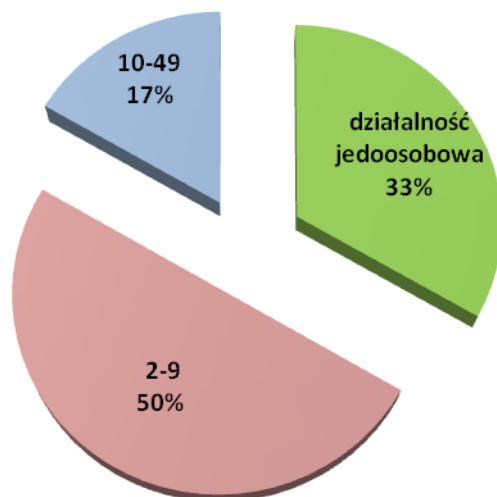
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI	% WYPEŁNIONYCH ANKIET
Do 1989 r.	33
1990–2004	67
2005–2013	0
2014	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość firm (67%), która wzięła udział w badaniu ankietowym, powstała lub też prowadzi działalność na terenie miasta w okresie między 1990–2004. Z kolei 33% ankietowanych reprezentuje firmy powstałe w okresie do 1989 r. W badaniu nie wzięli udziału przedstawiciele firm założonych w okresie między 2005 a 2013 rokiem, ani w 2014 r.

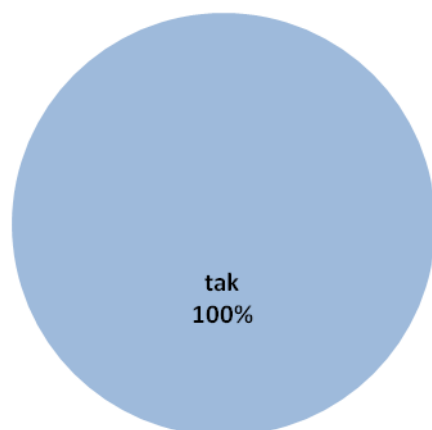
Wykres 10. Struktura wielkości zatrudnienia

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Spośród wszystkich przedstawicieli firm, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym, 50% pracuje w mikro-przedsiębiorstwach (do 9 pracowników), 33% reprezentuje firmy jednoosobowe, tj. zarejestrowane w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej, a 17% pracuje w firmach małych (do 49 pracowników). W badaniu nie wzięli udziału przedstawiciele firm średnich, ani dużych.

Wykres 11. Pierwsza siedziba firmy/pierwsze miejsce wykonywania działalności

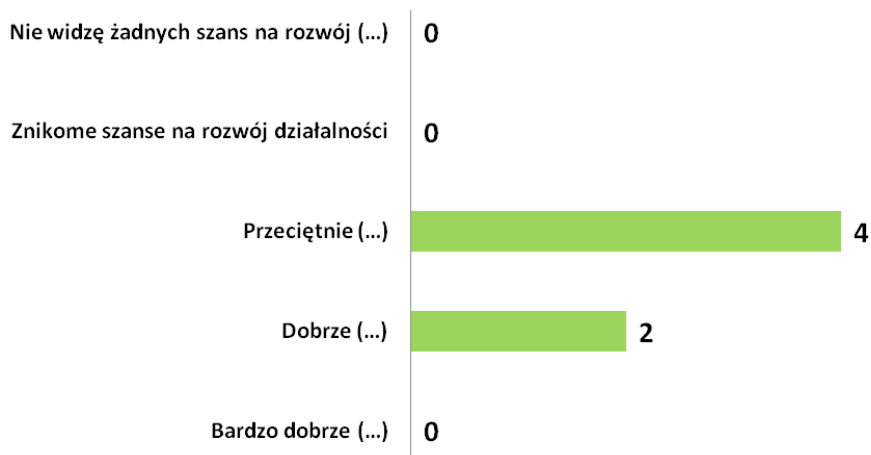
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Z danych wynika, że wszyscy przedstawiciele firm, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym, reprezentują firmy, które działają lub posiadają siedzibę od początku na terenie miasta Czarnków. Zatem należałoby w dalszym procesie uspołeczniania zastanowić się nad zagadnieniem, co przyciąga firmy, a co je z kolei zniechęca do działania na terenie niniejszego miasta. Tym samym, co jest jego słabą, a co mocną stroną, w pozyskiwaniu firm, w konkurowaniu z gminami ościennymi o nowe miejsca pracy, nowych przedsiębiorców.

OCENA ROZWOJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Pytanie dotyczyło zarówno możliwości rozwoju samej działalności gospodarczej na terenie miasta jak i elementu współpracy, relacji przedsiębiorca – samorząd terytorialny.

Wykres 12. Jak ocenia Pan/Pani możliwość rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej na obszarze miasta?

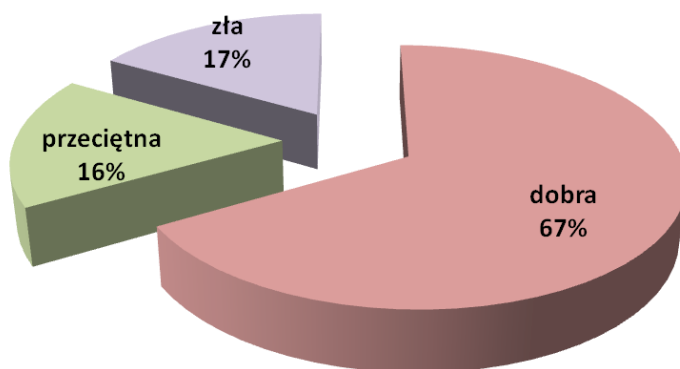

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów (67%) uznało, że ma przeciętne możliwości rozwoju na terenie miasta. Z kolei 33% respondentów oceniło te warunki jako dobre. Zatem ogólna ocena możliwość rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej na obszarze miasta Czarnków jest pozytywna jeśli chodzi o dostrzeganie silnych stron działalności gospodarczej, jak i wzajemnego pola oddziaływania w relacjach firma – samorząd terytorialny. Nie należy jednak traktować tego pytania jako podsumowania analizy, a wstęp do dialogu przedsiębiorstw, samorządu terytorialnego oraz instytucji otoczenia biznesu.

OCENA BIEŻĄCEJ SYTUACJI FINANSOWEJ

Wykres 13. Jak oceniają Państwo bieżącą sytuację finansową gospodarstwa/firmy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena sytuacji finansowej firm jest ogólnie pozytywna. Zaledwie 17% przedstawicieli biorących udział w badaniu deklaruje, że ich sytuacja finansowa jest na złym poziomie, a 16%, że na przeciętnym. Najwięcej osób uznaje, że obraz ich finansów jest dobry (67%), należy jednakże przy tym zaznaczyć, że nikt nie wskazał, że obraz tych finansów jest bardzo dobry – z drugiej jednak strony nie padła również żadna odpowiedź, która wskazywałaby na bardzo złą tę sytuację.

KORZYSTANIE Z ZEWNĘTRZNYCH FORM WSPARCIA FINANSOWEGO

Tabela 5. Czy korzystali Państwo w ramach prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej z zewnętrznych źródeł finansowania?

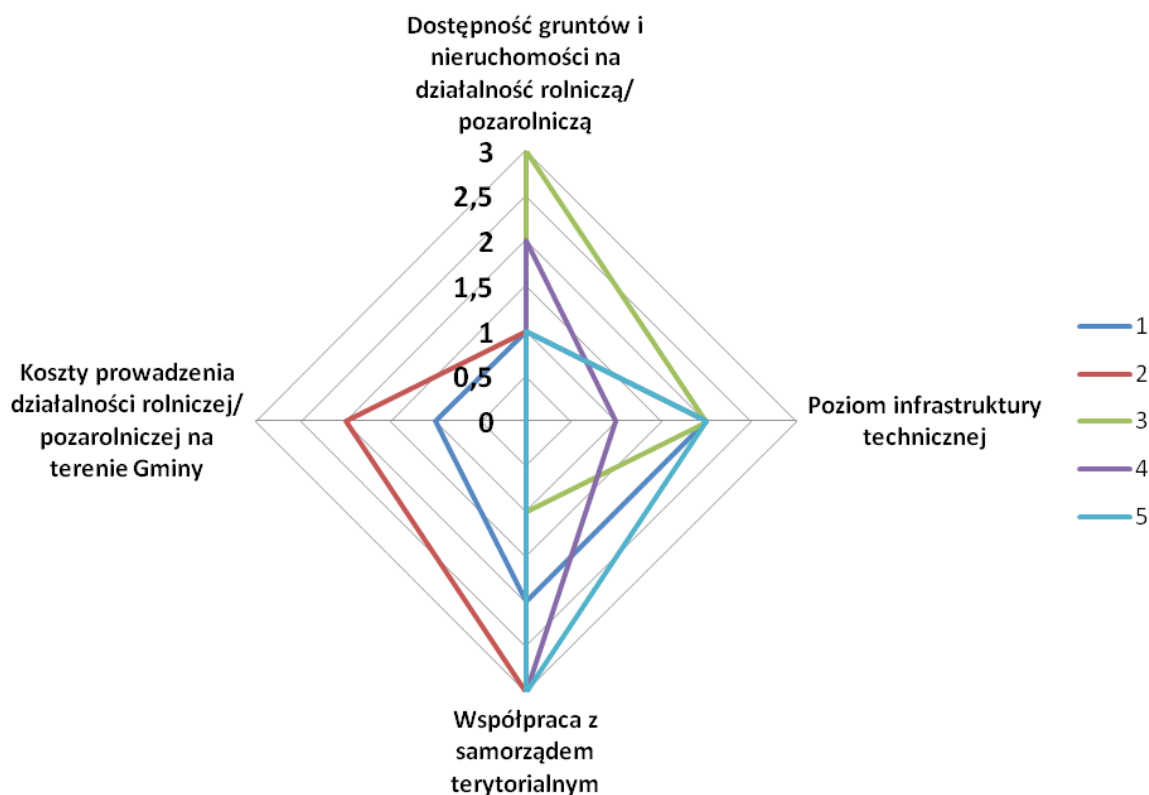
KATEGORIA	TAK	NIE
Instrumenty finansowe o charakterze komercyjnym (pożyczki, kredyty, inne)	3	0
Finansowanie ze środków europejskich (np. POKL, PO IG, pożyczki Jeremie)	0	0
Dotacje z budżetu Skarbu Państwa (np. Funduszu Pracy, PFRON, inne)	0	0
Inne – jakie, wymień	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów deklaruje, że korzystało z instrumentów finansowych o charakterze komercyjnym (pożyczek, kredytów). Żaden z ankietowanych nie otrzymał finansowania ze środków europejskich oraz dotacji ze Skarbu Państwa. W dalszym etapie uspołeczniania Strategii Rozwoju należałoby poruszyć kwestie dotyczące możliwości pozyskiwania środków finansowych.

WARUNKI PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

Wykres 14. Jak ocenia Pan/Pani warunki prowadzenia działalności rolniczej/pozarolniczej na terenie miasta?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Większość respondentów negatywnie ocenia współpracę z samorządem terytorialnym, a także dostępność gruntów i nieruchomości. Z kolei jako przeciętne są postrzegane: poziom infrastruktury technicznej oraz koszty prowadzenia działalności.

WSPARCIE LOKALNEJ DZIAŁALNOŚCI

Tabela 6. Które z niżej przedstawionych propozycji wsparcia lokalnej działalności są realizowane na terenie miasta?

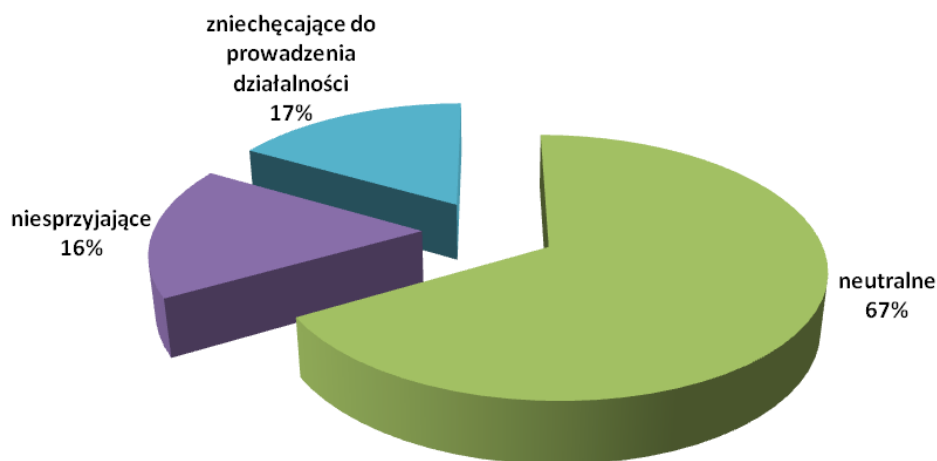
KATEGORIA	TAK	NIE
Tworzenie stref ekonomicznych	1	3
Zrzeszanie przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	5	0
Wsparcie finansowe przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	1	3
Poziom infrastruktury technicznej	6	0
Poziom infrastruktury logistycznej	0	4
Pomoc formalna przy zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej	1	3
Promocja przedsiębiorców, rolników, rzemieślników	2	2
Pomoc w znalezieniu lub wyszkoleniu kadry	0	4
Wsparcie w zatrudnianiu pracowników, doposażeniu stanowisk pracy	1	3
Pomoc w znalezieniu odpowiednich nieruchomości	1	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Respondenci dostrzegają przede wszystkim odpowiedni poziom infrastruktury technicznej do prowadzenia działalności, a także prowadzenie form zrzeszających przedsiębiorców/rolników/rzemieślników. Jako minus deklarują przede wszystkim niewielkie wsparcie w zakresie znalezienia odpowiednio wykwalifikowanej kadry, w zatrudnianiu pracowników, doposażeniu stanowisk pracy.

PODEJŚCIE PRZEDSTAWICIELI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO PRZEDSIĘBIORSTWA

Wykres 15. Jak oceniają Państwo podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność rolniczą/pozarolniczą?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów uznało, że podejście, relacje przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność gospodarczą jest neutralne (67% wskazań). Natomiast 17% ankietowanych uważa podejście to za zniechęcające do prowadzenia działalności, niesprzyjające, a w 16% przypadków za niesprzyjające. Należy zwrócić przy tym uwagę na fakt, że żaden z badanych nie stwierdził, że podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność gospodarczą jest dobre, na właściwym poziomie, lub wyróżniające się.

3. SUGEROWANE KIERUNKI ROZWOJU MIASTA CZARNKÓW

Każda ankieta – zarówno skierowana do mieszkańców, przedsiębiorstw jak i organizacji pozarządowych – zawierała tzw. kartę zadania, w której poproszono respondentów o zaproponowanie priorytetowego zadania do realizacji na terenie miasta Czarnków w okresie programowania na lata 2015–2025. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie nazwy zadania, krótkiego opisu oraz miejsca jego realizacji.

Zamieszczenie pytania w każdej ankiecie, do wszystkich grup docelowych badania ankietowego, miało na celu zbadanie potrzeb w zakresie zadań o charakterze inwestycyjnym lub nieinwestycyjnym (miękkim). Uwzględniono indywidualną perspektywę spojrzenia na potrzeby na terenie miasta Czarnków. Ponadto uwzględniono zróżnicowanie potrzeb u różnych grup docelowych. Inne potrzeby ma przedsiębiorstwo, które działa na terenie miasta Czarnków, inne zaś mieszkańiec, a jeszcze inne organizacja pozarządowa. Jest to także ważna informacja dla władz lokalnych, powiatowych oraz wojewódzkich odnośnie potrzeb miasta.

Celem karty zadań było także wytyczenie przykładowych kierunków rozwoju miasta Czarnków.

Z pewnością propozycje zawarte w karcie zadania należy traktować jak pewną próbę wskazania kierunku rozwoju dla miasta Czarnków. Elementem uzupełniającym będą m.in. konsultacje społeczne, na które zaproszeni zostaną wszyscy zainteresowani. Sam sposób dotarcia do respondentów sprawia, że katalog zadań na lata 2015–2025 należy potraktować jako otwarty. Informację podawały osoby, które są aktywne, zainteresowane sprawami regionu, uczestniczą w sprawach swojego regionu, mają kontakt z administracją publiczną.

PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE MIASTA – PROPOZYCJE Z ANKIET DLA MIESZKAŃCÓW

Respondenci wskazali, że ich zdaniem priorytetowe do realizacji w okresie 2015–2025 są takie zadania jak:

INWESTYCJE

- Rewitalizacja parku miejskiego – chodniki, nowa fontanna, zieleń, widownia.
- Remont elewacji budynku przy ul. Kościuszki 47.
- Budowa chodników.
- Budowa ścieżek rowerowych – obejmujących całe miasto a najlepiej również sąsiednie gminy, ścieżki te powinny być również dostosowane do jazdy na rolkach, wrotkach.
- Wykonanie placu zabaw dla dzieci – zagospodarowanie pustego terenu koło targowiska.
- Zainstalowanie większej liczby kamer (monitoring) – proponuję zwiększenie liczby kamer w mieście, przykładowe lokalizacje to park, w pobliżu szkół, przedszkoli.
- Budowa hotelu koło gimnazjum.
- Poprawa estetyki placów i ulic poprzez renowację budynków komunalnych, zdecydowanie przydałby się remont kamienic przy naszym pięknym deptaku w centrum.
- Wybudowanie budynku przy pl. Powstańców Wlkp. imitującego zespół budynków szeregowych.
- Ukończenie obwodnicy północ–południe, zmniejszenie ruchu komunikacyjnego w centrum miasta.
- Główne schody wejściowe na Górę Krzyżową są zniszczone i bardzo niebezpieczne.
- Renowacja elewacji na ul. Kościuszki na wysokości wyjazdu Straży Pożarnej.
- Budowa krytego basenu, rozbudowa o siłownię saunę i miejsce SPA.
- Więcej miejsc parkingowych w centrum i obniżka cen za postój.
- Zagospodarowanie terenów za szkołą podstawową.
- Czarnków staje się miastem „starych ludzi”. Brakuje miejsc pracy, nowych zakładów. Zbyt niskie są płace, dlatego miasto się nie rozwija.
- Oświetlenie ulic.
- Postawienie koszy na śmieci.
- Odnowa dworca PKS, więcej połączeń.
- Budowa stoku narciarskiego, boisko ze sztuczną nawierzchnią, pełnowymiarowe do piłki nożnej; zaangażowanie w dbałość o zieleń, wymianę siedzeń i modernizację amfiteatru.
- Wstawienie na kilku podwórkach opłotowania i bram, np.: ulice Rybaki, J. Markiewicza, T. Kościuszki, Wroniecka w okolicach ronda JP II.
- Nowe mieszkania, jeden nowy potencjalny blok to za mało.
- Przywrócenie kolei.

- Wody geotermalne.
- Ułatwienie dostępu dla osób niepełnosprawnych i starszych.
- Dostęp do fachowej opieki medycznej.
- Małe lądowisko dla samolotów – podobne do lądowiska w Obornikach Wlkp.
- Zagospodarowanie terenów w środku miasta – targowisko i okolice – nie są one piękną wizytówką.
- Budowa mieszkań socjalnych, co stwarzałoby szanse rozwoju dla młodych mieszkańców, których niekoniecznie stać na wysokie kredyty mieszkaniowe.
- Brakuje mieszkań nowych z rynku pierwotnego, natomiast mieszkań z rynku wtórnego jest dostatek. Chcąc kupić nowe mieszkanie są na to małe możliwości
- Budowa startowiska paralotniowego. Nasze miasto ma bardzo dobre tereny do uprawiania paralotniarstwa swobodnego, ale niestety nie ma gdzie go uprawiać z powodu gęstego zadrzewienia moren, gór i licznych wzniesień w naszej gminie.
- Udostępnienie dla mieszkańców (i nie tylko) stateczku turystycznego na Noteci.
- Zainteresowanie i dofinansowanie festiwalów kulturalnych na terenie miasta (spektakle teatralne, koncerty muzyki poważnej itp.).
- Utworzenie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej.
- Budowa hali sportowej przy Liceum Ogólnokształcącym w Czarnkowie.
- Problem z przeludnionym autobusem MZK.
- Wykorzystanie źródeł geotermalnych.
- Poprawa bezpieczeństwa pieszych – zamontowanie radarów w światłach lub większe kontrole patroli policji.
- Żłobek w Czarnkowie.
- Doprowadzenie do sprowadzenia inwestorów, pomoc zainteresowanym inwestorom.

ZADANIA NIEINWESTYCYJNE

- Aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych.
- Promowanie aktywizacji zawodowej kobiet. Bolączką lokalnego rynku pracy jest jego zorientowanie na pracownika płci męskiej (ze względu na dużą ilość miejsc pracy typowo fizycznej).
- Szkolenia dla właścicieli psów – problem załatwiania potrzeb fizjologicznych zwierząt na chodniku.
- Tworzenie nowych miejsc pracy. Przyciągnięcie do miasta firm, które będą tworzyć nowe miejsca pracy dla osób z różnym wykształceniem oraz różnej specjalizacji. Cel można zrealizować poprzez specjalne zachęty podatkowe dla przyszłych przedsiębiorców.
- Pozyskanie zagranicznego inwestora, który na terenie miasta otworzyłby dużą działalność gospodarczą, co pozwoliłoby na powstanie nowych miejsc pracy dla społeczności lokalnej.
- Zajęcia i szkolenia umożliwiające rozwijanie pasji i zainteresowań dla młodzieży i osób dorosłych.
- Strefa ekonomiczna, możliwość zwolnienia z podatków nowe firmy i firmy rozbudowujące się, proporcjonalna ulga w stosunku do ilości nowo zatrudnionych osób.

PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE MIASTA – PROPOZYCJE Z ANKIET DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

INWESTYCJE

- Tereny inwestycyjne.
- Chodnik łączący miasto z dwoma pobliskimi wioskami Śmieszkowo i Brzeźno.
- Budowa pływalni.
- Sieć ścieżek rowerowych.
- Wsparcie finansowe przy renowacji elewacji.
- Tworzenie nowych miejsc pracy.
- Budownictwo mieszkalne, działki pod budownictwo jednorodzinne.
- Przeniesienie urzędu skarbowego do innego budynku, nowocześniejszego.
- Ośrodek całodobowy dla seniorów.

ZADANIA NIEINWESTYCYJNE

- Ulgi dla przedsiębiorców.

PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI NA TERENIE MIASTA – PROPOZYCJE Z ANKIET DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

INWESTYCJE

- Przydzielenie lokalu biurowego wraz z wyposażeniem (np. komputery, drukarka itp.) oraz sali spotkań dla członków związku.

4. WNIOSKI

W wyniku realizacji badania ankietowego otrzymano ponad 180 ankiet. Wśród mieszkańców szczególnie aktywną grupą byli mężczyźni. Ich udział stanowi 53%. Oznacza to, że zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne miasta Czarnkowa rozkłada się równomiernie z punktu widzenia struktury płci.

Z kolei struktura wiekowa jest stosunkowo zróżnicowana. Największą reprezentację mają osoby w wieku 21–30 oraz 31–40. Odsetek procentowy dwóch skrajnych grup wiekowych, tj.: powyżej 60 lat oraz między 15 a 20 rokiem życia, jest najmniejszy i wynosi odpowiednio 7 i 4%. Jest to ważna informacja z perspektywy aktywizowania osób najmłodszych oraz najstarszych do zaangażowania w życie społeczne miasta.

Struktura wykształcenia mieszkańców jest również zróżnicowana. Największa grupa uczestników to osoby z wykształceniem wyższym (48%) i średnim (34%). Pozostałe osoby stanowią procentowy udział poniżej 10%. Największa grupa respondentów deklaruje zatrudnienie w przedsiębiorstwach prywatnych (33%) oraz w strefie budżetowej (28%). Najmniej liczni są emeryci, renciści oraz prowadzący własną działalność gospodarczą. Ankiety w ogóle nie wypełnili mieszkańcy miasta prowadzący gospodarstwo rolne.

Mieszkańcy w większości (80%) są zadowoleni z jakości życia na terenie miasta Czarnków. Z kolei 3% badanych orzekło, że poziom życia jest bardzo zły, a niecałe 8%, że jest raczej zły. Zdecydowana większość badanych deklaruje przynależność do miasta Czarnkowa (86%). Z tego ¼ badanych uznaje, że jest to słaba więź, a 26% twierdzi, że jest ona bardzo silna. Udział osób, które deklarują chęć zmiany zamieszkania w okresie najbliższych 5–7 lat wynosi 15%. Przy wytyczaniu kolejnych kierunków rozwoju miasta Czarnków należy jednak zwrócić uwagę na głosy tej części społeczeństwa, która na chwilę obecną nie widzi szans dalszego prosperowania w jej granicach i rozważa, albo w ogóle podjęła już decyzję, o zmianie miejsca zamieszkania.

Na poziomie 45% jest odsetek osób pozytywnie rozpatrujących sytuację w mieście Czarnków. Uczestnicy, którzy deklarują, że nie dostrzegają rozwoju miasta, stanowią 18% ogółu. Respondenci niemal jednogłośnie orzekli, że Strategia Rozwoju Miasta Czarnków jest potrzebna. Negatywne odpowiedzi stanowią zaledwie 1% wszystkich odpowiedzi. Mieszkańcy widzą dużą potrzebę w rozwoju obszaru związanego z rynkiem pracy, dostępem do edukacji oraz opieką zdrowotną. Są to kategorie, które pojawiają się zarówno w tzw. Karcie zadań priorytetowych do realizacji w okresie 2015–2025, a także w pytaniach zamkniętych, w oparciu o skalę odpowiedzi 1–5 (1 – bardzo źle, 5 – bardzo dobrze).

PRZEDSIĘBIORSTWA

Zdecydowana większość przedstawicieli przedsiębiorstw, która wzięła udział w badaniu ankietowym reprezentuje branżę usługową (50% ankietowanych). Większość firm (67%), które wzięły udział w badaniu ankietowym, powstało lub też prowadziło działalność na terenie miasta w okresie między 1990–2004. Ankiety nie wypełnili przedstawiciele firm założonych w okresie 2005–2013 oraz w roku obecnym. Spośród wszystkich przedstawicieli firm, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym, 50% pracuje w mikroprzedsiębiorstwach (do 9 pracowników), 33% reprezentuje firmy jednoosobowe, tj. zarejestrowane w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej.

W badaniu wzięli udział przedsiębiorcy posiadający siedzibę na terenie miasta pierwotnie, od momentu założenia działalności. Najwięcej respondentów uznało, że ma przeciętne możliwości rozwoju na terenie miasta. Z kolei 27% respondentów oceniło te warunki jako dobre. Zatem ogólna ocena możliwości rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej na obszarze miasta jest pozytywna jeśli chodzi o dostrzeganie silnych stron działalności gospodarczej, jak i wzajemnego pola oddziaływania w relacjach firma – samorząd terytorialny. Ocena sytuacji finansowej firmy jest ogólnie pozytywna. Jedynie 17% respondentów deklaruje, że ich sytuacja finansowa jest na złym poziomie. Najwięcej osób uznaje, że obraz ich finansów jest przeciętny (16%) oraz dobry (67%).

Najwięcej respondentów deklaruje, że korzystało z instrumentów finansowych o charakterze komercyjnym (pożyczek, kredytów). Nie ubiegali się jednak o fundusze europejskie czy też ze Skarbu Państwa. W dalszym etapie uspołeczniania Strategii Rozwoju należałoby poruszyć kwestie dotyczące możliwości pozyskiwania środków finansowych.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
METODOLOGIA	3
WIZJA I MISJA ROZWOJU MIASTA CZARNKÓW	5
KIERUNKI ROZWOJU, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	5
FINANSOWANIE	18
SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	18
SYSTEM MONITORINGU, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII	19
ZAKOŃCZENIE	20
Załącznik nr 1.	
SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA MIASTA CZARNKÓW	21
1. Historia	21
2. Położenie	21
3. Powierzchnia	22
4. Układ przestrzenny	22
4.1. Własność terenów	22
4.2. Tereny i oferty inwestycyjne	23
5. Źródła energii odnawialnej	24
5.1. Energia z elektrowni wiatrowych	24
5.2. Wody geotermalne	24
5.3. Energia słoneczna	24
5.4. Energia z biomasy i biogazu	24
6. Zasoby naturalne	25
6.1. Klimat	25
6.2. Rzeźba terenu	25
6.3. Zasoby wodne	25
6.4. Gleby	26
6.5. Surowce mineralne	26
6.6. Obszary zielone	27
7. Procesy demograficzne	28
7.1. Ludność	28
7.2. Wiek ludności miasta Czarnków	29
8. Infrastruktura społeczna	30
8.1. Edukacja	30
8.2. Kultura i sztuka	33
8.3. Sport i rekreacja	38
8.4. Bezpieczeństwo publiczne	39
8.5. Ochrona zdrowia	40
8.6. Pomoc społeczna	41
8.7. Organizacje pozarządowe i społeczeństwo obywatelskie	42

9. Sytuacja gospodarcza	43
9.1. Rynek pracy	43
9.2. Otoczenie biznesu	44
9.3. Przemysł	45
9.4. Bezrobocie	46
9.5. Turystyka	48
9.6. Rolnictwo	49
10. Infrastruktura techniczna	52
10.1. Mieszkalnictwo	52
10.2. Sieć komunikacyjna	53
10.3. Sieć energetyczna	53
10.4. Sieć kanalizacyjna	54
10.5. Sieć wodociągowa	54
10.6. Sieć gazowa	55
10.7. Sieć telefoniczna	55
10.8. Gospodarka odpadami	55
11. Powiązania zewnętrzne	55
Załącznik nr 2.	
ANALIZA SWOT	56
Załącznik nr 3.	
RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH	62
1. WSTĘP	62
1.1. CEL I METODA BADAŃ	62
2. MIASTO CZARNKÓW W PERCEPCJI MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORSTW I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	64
2.1. ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA MIESZKAŃCÓW	64
2.2. ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA PRZEDSIĘBIORSTW	71
3. SUGEROWANE KIERUNKI ROZWOJU MIASTA CZARNKÓW	77
4. WNIOSKI	80

SPIS ILUSTRACJI

Rysunek 1. Harmonogram prac	4
ZAŁĄCZNIK NR 1.	
Rysunek 1. Położenie Czarnkowa na tle Polski	21
Rysunek 2. Położenie Czarnkowa na tle powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego	22

SPIS TABEL

Tabela 1. Matryca kierunków rozwoju oraz celów strategicznych i operacyjnych	5
Tabela 2. Wskaźniki ogólne	11
Tabela 3. Wskaźniki realizacji kierunku rozwoju „Konkurencyjna gospodarka”	12
Tabela 4. Wskaźniki realizacji kierunku „Rozwój kapitału ludzkiego”	14
Tabela 5. Wskaźniki realizacji kierunku rozwoju „Inwestycje w zasoby”	16
Tabela 6. Wskaźniki realizacji kierunku rozwoju „Współpraca z otoczeniem”	17

ZAŁĄCZNIK NR 1.

Tabela 1. Kategorie gruntów w mieście Czarnków w 2013 r.	23
Tabela 2. Saldo migracji w mieście Czarnków w latach 2007–2012	29
Tabela 3. Dane demograficzne miasta Czarnków na tle powiatu, województwa i Polski w 2012 r.	29
Tabela 4. Procentowy udział grup wiekowych w ogólnej ludności w mieście Czarnków w 2012 r., powiecie, województwie i w Polsce	30
Tabela 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego w mieście Czarnków w 2012 r. na tle powiatu, województwa i kraju	30
Tabela 6. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej Nr 1 w Czarnkowie w latach 2009–2013	31
Tabela 7. Liczba uczniów w Gimnazjum Publicznym w Czarnkowie	32
Tabela 8. Miejska Biblioteka Publiczna – dane statystyczne za rok 2012	37
Tabela 9. Kalendarz ważniejszych imprez organizowanych co roku na terenie miasta Czarnków przez MCK	37
Tabela 10. Zdarzenia pożarowe w mieście Czarnków w latach 2011–2013	39
Tabela 11. Opieka zdrowotna w mieście Czarnków – dane statystyczne	40
Tabela 12. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w mieście Czarnków w latach 2009–2013	41
Tabela 13. Liczba podmiotów gospodarczych wg rodzaju działalności w mieście Czarnków w 2012 r.	43
Tabela 14. Podmioty gospodarcze wg wielkości klas w mieście Czarnków w 2012 r.	43
Tabela 15. Poziom i natężenie bezrobocia w mieście Czarnków i powiecie czarnkowsko-trzcianeckim w roku 2013	46
Tabela 16. Struktura długotrwale bezrobotnych wg wykształcenia w mieście Czarnków w 2012 i 2013 r.	47
Tabela 17. Liczba bezrobotnych w poszczególnych kategoriach wiekowych w mieście Czarnków w 2013 r.	48
Tabela 18. Użytkowanie gruntów w mieście Czarnków w 2010 r.	51
Tabela 19. Mieszkalnictwo w mieście Czarnków w 2012 r.	52
Tabela 20. Sieć kanalizacyjna w mieście Czarnków w 2012 r.	54
Tabela 21. Sieć wodociągowa w mieście Czarnków w 2012 r.	54

ZAŁĄCZNIK NR 3.

Tabela 1. Struktura płci respondentów	64
Tabela 2. Struktura wiekowa respondentów	64
Tabela 3. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie miasta w latach 2015–2025	69
Tabela 4. Rok rozpoczęcia działalności	71
Tabela 5. Czy korzystali Państwo w ramach prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej z zewnętrznych źródeł finansowania?	74
Tabela 6. Które z niżej przedstawionych propozycji wsparcia lokalnej działalności są realizowane na terenie miasta?	75

SPIS WYKRESÓW

ZAŁĄCZNIK NR 1.

Wykres 1. Ludność miasta Czarnków w latach 2007–2012 wg faktycznego miejsca zamieszkania	28
Wykres 2. Przyrost naturalny w mieście Czarnków w latach 2007–2013	28
Wykres 3. Struktura wiekowa miasta Czarnków	29
Wykres 4. Liczba bezrobotnych w mieście Czarnków w latach 2008–2013	46
Wykres 5. Bezrobocie według wykształcenia w mieście Czarnków w 2013 r.	47
Wykres 6. Liczba gospodarstw rolnych wg wielkości w mieście Czarnków w 2010 r.	50
Wykres 7. Liczba gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą w mieście Czarnków w 2010 r.	50

ZAŁĄCZNIK NR 3.

Wykres 1. Struktura wykształcenia respondentów	65
Wykres 2. Struktura zatrudnienia	66
Wykres 3. Ocena potrzeby posiadania Strategii Rozwoju	66
Wykres 4. Ogólna ocena życia w mieście	67
Wykres 5. Ocena sytuacji w mieście	67
Wykres 6. Ocena poczucia przynależności do miasta	68
Wykres 7. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie miasta	69
Wykres 8. Plany zmiany miejsca zamieszkania w okresie najbliższych 5–7 lat	70
Wykres 9. Rodzaje branż	71
Wykres 10. Struktura wielkości zatrudnienia	72
Wykres 11. Pierwsza siedziba firmy/pierwsze miejsce wykonywania działalności	72
Wykres 12. Jak ocenia Pan/Pani możliwość rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/pozarolniczej na obszarze miasta?	73
Wykres 13. Jak oceniają Państwo bieżącą sytuację finansową gospodarstwa/firmy?	73
Wykres 14. Jak ocenia Pan/Pani warunki prowadzenia działalności rolniczej/pozarolniczej na terenie miasta?	74
Wykres 15. Jak oceniają Państwo podejście przedstawicieli samorządu terytorialnego do osób prowadzących działalność rolniczą/pozarolniczą?	75